

РІЧНИЙ ЗВІТ
ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ
ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ
ОСІБ
ЗА 2015 РІК

ФГВФО

ФОНД ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

ЗМІСТ

Місія, завдання, функції

I. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ФОНДУ У 2015 РОЦІ

II. УПРАВЛІННЯ У ФОНДІ

- 2.1. Реформування організаційної структури Фонду
- 2.2. Управління персоналом
- 2.3. Внутрішній аудит
- 2.4. Удосконалення інформаційних технологій

III. ЗАКОНОДАВСТВО

- 3.1. Удосконалення законодавчої бази
- 3.2. Регуляторна діяльність Фонду

IV. ІНФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ

- 4.1. Інформування громадськості
- 4.2. Фінансова просвіта
- 4.2. Міжнародна діяльність

V. ОГЛЯД БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ

- 5.1. Аналіз тенденцій вкладних операцій учасників Фонду
- 5.2. Огляд фінансових показників учасників Фонду

VI. РЕГУЛЯТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

- 6.1. Здійснення контрольних функцій щодо діяльності учасників Фонду
- 6.2. Адміністративно-господарські санкції та адміністративні штрафи

VII. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ

- 7.1. Джерела формування фінансових ресурсів
- 7.2. Використання фінансових ресурсів
- 7.3. Погашення кредиторських вимог Фонду
- 7.4. Оцінка фінансової стійкості Фонду
- 7.5. Фінансові інвестиції Фонду

VIII. ВИВЕДЕННЯ БАНКІВ З РИНКУ

- 8.1. Запровадження планів врегулювання неплатоспроможності банків
- 8.2. Здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків
- 8.3. Продаж майна неплатоспроможних банків
- 8.4. Задоволення вимог кредиторів банків
- 8.5. Виявлення та оскарження сумнівних операцій, притягнення до відповідальності винних осіб

IX. ЗАХИСТ ВКЛАДНИКІВ

- 9.1. Виплати вкладникам за рахунок цільової позики
- 9.2. Виплати вкладникам у банках, що ліквідуються

X. ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ФОНДУ

Додаток 1 – Фінансова звітність за 2015 рік, підтверджена аудиторським висновком

МІСІЯ, ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

МІСІЄЮ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ

є забезпечення захисту прав і законних інтересів вкладників банків та сприяння стабільності банківської системи України

ОСНОВНИМ ЗАВДАННЯМ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ

є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку

ФУНКЦІЇ ФОНДУ ГАРАНТУВАННЯ

- 1) веде реєстр учасників Фонду;
- 2) акумулює кошти, отримані з джерел, визначених статтею 19 цього Закону, здійснює контроль за повнотою і своєчасністю перерахування зборів кожним учасником Фонду;
- 3) інвестує кошти Фонду в державні цінні папери України;
- 3-¹) здійснює розміщення облігацій у порядку та за напрямками залучення коштів, визначеними цим Законом, і видачу векселів у випадках, передбачених законом про Державний бюджет України на відповідний рік;
- 4) здійснює заходи щодо організації виплат відшкодувань за вкладками в разі прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку;
- 5) здійснює регулювання участі банків у системі гарантування вкладів фізичних осіб;
- 6) бере участь в інспекційних перевірках проблемних банків за пропозицією Національного банку України;
- 7) застосовує до банків та їх керівників відповідно фінансові санкції і накладає адміністративні штрафи;
- 8) здійснює процедуру виведення неплатоспроможних банків з ринку, у тому числі шляхом здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків, організовує відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку, продаж неплатоспроможного банку або створення та продаж перехідного банку;
- 9) здійснює перевірки банків відповідно до цього Закону;
- 10) надає фінансову підтримку банку відповідно до цього Закону;

11) здійснює аналіз фінансового стану банків з метою виявлення ризиків у їхній діяльності та прогнозування потенційних витрат Фонду на виведення неплатоспроможних банків з ринку та відшкодування коштів вкладникам.

12) надає цільову позику банку для виплат вкладникам банку відповідно до пункту 1 частини шостої статті 36 цього Закону, а також фінансування витрат для оплати роботи осіб відповідно до пункту 2 частини шостої статті 36, пунктів 7 і 8 частини другої статті 37 та частини четвертої статті 47 цього Закону, що здійснюються протягом дії тимчасової адміністрації;

12-¹) звертається з відповідними запитами до клієнтів, вкладників та інших кредиторів банку в порядку, встановленому Фондом;

13) здійснює заходи щодо інформування громадськості про функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб, захисту прав та охоронюваних законом інтересів вкладників, підвищення рівня фінансової грамотності населення відповідно до цього Закону;

14) вивчає та аналізує тенденції розвитку ринку ресурсів, залучених від вкладників учасниками Фонду.

I. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ФОНДУ У 2015 РОЦІ

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб був створений у 1998 році на підставі Указу Президента України «Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб - вкладників комерційних банків». Створення системи гарантування вкладів в Україні стало результатом загально державних процесів та тенденцій розвитку банківської системи держави. Заснування Фонду у 1998 році було спрямовано на захист банківської системи України від можливої фінансової кризи та забезпечення ресурсів для збільшення обсягу інвестицій в реальний сектор економіки України.

Серед держав на пострадянському просторі Україна була першою, яка заснувала інститут страхувика банківських депозитів.

21 вересня 2001 року прийнято Закон України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб». Даним нормативно-правовим актом було передбачено, що Фонд гарантував кожному вкладнику учасника Фонду відшкодування коштів за його вкладами, включаючи відсотки, в розмірі вкладів на день настання недоступності вкладів, але не більше 1200 гривень по вкладах у кожному із таких учасників.

Важливою віхою в діяльності Фонду гарантування стало прийняття 22 лютого 2012 року Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон). Закон значно розширив повноваження Фонду гарантування – тепер він має можливість не тільки виплачувати кошти на етапі ліквідації банку, але і виводити неплатоспроможні банки з ринку.

16 липня 2015 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку». Дані законодавчі зміни посилили повноваження Фонду як тимчасового адміністратора та ліквідатора, і підвищили його роль у підготовці до виведення неплатоспроможного банку з ринку.

Важливим інструментом зміцнення довіри вкладників до банківської системи є гарантована сума відшкодування. Розуміючи це, Фонд збільшував її розмір 11 разів з 500 до 200 000 грн. У 2015 році гарантована сума відшкодування не збільшувалась.

Зазначений розмір гарантованої суми відшкодування перевищує початковий (500 гривень) у 400 разів (рис.1.1.) та захищає інтереси 98,8% вкладників.

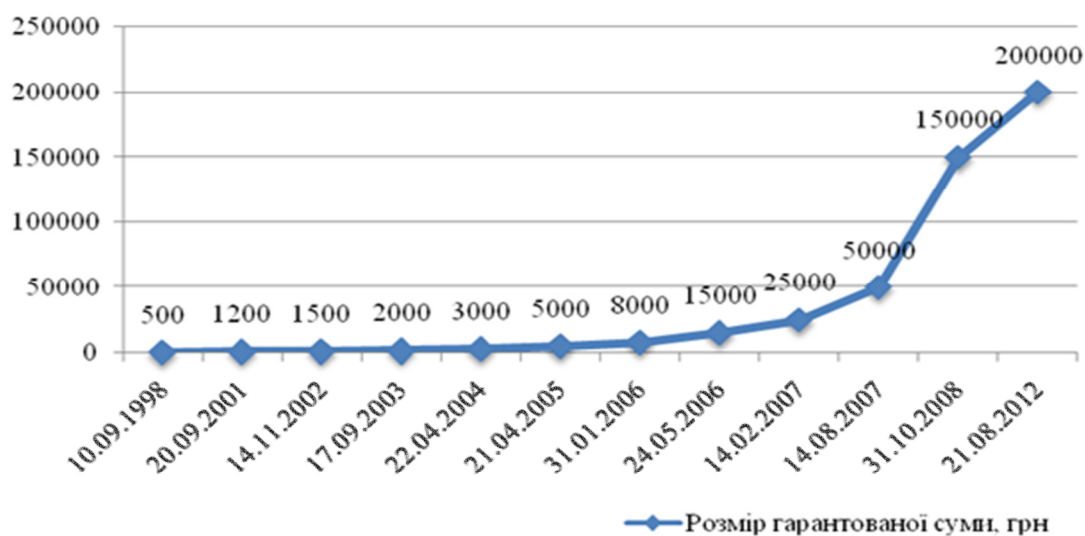

Рис.1.1. Динаміка зростання розміру гарантованої суми відшкодування коштів за вкладами

Станом на 01 січня 2016 року грошові кошти Фонду склали 8 343,5 млн грн, інвестиції в державні цінні папери - 5 740,9 млн грн.

Враховуючи велику кількість банків, що виводяться Фондом з ринку, Фонд у 2015 році з метою здійснення виплат коштів вкладникам неплатоспроможних банків залучав додаткові джерела фінансування, у зв'язку з виникненням дефіциту ліквідності, а саме:

- кредит від Національного банку України у сумі 9,95 млрд грн під 14 відсотків річних з датою погашення у 2016-2017 роках (погашено достроково в кінці року за рахунок продажу ОВДП, що були у заставі);
- кредитів Кабінету Міністрів України за рахунок Державного бюджету України 2015 року у формі облігацій внутрішньої державної позики у сумі 41,5 млрд грн зі строком погашення в 2025-2028 роках з доходністю 10,86 -11,97 відсотків річних, в обмін на векселі Фонду з такими ж строками та доходністю.

Станом на 01.01.2016 року в управлінні Фонду знаходилось 67 банків, з них у стадії тимчасової адміністрації - 3 банки: ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА», ПАТ «БАНК «СОФІЙСЬКИЙ», ПАТ «УКРІНБАНК» та 64 банки перебували у стадії ліквідації, у т.ч. у 26 банках процедуру ліквідації було розпочато протягом 2015 року, відповідно, у 38 банках – протягом попередніх років. Загалом протягом 2015 року Національним банком України було віднесено до категорії неплатоспроможних 33 банки, з них у 29 банках Фондом було введено тимчасову адміністрацію та в 4 одразу розпочато ліквідацію. Серед 29 банків (в які було введено тимчасову адміністрацію) у 26 випадках остаточним способом виведення банку з ринку стала «ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб». Один банк (ПАТ «АКБ «КІІВ») було виведено у спосіб передбачений пунктом 3 частини другої статті 39 Закону - «відчуження всіх або частини активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку» з особливостями, передбаченими статтею 41-1 Закону (за участю держави), в рамках якого всі активи та зобов'язання неплатоспроможного банку ПАТ «АКБ «КІІВ» були передані на користь ПАТ «УКРГАЗБАНК». Один неплатоспроможний банк (ПАТ «АСТРА БАНК») було виведено у спосіб пунктом 5 частини другої статті 39 Закону - «продаж неплатоспроможного банку інвестору». Один неплатоспроможний банк (ПАТ «ОМЕГА БАНК») було виведено у спосіб пунктом 4 частини другої статті 39 «створення та продаж інвертору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку».

У 2015 р. Фонд здійснював виплату відшкодувань вкладникам банків, які були ліквідовані у попередні роки та протягом 2015 р. Загальна сума, яка була виплачена за рахунок коштів Фонду протягом 2015 року, становила 22,7 млрд грн, загальна сума виплат гарантованої суми відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків за рахунок цільової позики Фонду у 2015 році становила 26,6 млрд грн.

II. УПРАВЛІННЯ У ФОНДІ

2.1. Реформування організаційної структури Фонду

У зв'язку із змінами законодавства, що регулює діяльність Фонду, як результат розширення функцій Фонду, відбувалось збільшення кількості працівників за рахунок масштабної поетапної реструктуризації.

Фактична чисельність персоналу Фонду станом на 31 грудня 2015 року зросла на 68 осіб (на 38,2%) та становила 246 осіб, та включала в себе 49 підрозділів, з яких 9 департаментів, 4 служби, 2 управління, 6 секторів та 28 відділів (рис. 2.1.). З метою реалізації політики Фонду у сфері інформування та підвищення рівня обізнаності вкладників про функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб і виведення неплатоспроможних банків з ринку, підвищенню рівня грамотності вкладників на ринку фінансових послуг та формуванню позитивної громадської думки у Фонді була створена служба з інформаційного забезпечення, працівниками якої стали досвідчені та кваліфіковані фахівці. З введенням нової Організаційної структури кількісний показник штатної чисельності Фонду планується збільшити до 399 посад. Запропоноване збільшення кількості штатних одиниць Фонду дозволить зменшити чисельність працівників неплатоспроможних банків, що у свою чергу, призведе до зменшення витрат цих банків.

За сприяння програми підтримки реформ в Україні за підтримки Уряду Великої Британії UK-UA, компанією ПрайсуотерхаусКуперс наприкінці 2015 року розпочато виконання Проекту «Підтримка трансформаційних процесів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», основним завданням якого є розробка концепції та карта впровадження цільової операційної моделі роботи Фонду, розробка та впровадження операційної моделі роботи департаменту консолідованого продажу та управління активами. Очікується, що цей короткостроковий проект буде завершено в червні 2016 року.

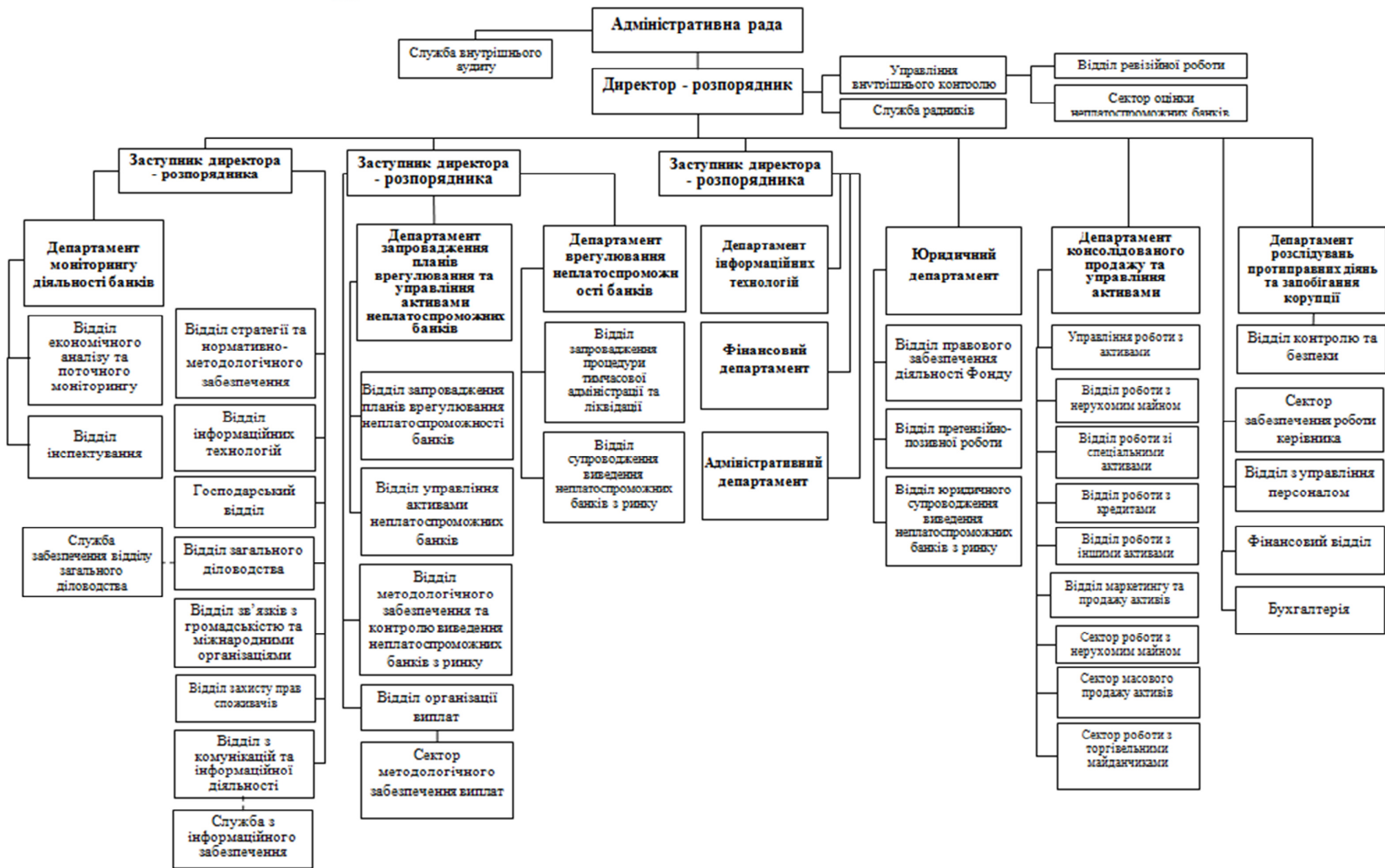

Рис. 2.1. Структура Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

2.2. Управління персоналом

Ефективне управління персоналом організації завжди віддзеркалює загальні тенденції в економіці країни та невід'ємно поєднується з довготривалою стратегією розвитку організації. Так, кадрова політика Фонду у 2015 році вибудовувалася не тільки виходячи з пріоритетів затвердженої Стратегії розвитку Фонду на 2013-2017 роки, але й корегувалася враховуючи сучасні проблеми та тенденції розвитку HR менеджменту та передового міжнародного досвіду.

З метою більш ефективної інтеграції міжнародних та сучасних методів управління та розвитку персоналу у Фонді була запроваджена система, що включала у себе не тільки консалтингові сесії з консультантами Міністерства фінансів США, управління технічної допомоги програми банківських та фінансових послуг, технічних радників банківської групи.

Завдяки спільній роботі з консультантами та у відповідності до вимог антикорупційного законодавства України, а саме з дотриманням принципів неупередженості, відкритості, прозорості та єдиного підходу були розроблені методики оцінки та тестування кандидатів на топові керівні посади та працівників ключових підрозділів Фонду.

З метою дотримання принципів прозорості та дотримання високих професійних стандартів до конкурсантів, співбесіди з конкурсантами протягом 2015 року проводились із залученням не тільки професіоналів від Міністерства фінансів США, але й представників Світового Банку, Експертної ради Фонду та Аудиторської Палати України.

У 2015 році пріоритетною задачею Фонду було не тільки пошук нових джерел ефективного підбору висококваліфікованих кадрів, але й утримання досвідчених та вже адаптованих професіоналів. Відповідно до цих задач використовувались методи не тільки пасивного підбору персоналу, а саме підтримання бази кадрового резерву кандидатів (резюме, що надходять від пошукачів електронною поштою на адресу Фонду), але й застосування активних форм найму, що складаються з пошуку професіоналів через розміщення оголошень та профайлів у соціальних мережах та електронних пошукових базах вакансій. Також, працівниками відділу з управління персоналом проводилась активна робота з пошуку необхідних спеціалістів серед працівників, що працювали у банках, що визначені неплатоспроможними. Для утримання стратегічно важливих кадрових ресурсів застосовувалися кадрові ротації та різні методи мотивації.

Таким чином, завдяки зваженій кадровій політиці Фонду та впровадженню міжнародних практик плинність кадрів у Фонді на кінець 2015 року можна характеризувати як низьку.

З метою оптимізації витрат на підвищення рівня професійної компетентності відділом з управління персоналом були ретельно переглянуті вимоги щодо формування програм підвищення кваліфікації. Так, для працівників Фонду у 2015 році організовано:

Внутрішнє навчання в Фонді (15 разів), у тому числі за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги; індивідуальні тренінги (4 рази), семінари (3 рази) (з врахуванням професійних потреб працівника для його розвитку як фахівця відповідно до функціональних обов'язків), зокрема з питань консолідації фінансової звітності та нагляду на консолідованій основі, торгівлі цінними паперами, шахрайства в банківській системі, ефективності комунікацій та шляхи комунікацій з громадськістю.

Також, працівники Фонду брали участь у 4 вебінарах з актуальних питань, пов'язаних з їх професійною діяльністю.

Протягом 2015 року у навчальних заходах взяли участь 53 працівника Фонду, у тому числі 16 керівників структурних підрозділів.

Крім того, у рамках Меморандуму про взаєморозуміння та співпрацю між Фондом та Федеральною корпорацією страхування депозитів (США) та Плану дій на 2015 рік, підписаного з Проектом «FINREP-II» (Програма USAID «Розвиток фінансового сектору»), представниками Фонду було взято участь у навчальній програмі Федеральної корпорації страхування депозитів з питань виведення неплатоспроможних банків з ринку, у тому числі порядку продажу майна (активів) таких банків, структури ІТ систем та програмного забезпечення, проведення аналізу причин доведення банку до неплатоспроможності, ведення баз даних про вкладників та розрахунку і виплати відшкодування коштів вкладникам;

Завдяки ефективним комунікаційним зв'язкам та підвищенню злагодженості між структурними підрозділами Фонду відділ з управління персоналом став активним учасником майже всіх процесів організації, а ефективна та прозора робота з персоналом організації стала одним із пріоритетних напрямків розвитку організації.

2.3. Внутрішній аудит

Протягом 2015 року, відповідно до плану проведення перевірок, було здійснено 14 аудиторських перевірок за основними напрямками діяльності структурних підрозділів Фонду, в тому числі:

- фінансово-інвестиційної діяльності Фонду;
- здійснення виплат вкладникам;
- перевірка дотримання процедур виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- перевірка контролю за виконанням зобов'язань банків у зв'язку з їх участю в системі гарантування вкладів фізичних осіб;

Під час проведення аудиторських перевірок проводилася оцінка систем внутрішнього контролю, визначались ризики, притаманні перевіреному напрямку діяльності, надавалися рекомендації щодо вдосконалення наявних процедур внутрішнього контролю, заходів корпоративного управління.

На виконання вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», службою внутрішнього аудиту, регулярно (на перше

число кожного кварталу), надавалися звіти адміністративній раді Фонду про результати проведеної роботи з висновками та пропозиціями щодо питань відповідно до повноважень.

Висновки та пропозиції служби внутрішнього аудиту, затверджені адміністративною радою Фонду, обов'язково враховувалися у діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Інформація за результатами аудиторських перевірок надавалася на ознайомлення керівництву Фонду, керівникам перевірених підрозділів. Вживалися відповідні заходи до підвищення внутрішнього контролю (до виконання прийнято усі рекомендації надані за результатами проведених аудитів).

2.4. Удосконалення інформаційних технологій

У 2015 році перед Фондом виникли нові вимоги щодо програмно-технічного забезпечення внаслідок нестабільності банківської системи України та масового закриття банківських установ, що зокрема зумовили кількісні зміни інформаційного середовища – збільшення обсягу оброблюваної інформації, виконуваних функцій, і якісні – розширення функціонального спектру завдань, які стоять перед Фондом, зміни їх характеру тощо.

Основними напрямками розвитку інформаційних технологій Фонду є вдосконалення системи управління, контролю та звітності; модернізація ділових процесів щодо відшкодування коштів вкладникам неплатоспроможних банків та банків, що ліквідуються; поліпшення якості процесу здійснення відшкодувань та економічного аналізу стану учасників Фонду, який направлений на запобігання банкрутства банків, а також автоматизація процесів щодо виведення неплатоспроможних банків з ринку.

Розвиток інформаційних технологій Фонду спрямований на створення ефективних технологій, пов'язаних з основними сферами діяльності Фонду, в тому числі і нових функцій відповідно до вимог нових тенденцій банківської сфери в частині роботи з неплатоспроможними банками. Як один з нових напрямків розвитку інформаційних систем Фонду є напрямок по роботі з активами неплатоспроможних банків.

Фонд для забезпечення виконання основних функцій у своїй діяльності використовує необхідні інформаційні системи:

Система управління базами даних Oracle у Фонді забезпечує обробку та збереження великих за обсягами інформаційних даних через інформаційні системи, які зараз функціонують у Фонді (рис. 2.2.).

З метою покращення технології виплат Фондом у 2015 р. продовжував роботу щодо створення нової системи виплат відшкодувань вкладникам.

У результаті доопрацювання та впровадження нової системи виплат очікується отримати у Фонді ефективний інструмент із забезпечення виплат

відшкодувань вкладникам неплатоспроможних та ліквідованих банків, що надасть такі переваги порівняно із діючою системою виплат:

- **Вкладник**

- розширення мережі пунктів виплат, наближення пунктів виплат до вкладника;
- оперативність виплат;
- можливість отримання відшкодування по декільком неплатоспроможним банкам в одному пункті виплат.

- **Фонд**

- єдиний програмний комплекс з інформацією про виплати з початку дії тимчасової адміністрації до закінчення ліквідації;
- забезпечення гарантованої виплати відшкодувань за рахунок диверсифікації виплат різними банками-агентами;
- зменшення ризиків втрати коштів Фонду за рахунок застосування різних типів розрахунків з банками-агентами (авансування, постфактум, комбінований);
- оперативне управління процесами виплат (підключення/відключення банків-агентів, реєстрів отримувачів, блокування окремих записів тощо);
- зменшення витрат ресурсів Фонду (фінансових, матеріальних, людських);
- значне зменшення потоку листів (заяв) від вкладників.

- **Банк-агент**

- спрощення входження банку-агенту в систему виплат;
- конкурентне середовище для банків-агентів;
- зменшення витрат на рекламу для залучення нових клієнтів;
- залучення нових клієнтів;
- ресурси.

З метою забезпечення інформаційного простору у Фонді була створена та функціонує локальна комп'ютерна мережа, до якої підключені всі робочі станції працівників Фонду та серверна група.

Обмін інформацією між Фондом гарантування вкладів фізичних осіб та Національним банком України (далі – НБУ), а також комерційними банками здійснюється за допомогою електронної пошти НБУ по виділеним каналам.

Фонд здійснює безготівкові розрахунки з використанням системи «Клієнт-банк» НБУ, яка дозволяє оперативно здійснювати платежі та контролювати рахунки, що відкриті Фондом в ОПЕРУ НБУ.

Бухгалтерський та кадровий облік Фонду здійснюється на базі програмного забезпечення «1С.Підприємство» версії 8.0.

Економічний аналіз та поточний моніторинг учасників Фонду здійснюється на базі програмного комплексу «Звітність банків», що забезпечує:

- автоматичне приймання регулярних звітів від учасників Фонду, перевірку правильності складання цих звітів у момент прийому з автоматичним формуванням та надсиланням протоколів про прийом вказаних звітів;

- формування та друкування форм та графіків для економічного аналізу та поточного моніторингу за учасниками Фонду.

Фонд використовує програмне забезпечення «Інспектор бази даних про вкладників» під час планових перевірок банків для перевірки правильності формування банками баз даних про вкладників.

Фонд надає банкам програмне забезпечення «Інспектор бази даних про вкладників» для самостійної перевірки бази даних про вкладників. Вказане програмне забезпечення надається банкам за допомогою веб-сайту Фонду.

Банки досить активно застосовують програмне забезпечення «Інспектор бази даних про вкладників» і надсилають до Фонду пропозиції по його модернізації.

Вказане програмне забезпечення постійно вдосконалюється працівниками відділу інформаційних технологій.

Для забезпечення працівників Фонду інформацією нормативно-правового характеру у Фонду експлуатується та супроводжується програмне забезпечення «Ліга-закон». Щоденне оновлення правової бази вказаного програмного забезпечення дозволяє вчасно відслідковувати зміни, внесені в нормативно-правові документи.

У Фонді діє система електронного документообігу, яка надала можливість оперативніше обробляти документи та прискорила проходження документів у Фонді. У перспективі планується поетапне впровадження без паперового документообігу у Фонді з застосуванням електронних засобів захисту.

У 2015 році розпочата робота по створенню та впровадженню програмного комплексу з виведення неплатоспроможного програмного банку з ринку. Даним програмним комплексом планується забезпечити:

- створення єдиної уніфікованої інформаційної основи Фонду для прийняття рішень щодо забезпечення виведення неплатоспроможних банків з ринку;
- автоматизація звітності неплатоспроможних банків, що надається до Фонду за різними напрямкам діяльності;
- забезпечення автоматизації контролю за діяльністю банків, які визнані неплатоспроможними;
- автоматизація роботи з активами неплатоспроможних банків;
- автоматизація процесу реалізації активів неплатоспроможних банків, як самими банками так і спеціалізованими установами з формуванням відповідних звітів;
- підвищення якості інформації для прийняття рішень та практичних дій спеціалістами Фонду;
- забезпечення аналізу показників діяльності проблемних банків з метою попередження критичного стану банку.

Фонд постійно відслідковує тенденції розвитку технологічних процесів банківської системи, міжнародний досвід розвитку систем страхування

депозитів і, в свою чергу, також вдосконалює свої інформаційні системи. Вдосконалення автоматизованих систем виплат та звітності все більш стає інтегрованим в технологічні системи банків.

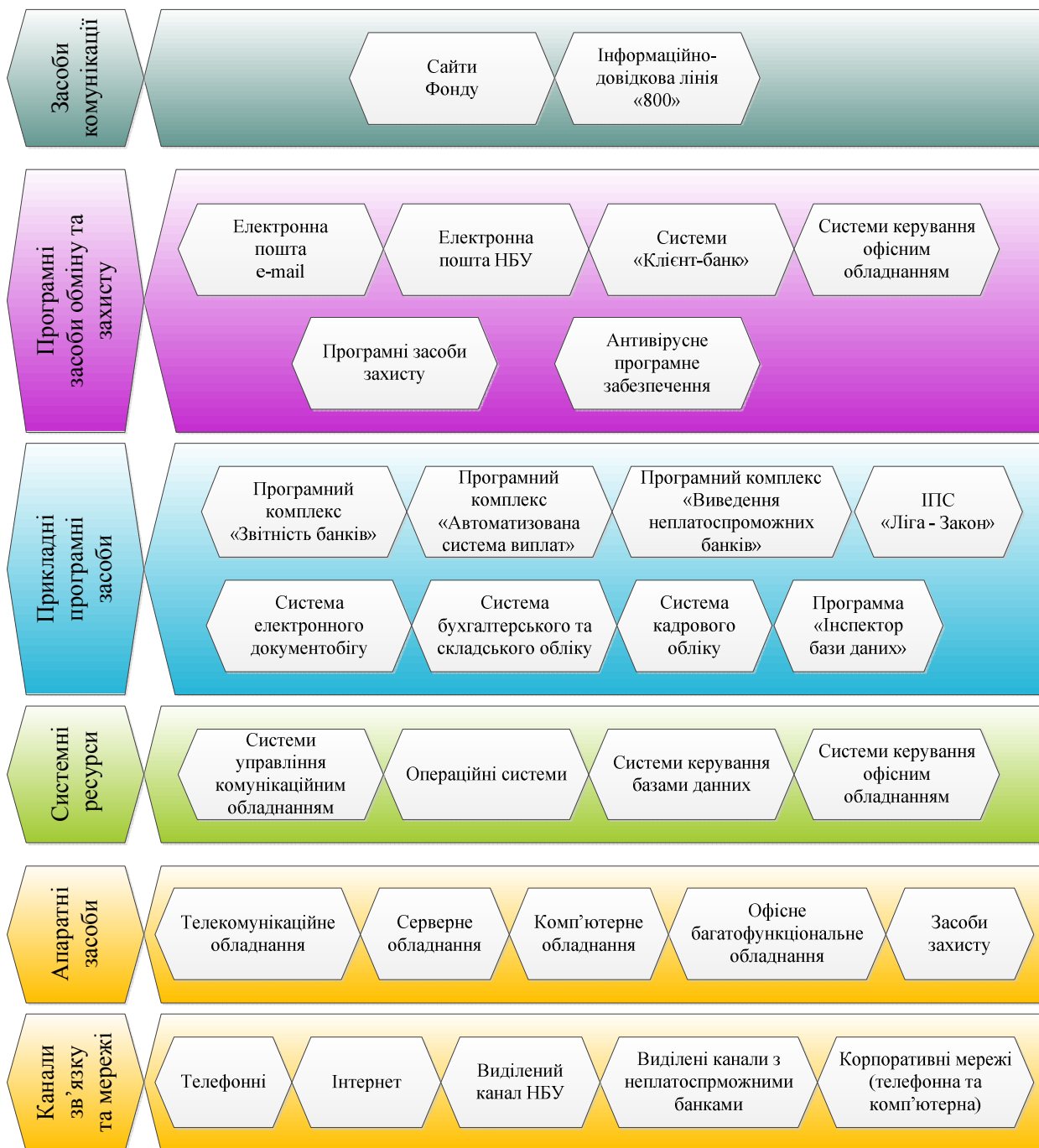

Рис. 2.2. Структура інформаційної системи Фонду

III. ЗАКОНОДАВСТВО

3.1. Удосконалення законодавчої бази

16 липня 2015 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку», яким вдосконалюється Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон).

Дані законодавчі зміни покликані вдосконалити порядок функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб в Україні та діяльність Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо виведення неплатоспроможних банків з ринку.

Законом передбачене посилення повноважень Фонду як тимчасового адміністратора та ліквідатора, і підвищення його ролі у підготовці до виведення неплатоспроможного банку з ринку. Фонд призначатиме з числа своїх працівників осіб, до повноважень яких належатиме проведення моніторингу стану бази даних вкладників та банківських операцій банку ще на стадії проблемності.

Повернення неплатоспроможним банком коштів вкладникам за договорами банківського рахунку та договорами, строк дії яких закінчився, повинне розпочатись на 20-тий робочий день після запровадження процедури виведення такого банку з ринку за рахунок цільової позики, на четвертий робочий день при ліквідації.

Відповідно до Закону, з метою прискорення процедури, Національний банк України веде перелік та проводить попередню кваліфікацію інвесторів, які потенційно можуть взяти участь у виведенні неплатоспроможних банків з ринку. У цьому процесі також будуть мати можливість брати участь і об'єднання інвесторів.

Крім того, Законом передбачено скорочені строки для затвердження виконавчою дирекцією Фонду плану врегулювання (до 30 днів з дня початку процедури виведення банку з ринку), а також для отримання інвестором погодження НБУ набуття істотної участі та надання Антимонопольним комітетом України дозволу на концентрацію (протягом двох робочих днів).

Закон передбачає, що виведення банку з ринку за участі держави має бути здійснено протягом двох календарних днів з дня, наступного за днем початку процедури виведення банку з ринку.

З метою збереження активів, Закон уточнює норми щодо заборони неплатоспроможним банком протягом дії тимчасової адміністрації здійснювати операції, які передбачають зарахування зустрічних вимог, у тому числі однорідних, припинення зобов'язань за домовленістю (згодою) сторін (у тому числі шляхом договірною списання), поєднанням боржника і кредитора в одній особі.

Законом встановлюється чітка та прозора процедура реалізації активів банків, що ліквідуються, яка передбачає продаж активів банку виключно на відкритих торгах (аукціоні), а лише основні засоби, оціночна вартість яких не перевищує 10 мінімальних заробітних плат на день продажу, та малоцінні й швидкозношувані предмети, необоротні активи тощо, балансова вартість яких за відповідною групою становить менше 10 мінімальних заробітних плат, - безпосередньо юридичній або фізичній особі.

Передбачені Законом норми дозволяють встановити реальну відповідальність пов'язаних із банком осіб у випадку недостатності майна для розрахунків за вкладами фізичних осіб, які перевищують гарантовану суму, та іншими кредиторами банку.

Другий етап вдосконалення системи гарантування розпочнеться з 1 січня 2016 року. Він, зокрема, передбачає:

- скорочення строків тимчасової адміністрації з 3 місяців до 1 місяця з можливістю її продовження на 1 місяць виключно з метою реалізації плану врегулювання, який передбачає інший спосіб виведення банку з ринку, окрім ліквідації банку;

- прискорену ліквідацію неплатоспроможного банку, у разі його відповідності критеріям, встановленим нормативно-правовими актами Фонду.

Крім того, Закон передбачає концентрацію всіх процедур з організації продажу активів банків, що ліквідуються, на рівні Фонду. З цією метою буде створений та почне функціонувати «консолідований офіс» з продажу активів.

На третьому етапі (з 1 липня 2016 року) передбачається скорочення строків початку виплат відшкодування коштів всім без виключення вкладникам за рахунок коштів Фонду до 20 робочих днів з дня початку процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку, тобто, не чекаючи прийняття Національним банком України рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідації банку.

Законом також передбачено з 1 січня 2017 року розширення суб'єктного складу, на який поширюватимуться гарантії Фонду, а саме - гарантії поширяться і на фізичних осіб-підприємців.

3.2. Регуляторна діяльність Фонду

Протягом 2015 року у рамках здійснення нормативного регулювання системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку Фондом було прийнято **16** регуляторних актів.

З них:

2 акти щодо реалізації повноважень стосовно джерел формування коштів, а саме:

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21.09.2015 № 176 "Про внесення змін до Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів

фізичних осіб", зареєстроване в Міністерстві юстиції України 06 жовтня 2015 року за № 1201/27646;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21.12.2015 року № 232 «Щодо внесення змін до Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 06 січня 2016 року за № 19/28149;

6 актів щодо реалізації повноважень стосовно забезпечення відшкодування коштів за вкладами, а саме:

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 29.05.2015 № 109 «Про затвердження Змін до Положення про порядок визначення банків-агентів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 11 червня 2015 року за № 690/27135;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 17.12.2015 № 229 «Про затвердження Змін до Правил формування та ведення баз даних про вкладників», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 06 січня 2016 року за № 16/28146;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09.07.2015 № 131 «Про затвердження Інструкції про порядок забезпечення доступу до публічної інформації у Фонді гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 10 вересня 2015 року за № 1093/27538;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 25.12.2015 № 240 «Про внесення змін до рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09 листопада 2015 року № 206», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 04 січня 2016 року за № 1/28131;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09.11.2015 № 206 «Про затвердження Змін до Положення про порядок інформування громадськості про систему гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 27 листопада 2015 року за № 1484/27929;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21 грудня 2015 року № 233 «Про затвердження Положення про особистий прийом громадян у Фонді гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване у Міністерстві юстиції України 06 січня 2016 року за № 20/28150;

3 акти щодо реалізації регуляторних повноважень, а саме:

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 19.10.2015 № 192 «Про удосконалення порядку складання та подання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 року за № 1375/27820;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 02.11.2015 № 199 «Про затвердження Порядку дій працівників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, до повноважень яких належить проведення моніторингу стану дотримання банком вимог порядку формування та ведення баз даних про вкладників, проведення банком банківських операцій», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 19 листопада 2015 року за № 1451/27896;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09.11.2015 № 205 «Про здійснення перевірки банками бази даних про вкладників програмним забезпеченням», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 27 листопада 2015 року за № 1481/27926;

5 актів щодо реалізації повноважень у сфері виведення неплатоспроможних банків з ринку, а саме:

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 25.06.2015 № 123 «Про внесення змін до Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15 липня 2015 року за № 844/27289;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 16.04.2015 № 75 «Про затвердження Змін до Положення про виведення неплатоспроможного банку з ринку», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30 квітня 2015 року за № 490/26935;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 08.10.2015 № 186 «Про затвердження Змін до Положення про спосіб, розмір та умови надання Фондом гарантування вкладів фізичних осіб фінансової підтримки», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 29 жовтня 2015 року за № 1332/27777;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 30.11.2015 № 213 «Про затвердження Положення про порядок здійснення процедури ліквідації банків, зареєстрованих на території проведення антитерористичної операції або Автономної Республіки Крим та міста Севастополя», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2015 року за № 1630/28075;

рішення виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 30.11.2015 № 212 «Щодо внесення змін до деяких нормативно-правових актів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб», зареєстроване в Міністерстві юстиції України 24 грудня 2015 року за № 1626/28071.

З метою забезпечення неухильного дотримання положень прийнятих Фондом регуляторних актів та їх однозначного розуміння учасниками відносини, що виникають у зв'язку із створенням і функціонуванням системи гарантування вкладів фізичних осіб, виведенням неплатоспроможних банків з ринку та ліквідації банків, були наданні **додаткові роз'яснювальні та/або інформаційні матеріали** щодо їх застосування, а саме:

роз'яснення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 27.01.2015 щодо визначення договорів банківського вкладу або банківського рахунку нікчемними;

лист Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 13.02.2015 № 23-4490/15 «Про надання до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб звіту Уповноваженої особи Фонду на тимчасову адміністрацію банку»;

лист Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 26.02.2015 № 23-5992/15 «Стосовно затвердження рекомендаційної форми договору про надання юридичних послуг, предметом якого є повернення простроченої заборгованості позичальників неплатоспроможних банків»;

лист Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 17.08.2015 № 09-27339/15 «Щодо повноважень працівників Фонду, призначених уповноваженими особами до набрання чинності останньою редакцією Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (тобто до 12 серпня 2015 року)»;

лист Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 09.09.2015 № 12-31488/15 «Щодо повернення коштів, що надійшли на кореспондентський рахунок банку, що ліквідується, для зарахування на поточні рахунки клієнтів банку або для виплати переказів»;

лист Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 11.09.2015 № 12-32325/15 «Щодо внесення змін до реєстру акцептованих вимог кредиторів»;

лист Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21.09.2015 № 12-33820/15 «Щодо реалізації деяких норм Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб»;

лист Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 08.12.2015 р. N 21-51564/15 «Про зарахування зустрічних однорідних вимог».

З метою забезпечення дотримання окремих регуляторних положень Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Фондом були затвердженні відповідні **методичні рекомендації**, а саме:

Методичні рекомендації стосовно процедури тимчасового обмеження уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на тимчасову адміністрацію у неплатоспроможному банку банківських операцій щодо виплати коштів вкладникам, затверджені протоколом виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб 10 лютого 2015 року № 036/15;

Методика оцінки активів банку, віднесено до категорії проблемних або неплатоспроможних, затверджена рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 15 лютого 2015 року № 221.

IV. ІНФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОСТІ

4.1. Інформування громадськості

Реформування фінансової сектору України, першим етапом якого стало масштабне очищення банківської системи від неплатоспроможних банків та банків, які порушують законодавство, потребувало активізації комунікацій з громадськістю. Саме тому протягом 2015 року Фонд максимально посилив інформаційно-роз'яснювальну та просвітницьку діяльність з метою інформування громадян про систему гарантування вкладів фізичних осіб, захист прав та охоронюваних законом інтересів вкладників та підвищення фінансової обізнаності населення.

Одним із основних каналів інформування вкладників та потенційних вкладників у звітному році була офіційна сторінка Фонду в мережі Інтернет – www.fg.gov.ua. Інформація на веб-сайті Фонду, особливо щодо банків що знаходяться в процесі тимчасової адміністрації або ліквідації, своєчасно оновлювалася. Крім того у таких розділах сайту, як «Для вкладників», «Для кредиторів банків», «Фінансова просвіта», відвідувачі могли знайти всю інформацію про умови гарантування вкладів та ознайомитися з покроковими інструкціями щодо того, як отримати кошти за вкладом у разі визнання банку неплатоспроможним та заявити про кредиторські вимоги до банку. На кінець 2015 року кількість відвідувань офіційної сторінки Фонду в мережі Інтернет становила 8 148 273.

Додатково на виконання вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» Фонд здійснював своєчасне опублікування у офіційних засобах масової інформації – газетах «Голос України» та/або «Урядовий кур'єр» оголошень (повідомлень) зокрема про запровадження в неплатоспроможних банках тимчасової адміністрації, початок процедури ліквідації банків та здійснення виплат відшкодувань вкладникам, фінансову звітність Фонду тощо. У 2015 році у зв'язку із збільшенням кількості неплатоспроможних банків кількість оголошень, що підлягають опублікуванню в офіційних засобах інформації значно зростає. Всього за звітний рік у газеті «Голос України» було розміщено 168 оголошень.

Крім безпосереднього інформування вкладників та інших кредиторів банків у поточному році Фонд активно співпрацював із засобами масової інформації, розповсюджуючи інформаційні повідомлення, новини та прес-релізи, коментарі, інтерв'ю та статистичні дані. Щомісячно випускалися прес-релізи про основні показники діяльності Фонду та тематичні прес-релізи, які розсилалися на 500 електронних адрес редакцій ЗМІ. У 2015 році підготовлено та розміщено на сайті Фонду понад 1 400 новин, близько 200 оголошень, більше 800 прес-релізів про факти діяльності Фонду, пов'язані із виведенням неплатоспроможних банків з ринку, продажем активів банків, що ліквідуються, відшкодуванням коштів вкладникам тощо.

Для підтримки повноцінного діалогу з журналістами та отримання від них «зворотного зв'язку» Фонд проводив засідання прес-клубів та брифінгів, до участі в яких запрошувалися представники ЗМІ, які спеціалізуються на фінансовій та банківській тематиці. У 2015 році відбулось три засідання прес-клубу та два брифінги. Підсумками прес-клубів та брифінгів стало розширення тематики публікацій про діяльність Фонду і значне зростання їх кількості. Крім того представниками Фонду було здійснено більше 30 виступів на телебаченні та радіо та надано більше 20 тематичних інтерв'ю для друкованих ЗМІ.

Інформаційно-консультатційний центр та «Гаряча лінія» Фонду

З метою забезпечення ефективних комунікацій з вкладниками для захисту їх прав та охоронюваних законом інтересів під час здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків та для організації доступу громадян до публічної інформації, розпорядником якої є Фонд гарантування, у квітні 2015 року розпочав свою роботу новий структурний підрозділ Фонду - Відділ з комунікації та інформаційної діяльності (далі – Відділ). Для надання всебічної інформаційної підтримки в сфері гарантування вкладів та допомоги вкладникам неплатоспроможних банків працівники Відділу ведуть особистий прийом громадян та надають фахові консультації в інформаційно-консультатійному центрі Фонду. Крім того, Відділ здійснює координацію роботи щодо забезпечення прав громадян на доступ до публічної інформації.

З метою систематизації обліку запитів на публічну інформацію та результатів роботи із запитувачами інформації було запроваджено електронний облік запитів на публічну інформацію та відповідей на них. У звітному періоді працівниками Відділу було надано інформацію та копії документів за 471 запитом на публічну інформацію та 839 звернень громадян. У цілому за 2015 рік Фондом було надано відповідь на 45 821 звернень громадян. Відділом також систематично опрацьовуються звернення громадян, які потребують роз'яснень порядку отримання гарантованої суми відшкодування. Під час проведення особистого прийому працівниками Відділу надано близько восьми з половиною тисяч консультацій з питань оформлення документів на отримання відшкодування та з інших питань діяльності Фонду гарантування та уповноважених осіб (рис. 4.1.).

З метою подальшого вдосконалення процедури надання інформаційної підтримки вкладникам, працівниками Відділу запроваджується механізм оперативного реагування на скарги громадян, що надходять різними каналами комунікації і потребують координації з іншими підрозділами Фонду, уповноваженими особами Фонду та банками-агентами. У Відділі запроваджено внутрішній стандарт оперативного реагування та взаємодії зі структурними підрозділами Фонду, спрямований на допомогу вкладникам у розв'язанні їх проблемних питань.

Найбільш оперативним та доступним для громадян каналом комунікації з Фондом стали телефони «гарячих ліній» Фонду. Для

підвищення ефективності реагування на звернення громадян, в т.ч. тих, які мають ознаки скарг, запроваджено систему зворотного зв'язку з додзвонювачами на «гарячу лінію» Фонду.

З метою забезпечення громадськості актуальною та повною інформацією в 2015 році функціонувало три «гарячі лінії»: одна власна телефонна лінія та дві лінії колл-центрів, які діють на підставі партнерських договорів з Фондом гарантування. Впродовж звітнього періоду «гарячою лінією» Фонду гарантування опрацьовано 269 042 дзвінків, колл-центрами партнерів – 430 699 дзвінків. Загальна кількість роз'яснень та консультацій, що були надані вкладникам телефонами «гарячих ліній» впродовж звітнього періоду становить близько семисот тисяч.

Фондом створена і постійно супроводжується офіційна сторінка Фонду у соціальній мережі Фейсбук. Так, впродовж 2015 року читачами сторінки стало близько 1500 унікальних користувачів.

Інформація, яка розміщується на сторінці, сприймається користувачами як достовірна і актуальна, що підвищує рівень інформаційної відкритості Фонду та поінформованості громадян про його діяльність.

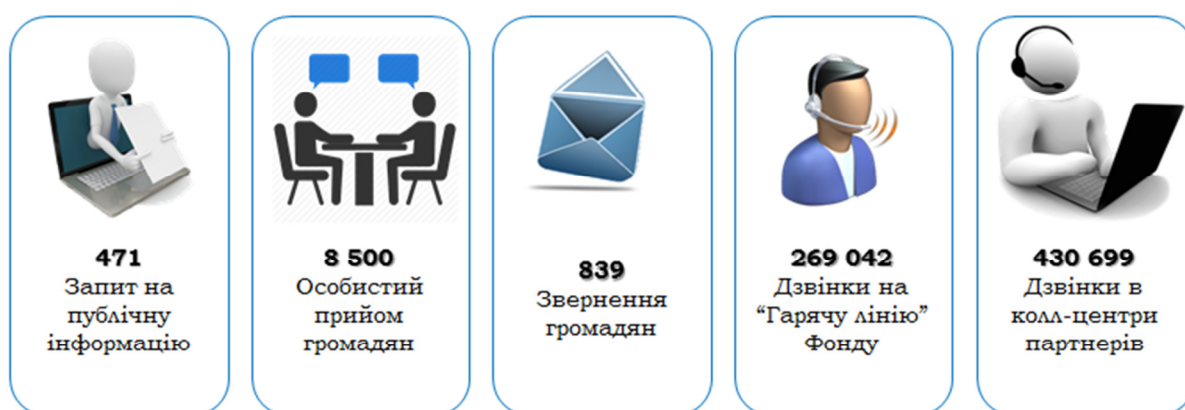

Рис. 4.1. Результати діяльності інформаційно-консультаційного центру та «Гарячої лінії» Фонду за звітний період

Співпраця з громадськими організаціями

На Відділ також покладено функцію співпраці з громадськими організаціями та ініціативними групами вкладників неплатоспроможних банків. У 2015 році Відділ активно співпрацював із сімома громадськими організаціями та ініціативними групами вкладників неплатоспроможних банків. У результаті налагодження діалогу з громадськістю вдалось знизити соціальну напругу, пов'язану з визнанням неплатоспроможними великих банків та панічними настроями їх вкладників. За результатами співпраці з громадськими організаціями та ініціативними групами вкладників неплатоспроможних банків Фонд гарантування вкладів фізичних осіб підписав угоду про співпрацю з Громадською організацією «Спілка вкладників АТ «Дельта Банк», відповідно до якого представники організації можуть залучатись до процедур виведення банку з ринку та здійснювати

громадський контроль за діяльністю посадових осіб та уповноваженої особи Фонду на ліквідацію банку. Такий механізм планується взяти за основу у співпраці з іншими громадськими організаціями вкладників неплатоспроможних банків. З метою налагодження повноцінного діалогу з громадськістю Відділом регулярно організовувалися зустрічі ініціативних груп вкладників з керівництвом Фонду та інші публічні заходи, метою яких було роз'яснення підстав прийняття Фондом окремих рішень та обґрунтування відповідних дій Фонду та уповноважених осіб Фонду при виведенні банків з ринку. Крім того, було організовано засідання «круглих столів», зустрічі та консультації з представниками громадських об'єднань з метою врахування пропозицій громадськості при розробці проектів нормативно-правових актів та інші заходи, спрямовані на ефективну взаємодію з вкладниками та кредиторами неплатоспроможних банків.

4.2. Фінансова просвіта

На початку 2015 року за підтримки Програми розвитку фінансового сектору (USAID/FINREP-II) було проведено загальнонаціональне репрезентативне опитування з метою дослідження рівня поінформованості та знань українських споживачів фінансових послуг про систему гарантування вкладів України. Для цього було проведено телефонне опитування серед жителів міст України з населенням від 50 тисяч. В опитуванні взяли участь чоловіки та жінки віком від 18 років, споживачі фінансових послуг. До опитування залучалися всі, за винятком тих, хто зовсім не цікавиться інформацією щодо фінансових послуг в Україні. Загалом було опитано 1000 респондентів. Результати опитування показали, що рівень обізнаності досить високий. За самооцінкою про систему гарантування за результатами опитування обізнані 67% (37% респондентів оцінюють свою обізнаність як достатню, ще 29% – як недостатню). Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб обізнані 49% цільової аудиторії (рис. 4.2; 4.3.).

Рис. 4.2. Рівень обізнаності про систему гарантування вкладів

Обізнаність щодо Фонду гарантування вкладів фізичних осіб
 Чи чули ви раніше інформацію про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб?

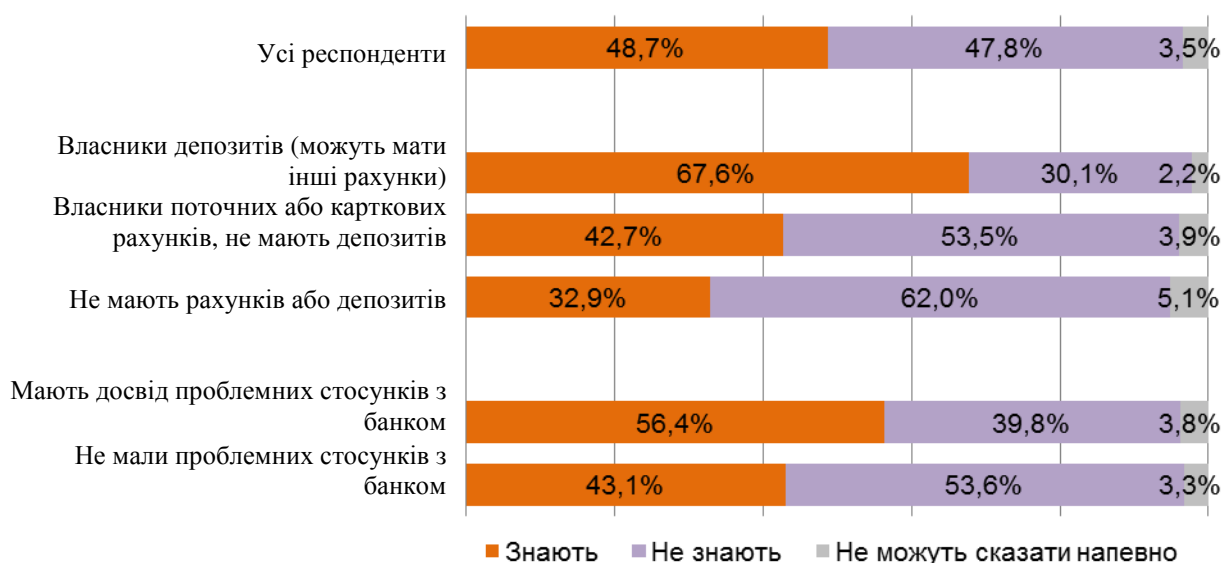

Рис. 4.3. Рівень обізнаності про систему гарантування вкладів

Однак за результатами тестування рівень обізнаності можна охарактеризувати як неповний та поверхневий: лише 14% опитаних змогли правильно відповісти на 10 із 17 запитань тесту. Наприклад, про розмір гарантованої суми відшкодування знають лише 40% респондентів. З метою виправлення такої ситуації і підвищення обізнаності громадян про систему гарантування вкладів фізичних осіб, її переваги та обмеження, Фонд у поточному році реалізував низку просвітніх кампаній.

По-перше, Фондом за підтримки Програми розвитку фінансового сектору (USAID/FINREP-II) було розроблено три просвітницькі аудіо ролики, які містять інформацію для громадян про існування системи гарантування вкладів, розмір гарантованої суми, адресу веб-сайту та номер телефонної «гарячої лінії» Фонду. Вказані аудіо ролики протягом 7 тижнів з 22.04.2015 транслювалися на 5-ти ФМ радіостанціях: «Хіт ФМ», «Радіо Релакс», «Радіо Рокс», «Кісс ФМ», «Радіо Мелодія». Близько 3,7 млн осіб віком від 20 до 65 років почули повідомлення Фонду в середньому по 9 разів. Повторна трансляція відбулася з 26.10. 2015 до 31.12.2015 року на радіостанціях «Хіт ФМ», «Ретро», Релакс», Шансон. Загальна кількість виходів під час осінньої кампанії становила 1320 разів. Додатково 30 секундні відеоролики про систему гарантування вкладів фізичних осіб під назвою: «Вмів заробляти, вмій зберігати» та «Гарантія сімейних заощаджень» 216 разів транслювалися на каналах ICTV, Новий, СТБ, 5-й канал.

Крім того, у співпраці з банками-агентами було надруковано і розповсюджено через відділення банків та інформаційно-консультаційний центр Фонду близько 140 000 тис. інформаційних брошур «Поради вкладникам. Що робити, якщо банк став неплатоспроможним?», «Питання та відповіді про гарантування вкладів», «Гарантування вкладів фізичних осіб

в Україні». Також у червні 2015 року в масовій безкоштовній газеті «ВЕСТИ» вийшло 8 колонок Фонду гарантування під назвою «Абетка вкладника». Дані публікації дозволили охопити 1 418 430 осіб. Просвітні статті «Що необхідно знати про систему гарантування вкладів в Україні» та «Як придбати майно неплатоспроможних банків» в кінці року вийшли також у друкованих та електронних версіях популярних газет «СЕГОДНЯ» та «ВЕСТИ».

Враховуючи необхідність формування та виховання культури заощаджень у молоді, фахівці Фонду провели відкриті лекції для студентів вищих навчальних закладів. Зокрема, протягом жовтня-листопада 2015 року проведено 5 відкритих лекцій для студентів інститутів банківської справи ДВНЗ «Університет банківської справи» та економічного факультету Київського національного університету ім. Шевченка. Крім того, Фонд підтримав проведення Турніру юних знавців курсу «Фінансова грамотність», що був організований Міністерством освіти і науки України, Інститутом модернізації змісту освіти спільно з Університетом банківської справи.

Також у співпраці з Програмою розвитку фінансового сектору (USAID/«FINREP-II») було розроблено освітній курс з фінансової грамотності у вигляді електронної книги для розміщення на сторінці Фонду гарантування в мережі Інтернет. Освітній курс складається з двох модулів: Модуль 1 «Банківські продукти та послуги» та Модуль 2 «Система гарантування вкладів фізичних осіб». Після кожного модуля є тести для перевірки знань та пояснення використаних у матеріалах термінів.

4.3. Міжнародна діяльність

У звітному році Фонд брав участь у роботі регіональних та постійних комітетів Міжнародної асоціації страховиків депозитів та Європейського форуму страховиків депозитів. Фонд також у активно співпрацював з міжнародними фінансовими та донорськими організаціями, а саме Агентством США з міжнародного розвитку (USAID), Світовим банком, Європейським банком реконструкції і розвитку, управлінням технічної допомоги Міністерства фінансів США.

У 2015 році Фонд як член Міжнародної асоціації страховиків депозитів (МАСД) взяв участь у заходах, організованих асоціацією, зокрема засіданнях Європейського регіонального комітету МАСД, 14-х Щорічних загальних зборах і міжнародній конференції та спільному з Інститутом фінансової стабільності семінарі з питань врегулювання неплатоспроможності банків. Фахівці також представляли Україну на Загальних зборах та міжнародній конференції Європейського форуму страховиків депозитів. Крім того, Фонд було запрошено в якості спостерігача до роботи колегії з врегулювання банківської групи ОТР, яка була створена Центральним

банком Угорщини, тому представники Фонду взяли участь в першому засіданні цього органу.

У 2015 році у рамках Меморандуму про взаєморозуміння та двосторонню співпрацю між Фондом та Федеральною корпорацією страхування депозитів США (ФКСД) за підтримки Програми розвитку фінансового сектору (USAID/FINREP-II) відбулася навчальна поїздка фахівців Фонду до офісу ФКСД у м. Даллас. Учасники навчальної поїздки вивчили досвід ФКСД зокрема щодо розрахунку найменш витратного способу виведення банку з ринку, залучення потенційних інвесторів, порядку та методів оцінки активів та обліку та обробки аналітичної інформації. Фахівці Фонду гарантування також ознайомилися з процедурою проведення розслідувань для виявлення причин неплатоспроможності банку.

Протягом звітнього періоду Фонд активно співпрацював з Програмою розвитку фінансового сектору (USAID/FINREP-II), Світовим банком, та іншими міжнародними донорами. Так, Програмою розвитку фінансового сектору (USAID/FINREP-II) було надано значну допомогу Фонду в питаннях удосконалення методів і каналів інформування громадськості та підвищення фінансової обізнаності населення, зокрема експерти USAID/FINREP-II надали допомогу у розробці двох модулів освітнього он-лайн курсу з фінансової грамотності та проведення соціологічного опитування. Також завдяки USAID/FINREP-II Фонд мав можливість на постійній основі залучати місцевого юридичного радника з питань виведення неплатоспроможних банків з ринку. У вересні 2015 року Програма USAID/FINREP-II закінчила свою діяльність в Україні у зв'язку з цим Фонду було передано ліцензії на використання програмного забезпечення для запровадження фінансової звітності за міжнародними стандартами у електронній формі та майнові права на використання об'єктів інтелектуальної власності на матеріали з фінансової грамотності для загальноосвітніх навчальних закладів.

У звітньому році Фонд плідно працював з експертами Світового банку в процесі підготовки проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку», який був проголосований Верховною Радою 16 липня 2015 року. Також у рамках співпраці з Управлінням технічної допомоги Державного казначейства США у Фонді працював довгостроковий радник та короткострокові експерти з різноманітних аспектів процесу виведення неплатоспроможних банків з ринку та роботи із проблемними активами.

Фонд висловлює щире подяку всім міжнародним партнерам за співпрацю і допомогу у справі реформування системи гарантування вкладів.

V. ОГЛЯД БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ

5.1. Аналіз тенденцій вкладних операцій учасників Фонду

Станом на 1 січня 2016 року учасниками Фонду було 118 банків, які мають ліцензію Національного банку України на здійснення банківських операцій.

Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» передбачено, що участь банків у Фонді є обов'язковою. Банк набуває статусу учасника Фонду в день отримання ним банківської ліцензії. Фонд виключає банк з числа учасників Фонду в разі прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку. АТ «Ощадбанк» та санаційний АТ «РОДОВІД БАНК» не є учасниками Фонду.

За звітний рік до реєстру учасників включений 1 банк (створений перехідний банк), виключено 44 банки (43 банки у зв'язку з ліквідацією, 1 банк у зв'язку з реорганізацією шляхом приєднання). Таким чином, за 2015 рік кількість учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб зменшилася на 43 і станом на 1 січня 2016 року склала 118 (рис. 5.1).

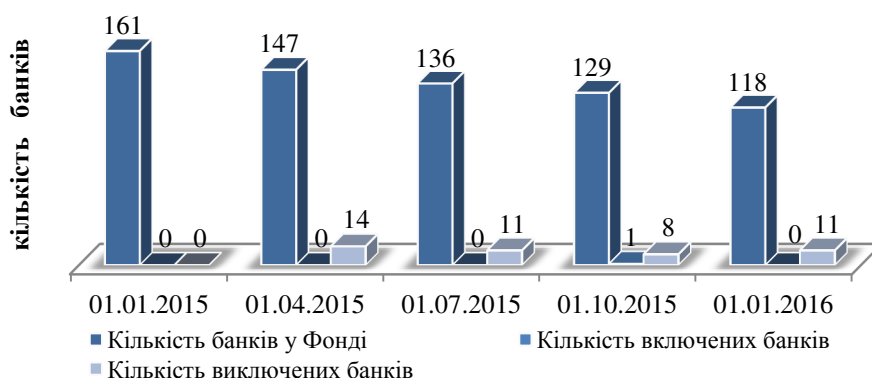

Рис.5.1. Динаміка реєстрації банків у Фонді за 2015 року.

Кількість виключених з реєстру учасників Фонду за 2015 рік є найбільш великою за всю історію існування Фонду (рис. 5.2.).

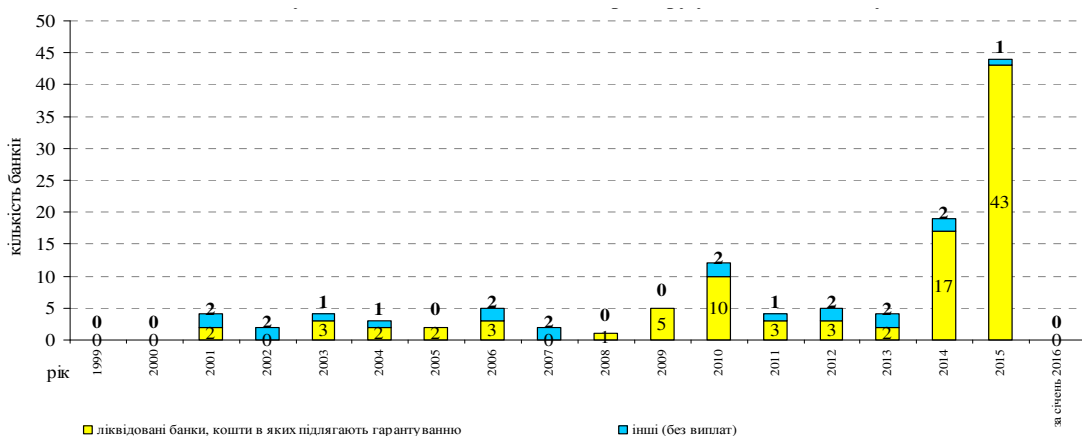

Рис. 5.2. Виключення банків з реєстру учасників Фонду

За 2015 рік кількість банків з іноземним капіталом зменшилася на 10 і склала 41. Кількість банків з українським капіталом зменшилася на 33 і склала 77 банків (рис.5.3.).

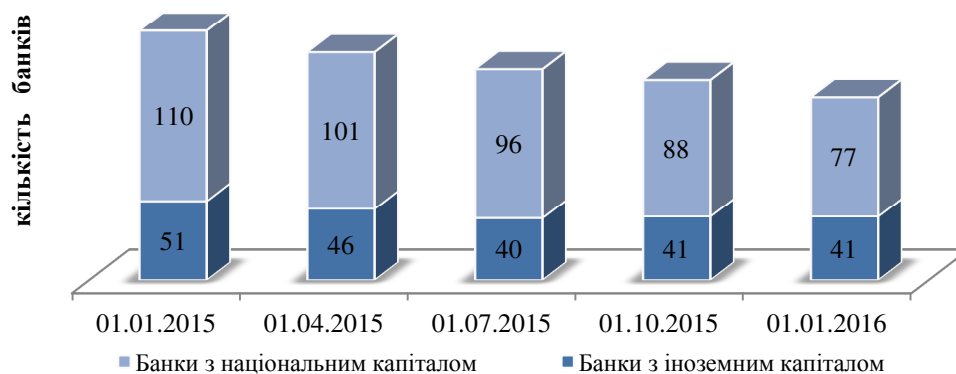

Рис. 5.3. Динаміка банків з іноземним капіталом

Станом на 01.01.2016 року 3 банки були віднесені Національним банком України до категорії неплатоспроможних, 1 – перехідний (рис. 5.4.).

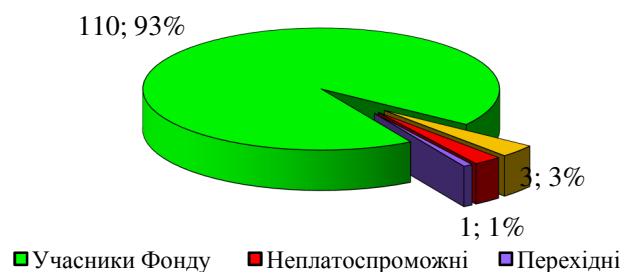

Рис. 5.4. Статуси учасників Фонду станом на 01.01.2016

Аналіз тенденцій вкладних операцій учасників Фонду

Аналіз вкладних операцій за 2015 рік проводився по 118 учасниках Фонду згідно отриманих від учасників Фонду щомісячних «Звітів про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб-форма звітності №1Ф» за станом на 01.01.2016.

Значний вплив на динаміку депозитів в 2015 році мав процес виключення з учасників Фонду 44 банків (обсяги їх депозитів наведені у табл. 5.1.).

Таблиця 5.1.

Дані про вклади фізичних осіб в банках, виключених із реєстру учасників Фонду протягом 2015 року (звітність №1Ф станом на 01.01.2015)

№ з/п	№ п/з/р	Назва банку	Кількість вкладників	Сума вкладів, грн.		Сума можливого відшкодування, грн.
			осіб	усього	в т. ч. в іноземній	
		Всього по ліквідованих банках (43 банки)	4 196 764	86 270 028 459	47 571 617 329	49 967 321 691
		Всього по реорганізованих банках (1 банк)	645 333	202 966 514	19 337 677	181 601 338
		Загалом по виключених за 2015 рік банках	4 842 097	86 472 994 973	47 590 955 006	50 148 923 029

* - станом на 01.01.2015 – звітність відсутня

Вкладні операції учасників Фонду за 2015 рік характеризуються наступними показниками.

✓ **Чисельність вкладників** за 2015 рік зменшилась на 1,8 млн. осіб або на 3,9% від 46,5 до **44,7 млн. осіб**.

Для порівняння, за 2014 рік чисельність вкладників зменшилась на 923,7 тис. осіб або на 1,9%;

✓ **Сума вкладів** зменшилась на 19,8 млрд. грн. або на 5,2% від 382,1 до **362,3 млрд. грн.**, в тому числі сума вкладів в національній валюті зменшилась 7,6 млрд. грн. або на 4,4% від 172,1 до **164,5 млрд. грн.**, що склало 45,4% в структурі вкладів. Сума вкладів в іноземній валюті зменшилась на 12,2 млрд. грн. або на 5,8% від 210,0 до **197,8 млрд. грн.**, що склало 54,6% в структурі. В доларовому еквіваленті сума вкладів в іноземній валюті зменшилась на 5,1 млрд. доларів США або на 38,1% від 13,3 до **8,2 млрд. доларів США**.

Для порівняння, за 2014 рік сума вкладів зменшилась на 20,5 млрд. грн. або на 5,1%, вклади в національній валюті зменшились на 52,2 млрд. грн. або на 23,3%, в іноземній – зросли на 31,7 млрд. грн. або на 17,7%, що відповідає зниженню в доларовому еквіваленті на 9,0 млрд. доларів США або на 40,3%.

✓ **Середній розмір вкладу** зменшився на 109 грн. або на 1,3% до **8 104 грн.** Без урахування вкладів до 10 грн. середній розмір вкладу зменшився на 1 149 грн. або на 7,0% і склав **15 338 грн.**

✓ **Сума можливого відшкодування** за рахунок коштів Фонду зменшилась на 17,9 млрд. грн. або на 8,6% від 209,9 до **191,9 млрд. грн.** Для порівняння, за 2014 рік сума можливого відшкодування зменшилась на 35,7 млрд. грн. або на 14,5% (рис. 5.5; 5.6).

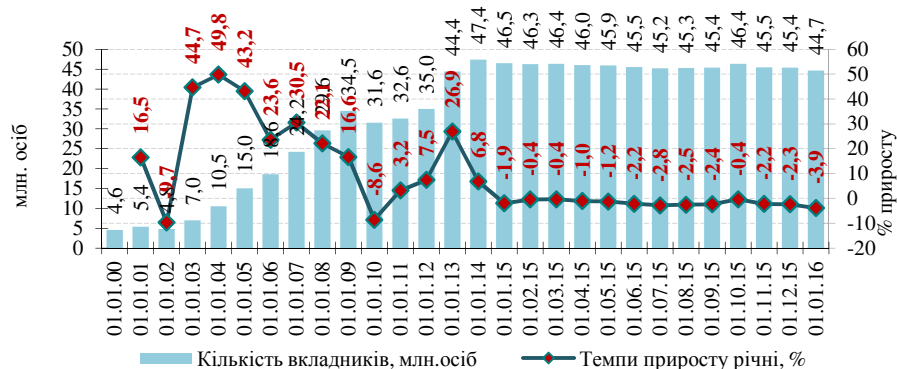

Рисунок 5.5. Динаміка кількості вкладників в учасниках Фонду протягом 2000-2015 рр.

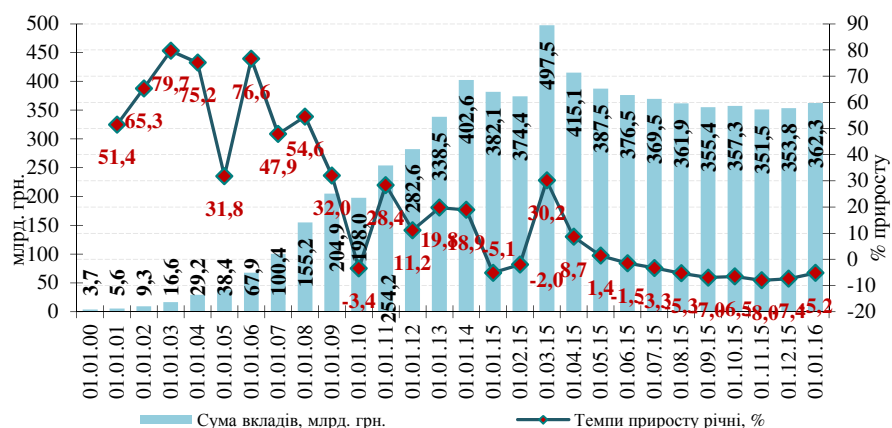

Рис. 5.6. Динаміка суми вкладів в учасниках Фонду протягом 2000-2015 рр.

Протягом 2015 року обсяги вкладних операцій учасників Фонду постійно скорочувались – загальне скорочення склало 19,8 млрд. грн. або на 5,2%. Така динаміка спостерігалась починаючи з 2014 року. Проте з другої половини 2015 року спостерігались зміни, які впливали на загальну динаміку суми вкладів фізичних осіб та були зумовлені різними факторами:

- у вересні 2015 року відбувся незначний приріст суми вкладів (на 1,8%) за рахунок приросту вкладів як в національній, так і в іноземній валюті (в т.ч. в доларовому еквіваленті), головним чином, в частині поточних рахунків;
- в жовтні продовжився відтік вкладів;
- в листопаді відбувся приріст на 2,3 млрд. грн. або на 0,6%, який був зумовлений, головним чином, курсовими переоцінками вкладів в іноземній валюті;

– в грудні 2015 року приріст суми вкладів фізичних осіб (всіх учасників) на 8,5 млрд. грн. або на 2,4% (в частині вкладів в національній валюті). Зазначений приріст є номінальним та відбувся за рахунок змін в нормативно-правових актах Фонду (включення коштів фізичних осіб – підприємців (ФОП), сума яких станом на 01.01.2016 становила 12,0 млрд. грн., до загальної суми вкладів фізичних осіб).

– Таким чином, без включення коштів ФОП до звітності №1Ф, за грудень навпаки спостерігалось б зменшення, яке складало б 3,6 млрд. грн. (що, головним чином, пов'язане із ліквідацією 7 банків в грудні 2015 року), загальне скорочення вкладів за 2015 рік склало б 31,8 млрд. грн. або 8,3%, а загальна сума вкладів склала б 350,2 млрд. грн.

У таблиці 5.2 наведена динаміка вкладних операцій учасників Фонду з фізичними особами за 2015 рік.

Таблиця 5.2.

Динаміка вкладних операцій фізичних осіб всіх учасників Фонду

№з/п	Вкладні операції банків з фізичними особами (звітність №1Ф)	01.01.2015	01.01.2016	за 2015 рік	
1	Кількість банків (всі учасники)	161	118		
2	Сума вкладів фізичних осіб, млрд. грн.	382,1	362,3	-19,8	-5,2
-	у т.ч. в національній валюті, млрд. грн.	172,1	164,5	-7,6	-4,4
-	в іноземній валюті, млрд. грн.	210,0	197,8	-12,2	-5,8
3	Кількість вкладників, млн. осіб	46,5	44,7	-1,8	-3,9
4	процент повного покриття к-ті вкладників Фондом, %	98,7	98,8	0,1	0,1
5	Сума можливого відшкодування Фондом, млрд. грн.	209,9	191,9	-17,9	-8,6
6	Середній розмір вкладу, грн.	8 213	8 104	-108,6	-1,3

У таблиці 5.3. наведено дані про вкладні операції учасників Фонду на 01.01.2016 (без урахування неплатоспроможних банків у відповідному періоді).

Таблиця 5.3

Дані про вкладні операції з фізичними особами по учасниках Фонду (без неплатоспроможних)

№ з/п	Вкладні операції банків з фізичними особами (звітність №1Ф)	01.01.2016
	Кількість банків (учасники без неплатоспроможних)	115
1	Сума вкладів фізичних осіб, млрд. грн.	356,8
-	у т.ч. в національній валюті, млрд. грн.	162,2
-	в іноземній валюті, млрд. грн.	194,6
2	Кількість вкладників, млн. осіб	44,4
3	Сума можливого відшкодування Фондом, млрд. грн.	188,5
4	Середній розмір вкладу, грн.	8 044,5

У таблиці 5. 4 наведена динаміка вкладів учасників Фонду протягом 2015 року.

Таблиця 5.4

Щомісячна динаміка вкладних операцій фізичних осіб в розрізі валют

Дата	Кількість вкладників в, млн. осіб	Загальна сума вкладів, млрд. грн.	Сума можливого відшкодування, млрд. грн.	Сума вкладів в національній валюті, млрд. грн.	Сума вкладів в іноземній валюті, млрд. грн.	Сума вкладів в іноземній валюті, млрд. дол. США (за офіційним курсом НБУ)
01.01.2015	46,5	382,1	209,9	172,1	210,0	13,3
01.02.2015	46,3	374,4	206,1	167,1	207,2	12,8
01.03.2015	46,4	497,5	221,9	160,2	337,3	12,1
01.04.2015	46,0	415,1	201,3	152,0	263,2	11,2
01.05.2015	45,9	387,5	199,9	156,0	231,6	11,0
01.06.2015	45,5	376,5	195,4	153,8	222,7	10,6
01.07.2015	45,2	369,5	194,6	154,1	215,4	10,3
01.08.2015	45,3	361,9	189,2	149,6	212,3	9,8
01.09.2015	45,4	355,4	188,4	148,8	206,6	9,5
01.10.2015	46,4	357,3	190,4	150,1	207,1	9,7
01.11.2015	45,5	351,5	187,6	147,1	204,5	8,9
01.12.2015	45,4	353,8	187,3	146,9	206,9	8,6
01.01.2016	44,7	362,3	191,9	164,5	197,8	8,2

Найбільші обсяги приросту суми вкладів (понад 1 млрд. грн.) спостерігались в 13 банках (табл. 5.5).

Таблиця 5.5.

Банки, в яких спостерігався найбільший приріст суми вкладів за 2015 рік

№ з/р	Назва банку	01.01.2015			01.01.2016			за 2015 рік	
		Сума вкладів		Сума можливого відшкодува ння	Сума вкладів		Сума можливого відшкодува ння	Сума вкладів усього	
		усього	в т. ч. в іноземній		усього	в т. ч. в іноземній		грн.	%
1	ПРИВАТБАНК	105 541 688 012	54 393 822 870	69 813 235 457	139 201 395 954	69 820 654 841	88 432 522 688	33 659 707 942	31,9
2	УКРГАЗБАНК	6 813 451 560	3 838 211 144	4 044 921 275	11 107 086 560	5 606 643 314	6 765 315 231	4 293 635 000	63,0
3	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	14 217 223 172	6 071 615 914	9 533 318 792	18 370 640 867	7 409 778 564	10 593 443 717	4 153 417 695	29,2
4	АЛЬФА-БАНК	10 517 448 202	6 169 482 152	3 632 560 623	14 655 713 009	9 111 632 060	5 735 495 407	4 138 264 807	39,3
5	УКРСИББАНК	9 011 976 307	5 076 872 946	5 225 116 938	12 089 324 438	6 493 357 624	6 215 534 882	3 077 348 131	34,1
6	ДЕРЖЕКСІМБАНК	21 717 111 632	13 746 931 364	8 485 073 844	24 592 986 172	16 579 610 439	8 610 579 145	2 875 874 540	13,2
7	УКРСОЦБАНК	12 310 663 023	6 642 196 884	6 559 380 119	14 131 876 812	7 760 128 519	7 026 987 077	1 821 213 789	14,8
8	ПУМБ	12 383 661 054	7 770 639 092	4 927 963 697	14 151 978 909	8 243 476 780	6 411 303 914	1 768 317 854	14,3
9	ПРОКРЕДИТ БАНК	2 101 503 964	1 071 796 965	1 377 303 550	3 734 775 150	1 961 250 071	1 942 811 611	1 633 271 187	77,7
10	ОТП БАНК	7 725 790 765	4 750 426 077	2 983 326 427	9 324 113 305	6 229 204 834	3 183 423 446	1 598 322 540	20,7
11	ПІВДЕННИЙ	4 187 000 371	2 948 863 076	1 977 225 503	5 529 814 887	3 513 307 642	2 919 586 503	1 342 814 516	32,1
12	КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК	4 407 221 586	2 324 362 886	1 998 150 530	5 712 568 439	3 605 573 541	2 179 288 171	1 305 346 854	29,6
13	СБЕРБАНК РОСІЇ	9 291 815 465	7 775 512 875	2 522 876 907	10 405 718 400	8 562 594 884	2 575 465 248	1 113 902 935	12,0

Вклади в розрізі валют

Питома вага вкладів у національній валюті за 2015 рік зросла від 45,0 до 45,4%, а в іноземній валюті – зменшилась до 54,6% (рис. 5.7.). Відбулось зменшення вкладів в усіх видах валют (рис. 5.8.).

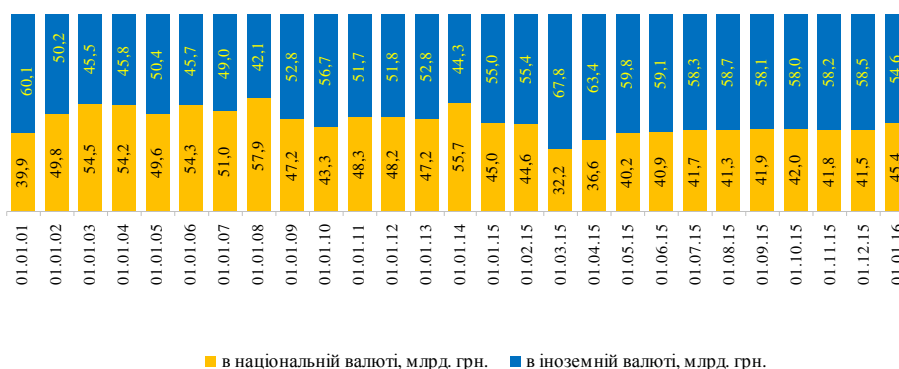

Рис. 5.7. Динаміка структури вкладів в розрізі валют, %

Вклади в національній валюті за 2015 рік зменшились на 7,6 млрд. грн. або на 4,4% і склали 164,5 млрд. грн. Без урахування ФОП (кошти яких в

національній валюті склали 10,2 млрд. грн.) зменшення б склало 17,8 млрд. грн., а загальна сума складала б 154,3 млрд. грн.

Гривневий еквівалент вкладів в іноземній валюті за 2015 рік зменшився на 12,2 млрд. грн. або на 5,8% до 197,8 млрд. грн. (низькі темпи скорочення були пов'язані із переоцінкою валюти в лютому). Без урахування ФОП (кошти яких в іноземній валюті склали 1,8 млрд. грн.) зменшення б склало 14,1 млрд. грн. до 195,9 млрд. грн.

Якщо вклади в іноземній валюті рахувати в доларовому еквіваленті за курсом НБУ, який станом на 01.01.2014 року складав 7,993 грн., то загальний відтік вкладів із банківської системи (без урахування АТ «Ощадбанк» та АТ «РОДОВІД БАНК») за 2 роки кризи складатиме 172,2 млрд. грн. або 42,8%, а без урахування коштів ФОП – 183,1 млрд. грн. або 45,5%.

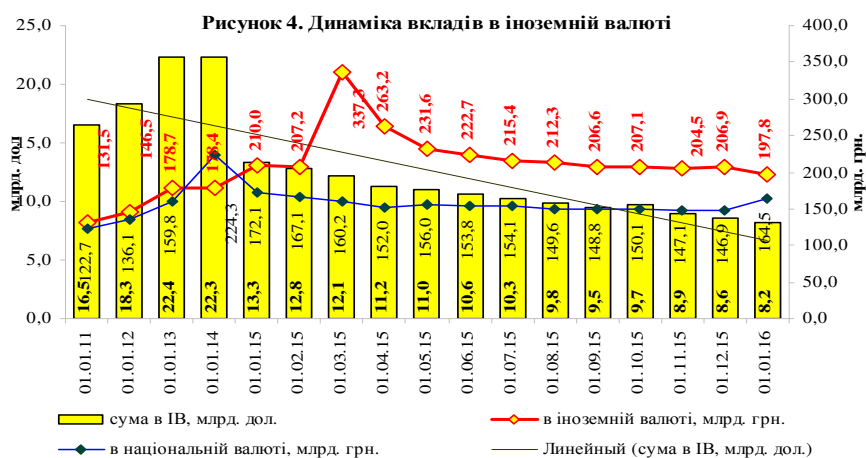

Рис. 5.8. Динаміка вкладів в іноземній валюті

Як видно із рисунка 5.8, вклади в іноземній валюті продовжують скорочуватись.

Граничний розмір відшкодування

Відповідно до статті 26 Закону України про систему гарантування вкладів фізичних осіб сума граничного розміру відшкодування коштів за вкладями фізичних осіб за рахунок коштів Фонду складає 200 000 грн. (або 8,3 тис. доларів США). За весь період існування Фонду сума граничного розміру відшкодування коштів за вкладями підвищилась в 400 разів.

Структура вкладів фізичних осіб за діапазонами має наступний вигляд (табл. 5.6).

Таблиця 5.6.

Структура вкладів за діапазонами сум по учасниках Фонду станом на 01.01.2016

Розмір вкладу, грн.	Кількість вкладників		Сума вкладів		Середній розмір вкладу грн.
	осіб	%	тис. грн.	%	
до 10 грн.	21 085 525	47,2%	26 189	0,0%	1,2
від 10 до 100 000 грн.	22 943 884	51,3%	87 561 487	24,2%	3 816,3
від 100 000 до 200 000 грн.	398 073	0,9%	56 869 911	15,7%	142 863,0
від 200 000 до 500 000 грн.	204 578	0,5%	57 278 904	15,8%	279 985,7
понад 500 000 грн.	71 293	0,2%	160 541 467	44,3%	2 251 854,6
Всього	44 703 353	100,0%	362 277 959	100,0%	8 104,0
всього до 200 тис. грн.	44 427 482	99,4%	144 457 587	39,9%	3 251,5
від 10 до 200 тис. грн. (гарантовані)					
	23 341 957	98,8%	144 431 398	39,9%	6 187,6
без 10 грн.	23 617 828	52,8%	362 251 769	100,0%	15 338,1

Станом на 01.01.2016 повністю захищеними (діапазон від 10 грн. до 200 тис. грн.), є кошти 23,3 млн. осіб або 98,8% вкладників, у таких вкладників зосереджено 144,4 млрд. грн. або 39,9% від загальної суми вкладів. Середній розмір вкладу в гарантованому Фондом діапазоні становить 6187,6 грн.

Як видно із структури вкладів, основна кількість вкладників тримає вклади розміром від 10 грн. до 100 тис. грн. (51,3% із усіх вкладників), що складає 97,1% із гарантованих вкладів. Найбільша частка суми вкладів (160,5 млрд. грн. або 44,3%) знаходиться у 71,3 тис. осіб (0,2%), які володіють вкладками понад 500 тис. грн. (рис. 5.9., 5.10.).

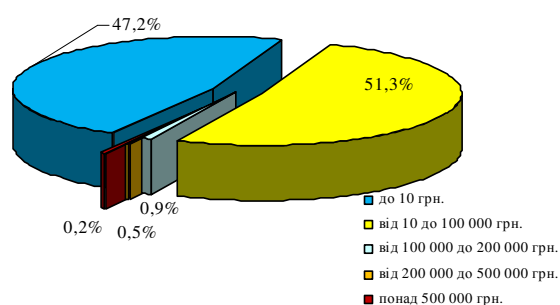

Рис. 5.9. Кількість вкладників, %

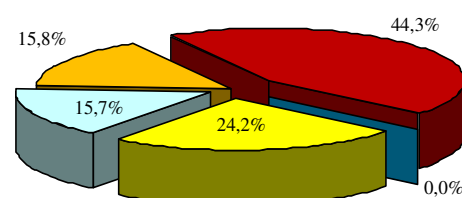

Рис. 5.10. Сума вкладів, %

Таким чином, гарантований рівень відшкодування за вкладками забезпечує покриття більшості вкладів населення та свідчить про наміри вкладників тримати вклади в гарантованому Фондом діапазоні коштів.

Сума можливого відшкодування та гарантовані Фондом вклади

Сума можливого відшкодування по учасниках Фонду за 2015 рік зменшилась на 17,9 млрд. грн. або на 8,6% і склала 191,9 млрд. грн. або 53,0% до загальної суми вкладів учасників Фонду.

Сума можливого відшкодування в 115 банках без неплатоспроможних складає 188,5 млрд. грн., кількість осіб, яким гарантовано кошти Фондом – 65,3 тис. осіб. У 3 неплатоспроможних банках сума відшкодування становить 3,4 млрд. грн., кількість осіб, яким гарантовано вклади - 109,9 тис. осіб.

Ресурси Фонду станом на 01.01.2016 склали 14,1 млрд. грн. та не покривають суму можливого відшкодування тільки ПАТ КБ «ПРИВАТБАНК» (88,4 млрд. грн., що складає 46,1% по системі).

Структура суми можливого відшкодування

Відповідно до даних форм звітності 1Ф станом на 01.01.2016 – сума відшкодування банків розподілена таким чином: загальна сума відшкодування – 191,9 млрд. грн., сума вкладів на депозитах склала 122,7 млрд. грн. або 64,0%, сума вкладів на поточних рахунках – 67,7 млрд. грн. або 35,3%, в тому числі на карткових рахунках – 53,4 млрд. грн. або 78,9% із усіх поточних (табл. 5.7).

Таблиця 5.7.

Структура суми можливого відшкодування за строками погашення станом на 01.01.2016

№ з/п	Найменування показника	01.01.2015		01.01.2016	
		Кількість	Сума вкладів	Кількість	Сума вкладів
1	Сума вкладів/к-ть вкладників усього	46 569 911	382 083 332 568	44 703 353	362 277 958 776
2	В іноземній валюті	5 499 607	210 010 917 629	5 686 377	197 774 121 750
	Частина IV				
9	Сума можливого відшкодування усього, у тому числі:	22 941 139	209 869 582 228	23 093 535	191 924 497 007
9,1	Вклади на поточних рахунках, у тому числі:	19 821 093	63 288 222 412	20 087 302	67 731 090 013
9,1,1	Вклади на карткових рахунках	17 197 886	42 195 572 603	18 160 673	53 429 960 116
9,2	Іменні ощадні сертифікати, у тому числі зі строком погашення:	13	1 551 274	9 332	1 404 576 780
9,2,1	до запитання	4	209 822	39	4 312 916
9,2,2	до 1 місяця	2	79 658	927	141 282 981
9,2,3	від 1 до 2 місяців	0	0	951	145 079 856
9,2,4	від 2 до 3 місяців	0	0	1 188	180 043 600
9,2,5	від 3 до 4 місяців	0	0	1 109	157 023 541
9,2,6	від 4 до 5 місяців	0	0	1 842	266 666 219
9,2,7	від 5 до 6 місяців	0	0	2 171	310 713 834
9,2,8	від 6 до 7 місяців	5	932 279	206	29 690 316
9,2,9	від 7 до 8 місяців	2	329 516	88	15 040 891
9,2,10	від 8 до 9 місяців (з 21.12.2015)	0	0	162	24 920 539
9,2,11	від 9 до 10 місяців (з 21.12.2015)	0	0	196	28 003 239
9,2,12	від 10 до 11 місяців (з 21.12.2015)	0	0	261	36 786 752
9,2,13	від 11 до 12 місяців (з 21.12.2015)	0	0	395	62 402 463
9,2,14	більше 12 місяців (з 21.12.2015)	0	0	21	2 609 636
9,3	Вклади на депозитних рахунках, у тому числі зі строком повернення:	7 863 087	146 534 584 091	8 533 647	122 746 971 292
9,3,1	до 1 місяця	1 000 551	33 742 925 491	921 870	25 977 326 453
9,3,2	від 1 до 2 місяців	793 763	18 417 592 703	815 233	16 471 326 948
9,3,3	від 2 до 3 місяців	842 607	19 007 444 566	882 213	18 239 680 663
9,3,4	від 3 до 4 місяців	654 236	9 626 464 789	749 545	12 614 688 774
9,3,5	від 4 до 5 місяців	624 779	8 924 571 142	707 516	11 413 864 484

№ з/п	Найменування показника	01.01.2015		01.01.2016	
		Кількість	Сума вкладів	Кількість	Сума вкладів
9,3,6	від 5 до 6 місяців	659 846	11 008 096 076	715 488	10 693 364 718
9,3,7	від 6 до 7 місяців	514 367	7 475 347 273	525 795	3 901 093 851
9,3,8	від 7 до 8 місяців	3 421 123	35 057 472 575	500 724	3 310 479 093
9,3,9	від 8 до 9 місяців (з 21.12.2015)	0	0	683 985	3 676 214 674
9,3,10	від 9 до 10 місяців (з 21.12.2015)	0	0	698 040	4 045 352 518
9,3,11	від 10 до 11 місяців (з 21.12.2015)	0	0	803 279	3 796 129 506
9,3,12	від 11 до 12 місяців (з 21.12.2015)	0	0	1 020 608	4 953 292 879
9,3,13	більше 12 місяців (з 21.12.2015)	0	0	200 865	2 550 759 272
9,3,14	строк дії договорів за якими закінчився і які не перераховані на поточний/картковий рахунок	178 881	3 274 669 475	208 250	1 103 397 459
9,4	Інші	21 533	45 224 451	33 263	41 858 922

Структура вкладів за строковістю

Згідно з даними форми N 10 (місячна) «Оборотно-сальдовий баланс банків» на строкових депозитах зосереджено 72,9% коштів фізичних осіб (за 2015 рік зменшення на 44,3 млрд. грн. або на 15,1% до 248,6 млрд. грн.), а питома вага коштів на поточних рахунках склала 27,1% в структурі (приріст на 4,8 млрд. грн. або на 5,5% до 92,5 млрд. грн.). Динаміка структури вкладів за строковістю наведена на рисунку 5.11.

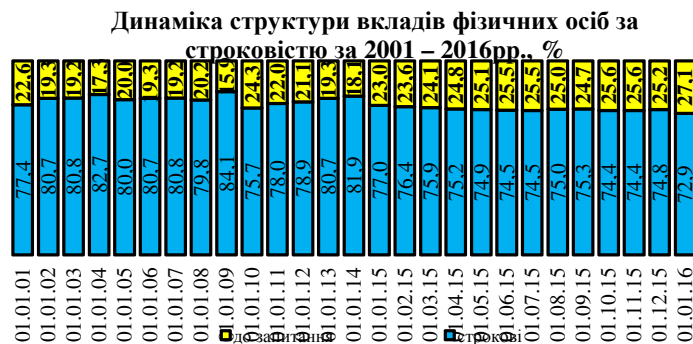

Рис. 5.11. Динаміка структури вкладів фізичних осіб, %

Середньозважена місячна процентна ставка за вкладами

Середньозважена щомісячна ставка за вкладами в національній валюті за 2015 рік знизилась на 1,3% від 16,86 до 16,64%, а в іноземній – на 17,9% від 6,80 до 6,32% (рис. 5.12.).

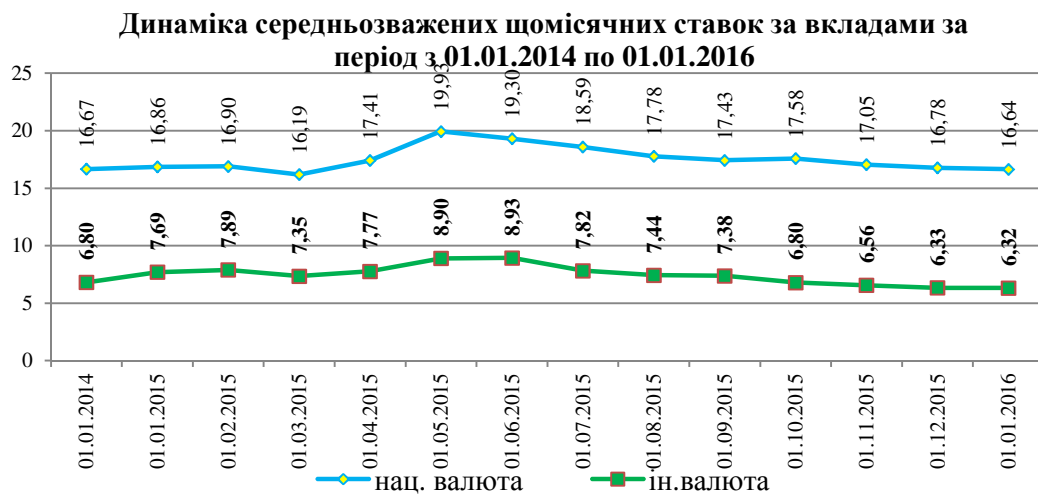

Рис. 5.12. Динаміка середньозважених щомісячних ставок за вкладами, %

5.2. Огляд фінансових показників учасників Фонду

Аналіз фінансових показників учасників Фонду проводився по 118 учасниках Фонду відповідно до балансових даних за станом на 01 січня 2016 року.

Слід зазначити, що за звітний рік із реєстру Фонду були виключені 44 банки, що мало значний вплив на динаміку системних показників.

Загальні дані про основні балансові показники банків, виключених з реєстру Фонду протягом 2015 року, наведені у таблиці 5.8.

Таблиця 5.8.

Дані про балансові показники банків, виключених із реєстру учасників Фонду протягом 2015 року (станом на 01.01.2015)

	Власний капітал	Поточний результат діяльності	Статутний капітал	Чисті активи, всього	Сукупні зобов'язання	Кредитний портфель, всього
	Періоди	Періоди	Періоди	Періоди	Періоди	Періоди
	01.01.2015	01.01.2015	01.01.2015	01.01.2015	01.01.2015	01.01.2015
По банках, виключених з реєстру учасників Фонду протягом 2015 року	5 228 897 028,18	-22 009 882 584,50	37 107 757 054,97	215 528 517 394,24	210 299 620 366,05	172 865 547 191,89
По Фонду ЗАГАЛОМ	121 942 642 013,62	-44 135 261 197,95	165 140 276 103,41	1 180 178 624 544,40	1 058 235 982 530,80	906 789 624 750,01
Питома вага в загальній сумі по Фонду	4,29	49,87	22,47	18,26	19,87	19,06

Основні тенденції учасників Фонду у 2015 році були наступними.

Аналізуючи результати діяльності банків за 2015 рік, слід звернути увагу на погіршення важливих індикаторів стану банківської системи, включаючи зростання частки проблемної заборгованості, скорочення обсягів кредитування та падіння довіри з боку вкладників. Так частка населення в загальній структурі зобов'язань учасників Фонду знизилась до 33,6% з 36% на початку 2015 року. Одночасно погіршення стану українських підприємств після нової хвилі девальвації гривні і зубожіння населення негативно позначилося на платоспроможності позичальників, і в результаті частка простроченої заборгованості в кредитному портфелі учасників Фонду з початку 2015 року зросла на 54,9%— з 12,9% до 20,8% в структурі кредитного портфеля – перевищивши 181 597,4 млн грн.

Кредитна активність учасників Фонду залишається низькою. Протягом 2015 року обсяг кредитування в учасниках Фонду зменшився на (-)3,6%. Знизився загальний обсяг залишків за кредитами як юридичних осіб (-)0,9%, так і населення (-)16,2%. Зусилля ряду банків були спрямовані на списання проблемних кредитів, насамперед, у корпоративному сегменті. Рівень

покриття кредитних портфелів сформованими резервами по учасниках Фонду протягом року зріс з 89% до 105,3%.

Стан валютного ринку підтримувався за рахунок адміністративних заходів НБУ (вирівнювання попиту шляхом відсіву через обмеження).

Оскільки рівень недовіри до гривні серед населення залишається високим, вкладники, отримавши виплати від Фонду, прагнуть їх перевести в іноземну валюту, що поряд із спекулятивними діями учасників ринку сприяє зростанню курсу.

Протягом 2015 року відбувалося нарощення профіциту ліквідності в банківській системі. Миттєва ліквідність учасників зросла із 49,7% станом на 01.01.2015 р. до 71,2% станом на 01.01.2016 р. Банки значно збільшили обсяг інвестицій в депозитні сертифікати НБУ як альтернативного джерела розміщення гривні. Чинниками формування профіциту ліквідності було зниження попиту на готівку, викликане слабкою економічною активністю, інтервенціями Національного банку України з купівлі іноземної валюти, погашенням та обслуговуванням банками кредитів рефінансування.

Банківська система України зараз відчуває надмірний рівень гривневої ліквідності, що дозволяє без проблем обслуговувати платежі та депозити клієнтів у національній валюті. Але якщо говорити про готовність банків до відновлення кредитування, особливо реального сектора економіки, то для цього ліквідності недостатньо. Високі ставки за кредитами є невідомими для бізнесу.

Протягом 2015 року відбувалося подальше погіршення показників капіталізації банківської системи. Так, власний капітал скоротився на 27,5% до 88 462,4 млн грн. За результатами III кварталу спостерігалось деяке поліпшення, переважно за рахунок виходу з банківської системи Дельта Банку. Капіталізація банків, як і раніше, розподілена нерівномірно. Найбільш гостро проблема капіталу стоїть перед банками з українськими власниками. За результатами стрес-тестування 20 найбільших банків повинна бути затверджена програма докапіталізації кожного банку. Діагностика всієї банківської системи має завершитися до середини 2016 року. Також варто взяти до уваги введення Постанови НБУ №806 від 19 листопада 2015 року, згідно з якою банки будуть розраховувати нормативи капіталу з урахуванням кредитного ризику, що не покритий резервами. Це матиме істотний вплив, насамперед на банки, фінансовий стан яких не дозволяє показати весь рівень існуючих проблем у кредитному портфелі та сформувати резерви в достатньому обсязі.

Сумарний збиток учасників Фонду за 2015 рік становив 64 571,7 млн грн. Цей показник перевищив найбільший історичний рівень збитків за всю історію існування української банківської системи.

Основною причиною збитковості банків у 2015 році стала необхідність формувати резерви під проблемні активи. Необхідність доформувати резерви виникла через зростання простроченої заборгованості. Найбільш прибутковими є «СІТІБАНК», «ІНГ БАНК Україна» та «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК».

На сьогодні головними проблемами банківської системи залишаються: низькі темпи нарощування капіталу і, відповідно, недостатній рівень капіталізації, низька якість активів, продовження роботи банківських установ з низькою фінансовою стійкістю, висока вартість клієнтських коштів, високий рівень доларизації економіки, низький рівень захисту прав кредиторів. Повернення довіри населення до банківської системи має стати пріоритетним завданням банківської системи на 2016 рік, оскільки від цього залежить її стійкість і ресурсний потенціал кредитування.

Аналіз капіталу

Власний капітал учасників Фонду протягом звітного року скоротився на 33 480,3 млн.грн. або на 27,5% і склав 88 462,4 млн грн. Основні фактори такого зменшення – це отримання збитків на 64 571,7 млн грн. та ліквідація 44 банків з власним капіталом 5 228,9 млн грн. станом на 01.01.2015 Зменшення власного капіталу спостерігається по 42 банкам, 5 учасників мають від'ємний капітал.

Структура капіталу зазнала наступних змін (рис.5.13.).

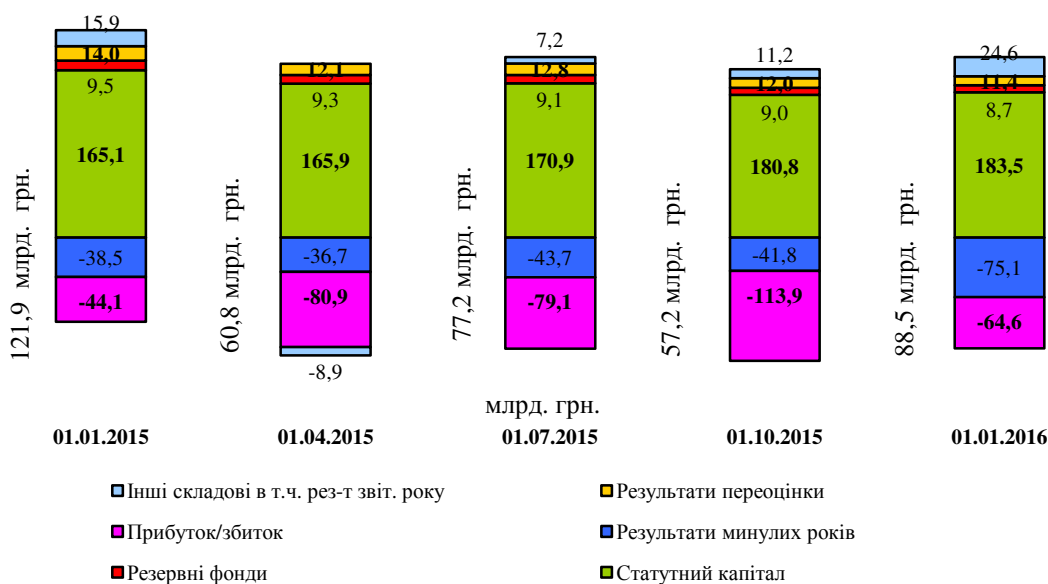

Рис.5.13. Структура власного капіталу

1. Статутний капітал збільшився на 18 365,9 млн. грн або на 11,1% до 183 506,2 млн. грн, що на 48,2% більше власного капіталу.
2. Загальні резерви скоротились на 342,9 млн.грн. або на 54,9% до 633,2 млн.грн.

3. Резервні фонди скоротились на 813,9 млн. грн або на 8,6% до 8 671,3 млн.грн.

4. Інші фонди банків зменшилися на 234,6 млн. грн. або на 7,9% до 2 725,3 млн. грн.

5. Збитки минулих років приросли на 36 593,5 млн. грн або на 95,1% і склали (-) 75 064,0 млн.грн.

6. Фінансовий рік банківська система закінчила зі збитком 64 571,7 млн грн., що в порівнянні з попереднім роком більше на 46,3%.

7. Результати переоцінки основних засобів зменшилися на 1 010,3 млн. грн або на 8,6% і склали 10 768,4 млн.грн.

8. Результати переоцінки інвестицій в цінні папери скоротились на 1 600,5 млн.грн. або на 72,8% до 596,9 млн.грн.

Частка власного капіталу (із урахуванням субординованого боргу) у пасивах зменшилась протягом року від 15,64% до 13,18%, що свідчить про погіршення надійності і стійкості банківської системи. По 91 банку значення показника перевищує середні значення по системі, із яких по 28 – понад 50%, що свідчить про низьку конкурентоспроможність установ. Разом із тим, по 15 банках значення показника менше 10%, що свідчить про підвищений ризик достатності капіталу.

Співвідношення проблемної заборгованості до власного капіталу збільшилось від 96,16% до 205,28%, внаслідок як збільшення проблемної заборгованості так і зменшення капіталу. По 10 банках значення показника перевищує середні значення по системі, по 21 учаснику – сума простроченої заборгованості перевищує суму власного капіталу.

Співвідношення власного капіталу до доходних активів зменшилось з 13,9% до 11,7%, що підтверджує тенденцію втрати захисної функції капіталу.

Вклади фізичних осіб в 4 рази перевищують власний капітал банків, що свідчить про погіршення рівня захисту вкладів капіталом. Проте по 16 банках значення показника перевищує середні значення по системі, у тому числі по 6 банках – перевищення більш як удвічі.

Таким чином, не зважаючи на заходи щодо капіталізації банківської системи, обсяг збитків зменшує рівень власного капіталу і, як наслідок, втрачається захисна функція капіталу. Ризики перекладаються на кредиторів та вкладників банків. Недостатність власного капіталу частково компенсується за рахунок залучення коштів на умовах субординованого боргу. У цілому по системі ризик адекватності капіталу підвищений.

Сукупні зобов'язання скоротились на 43 352,5 млн грн або на 4,1% і склали 1 014 883,4 млн грн.

Зменшення відбувається майже за всіма джерелами надходжень. Основна стаття скорочень – МБК.

Аналіз зобов'язань

Зменшення зобов'язань відбувається по 45, із яких по 7 банках – на суму понад 1,0 млрд грн у кожному.

Компенсація відтоку коштів за основними джерелами відбувається за рахунок емісії цінних паперів власного боргу, кредитів від міжнародних організацій.

Структура зобов'язань зазнала наступних змін (рис.5.14.).

1. Кошти на лоро-рахунках скоротились на 5 517,9 млн грн або на 31,2%, а їх частка у структурі зменшилась з 1,7% до 1,2%.

2. Кошти бюджету збільшилися на 2 088,6 млн грн або на 63,8% до 5 364,5млн грн, а їх частка - 0,5%.

3. Кредити, отримані від інших банків, скоротились за рік на 17 419,3 млн грн або на 13,2% до 11,3% в структурі. При цьому по 21 банку частка МБК перевищує середні значення по системі, з яких у 3-ох ресурси більш як на половину формуються за рахунок МБК. Не залучають ресурси на міжбанківському ринку 62 банківських установи.

4. Кредити, отримані від НБУ, за рік скоротились на 37 301,2 млн грн або на 45,0% і досягли 45 539,6 млн грн., їх питома вага у зобов'язаннях скоротилась з 7,8% до 4,5%. Із загальної кількості банків лише 12 банків мають кредити, отримані від НБУ.

5. Кошти СГД приросли на 41 106,9 млн грн або на 15,3% до 30,6% у структурі. За строковістю 66,9% коштів СГД складають кошти на вимогу.

6. Вклади фізичних осіб зменшились на 39 495,9 млн грн або на 10,4%, а їх частка у структурі – від 35,9% до 33,6%. За строковістю структура вкладів на 72,9% складається зі строкових. По 53 банках частка вкладів у зобов'язаннях перевищує середні значення по системі, у тому числі по 6 – понад 50%.

7. Частка вкладів у пасивах склала 32,8%. По 44 банках частка вкладів перевищує середні значення по системі, із яких у 9 – понад 50,0%, що свідчить про статус спеціалізованих ощадних установ.

8. Боргові цінні папери власного боргу приросли на 4 889,9 млн грн або на 97,4%, а їх частка – від 0,5% до 0,98%.

9. Кредити, отримані від міжнародних організацій, збільшилися на 16 351,1 млн грн або на 27,2% від 5,7% до 7,5% у структурі.

10. Субординований борг скоротився на 5 761,2 млн грн або на 9,2%, а його частка – від 5,9% до 5,6%.

11. Кредиторська заборгованість скоротилась на 3 520,9 млн грн або на 13,1%, а її частка – від 2,5% до 2,3%.

12. Інші зобов'язання збільшились на 1 226,9 млн.грн або на 6,7% до 1,9% в структурі.

Строкові кошти в структурі зобов'язань складають 62,9%.

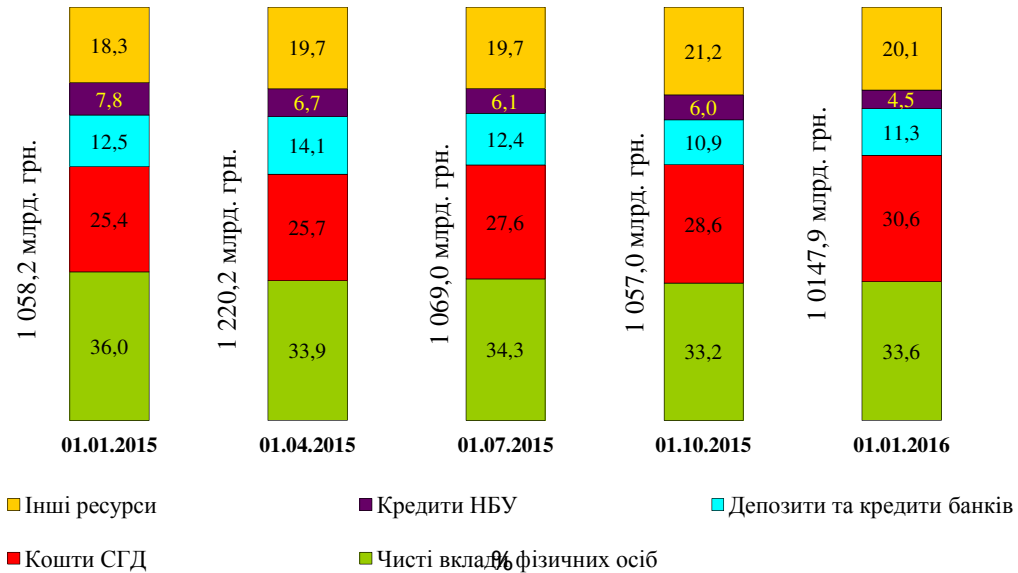

Рис.5.14. Структура зобов'язань

Таким чином, тенденція попереднього року не збереглась. Обмеження ресурсів на міжбанківському ринку та відтік депозитів фізичних осіб компенсується за рахунок емісії цінних паперів власного боргу та кредитів, отриманих від міжнародних організацій. Політика Національного банку направлена на значне скорочення кредитування банків. Основним джерелом формування ресурсної бази системи залишаються вклади фізичних осіб (33,6% в структурі зобов'язань). Втрачається строковість зобов'язань.

Аналіз активів

Сукупні активи приросли на 24 052,1 млн грн або на 1,8% до 1 372 255,4 млн грн.

За рахунок значного збільшення обсягів резервів під активні операції (на 60,0%), рівень чистих активів скоротився на 76 832,8 млн.грн. або на 6,6%.

Скорочення сукупних активів спостерігається по 40 учасниках Фонду.

Структура активів зазнала наступних змін (рис.5.15.).

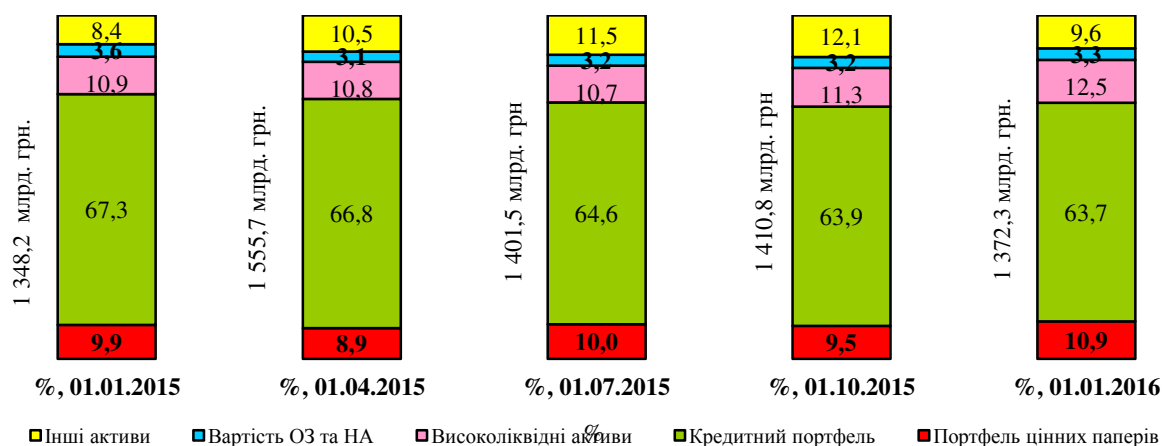

Рис.5.15. Структура активів

Високоліквідні активи приросли на 24 385,7 млн грн або на 16,7% до 12,5% в структурі (80,8% приросту дає збільшення розміщення коштів на ностро-рахунках). По 53 банках частка високоліквідних активів у структурі перевищує середні значення по системі. По 23 банках значення показника менше 4,0%.

Портфель цінних паперів в порівнянні з попереднім роком зріс на 16 762,1 млн грн або на 12,6%. У структурі активів питома вага інвестицій в цінні папери збільшилась з 9,9% до 10,9%. Збільшення відбувається тільки за рахунок інвестицій в цінні папери, що рефінансуються та емітуються НБУ. За іншими напрямками інвестицій в цінні папери спостерігається зменшення (рис. 5.16).

По 75 банках обсяг інвестиційної діяльності нижче системних значень, з яких 15 - зовсім не інвестують кошти в цінні папери.

Таким чином, питома вага інвестицій в державні цінні папери у порівнянні з попереднім роком збільшилась і досягла 86,4% портфеля. Друге

місце займають інвестиції в цінні папери та фінансові інвестиції на продаж та похідні фінансові активи – 10,4% в структурі (в попередньому році – 19,9).

Центр доходності інвестиційного портфеля залишається за цінними паперами в торговому портфелі (його доходність за рік збільшилась з 68,4% до 130,4).

Система визнає підвищення інвестиційних ризиків, резерви по вкладенням в цінні папери збільшились в 3 рази.

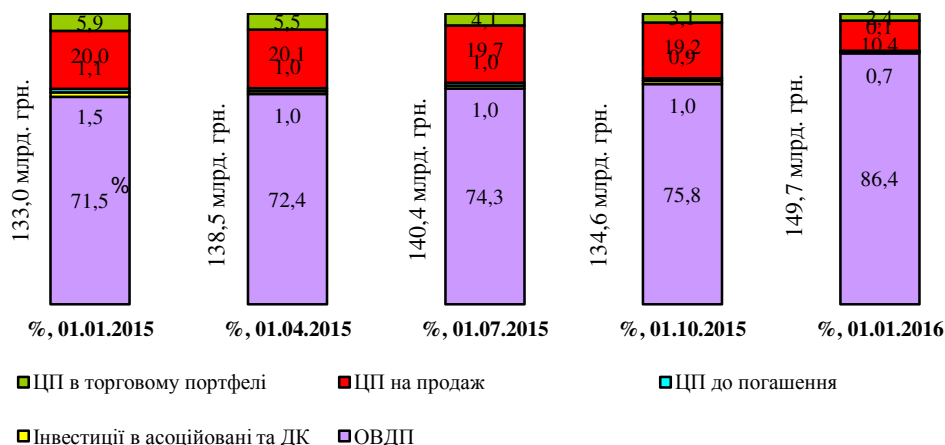

Рис.5.16. Структура портфеля цінних паперів

Обсяг кредитного портфеля скоротився на 32 667,9 млн грн або на 3,6%. Тенденції попереднього року повністю змінені. Скорочення обсягів кредитування відбувається за рахунок зменшення обсягів кредитування як юридичних, так і фізичних осіб. Зменшення чистого кредитного портфеля відбувається на 7,6% або на 131 450,5 млн грн. ще й за рахунок значного (на 61,9%) збільшення резервів під кредитну діяльність.

Частка кредитного портфеля в структурі активів скоротилась з 67,3% до 63,7%.

На відміну від попереднього року обсяги міжбанківського кредитування збільшуються на 2 720,8 млн грн або на 20,2%. Структура кредитного портфеля за напрямками кредитування наведена на рис. 5.17.

18 учасників Фонду проводять агресивну кредитну політику, рівень їх кредитного портфеля в структурі активів перевищує 80%. Недостатню кредитну політику проводять 34 учасника Фонду, обсяги їх кредитного портфеля в структурі активів займають менше 50%.

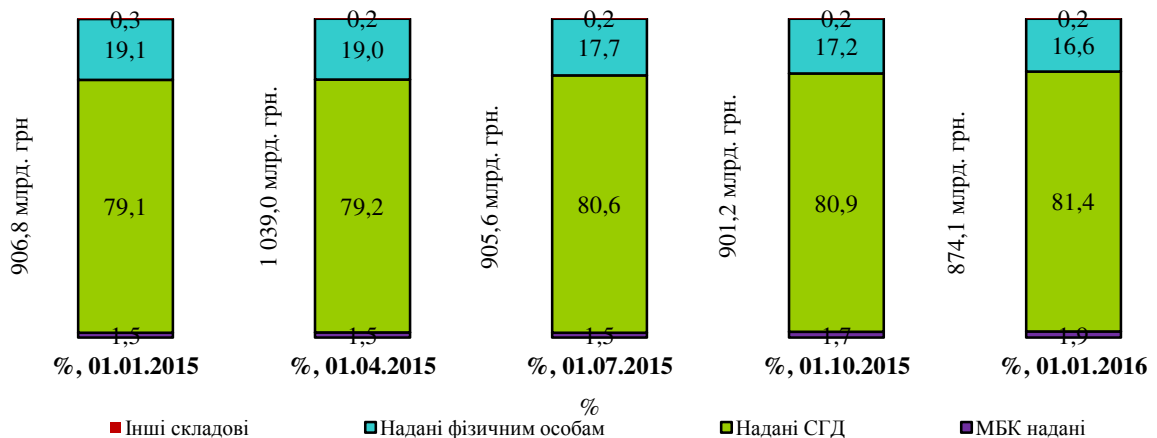

Рис.5.17. Структура кредитного портфеля

Прострочена заборгованість за кредитами приросла на 64 336,8 млн грн або на 54,9% від 12,9% до 20,8% у структурі кредитного портфеля. Прострочена заборгованість за нарахованими доходами за кредитами збільшилась на 6,1%. Тенденція була б ще гіршою, але система «очистилась» від проблемного кредитного портфеля за рахунок ліквідації банків зі значними кредитними проблемами (рис. 5.18).

По 41 банках частка простроченої заборгованості у кредитному портфелі перевищує середні значення по системі, у тому числі по 30 банках її рівень перевищує 30 %.

Обсяги резервів під кредитні ризики свідчать про рівень визнання останніх банками. По системі достатність резервів за кредитами склала 105%.

Таким чином, обсяги кредитування за рік скоротились, якість кредитного портфеля значно погіршується, що призводить до збільшення обсягів резервування, прибутковість кредитного портфеля погіршується вдвічі.

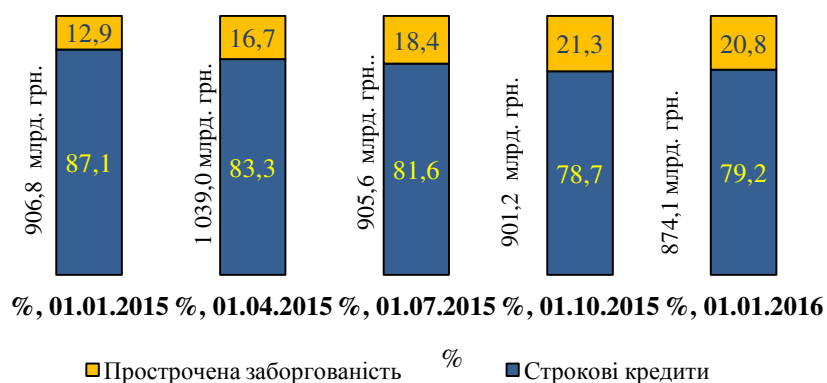

Рис.5.18. Якість кредитного портфеля

Основні засоби та нематеріальні активи скоротились 3 156,6 млн грн. або на 6,5% до 3,3% в структурі активів.

Дебіторська заборгованість збільшилась на 31 166,1 грн. або в 2,8 рази, в структурі її частка приросла з 1,3% до 3,5%.

Таким чином, валюта балансу системи за рік скоротилась на 6,5% за рахунок як згортання ділової активності (доходні активи в структурі скоротились з 77,1% до 74,6%), так і за рахунок признання високих ризиків та створення значних резервів під активні операції. 67,3% високоліквідних активів розміщені на ностро-рахунках, що свідчить про наявність «скритого» ризику ліквідності в системі.

Аналіз фінансових результатів

Сукупні доходи скоротились на 13 447,0 млн грн або на 7,0% і склали 179 414,44 млн грн. Їх структура зазнала наступних змін (рис.5.19). Процентні доходи зменшились на 16 296,5 млн грн або на 11,9%, їх частка у структурі доходів скоротилась від 70,8% до 67,0%.

Зменшення комісійних доходів складає 228,7 млн грн або 0,9%, а їх частка у структурі збільшилась з 13,8% до 14,7%. Прибуток від торговельних операцій збільшився на 27,5%, в структурі його частка приросла з 7,7% до 10,5%.

У порівнянні з попереднім роком, у звітному році система отримала дохід від інвестиційної діяльності у розмірі 403,3 млн грн.

Скорочення інших операційних доходів складає 1 813,4 млн грн. або 17,1% до 8 821,3 млн грн.

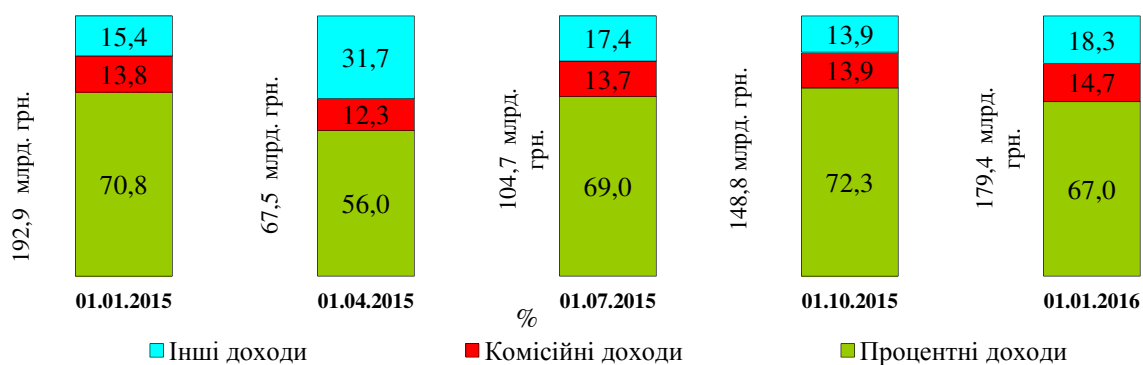

Рис.5.19. Структура доходів

Сукупні витрати (рис.5.20) збільшились на 6 989,4 млн грн або на 2,9% за рахунок відрахувань у резерви, які збільшились на 20% до 44% в структурі витрат.

Комісійні витрати приросли на 831,3 млн грн або на 18,2%.

Загальні адміністративні витрати скоротились 6 016,6 млн грн. або на 14,7%, в структурі їх питома вага скоротилась з 17,3% до 14,3%.

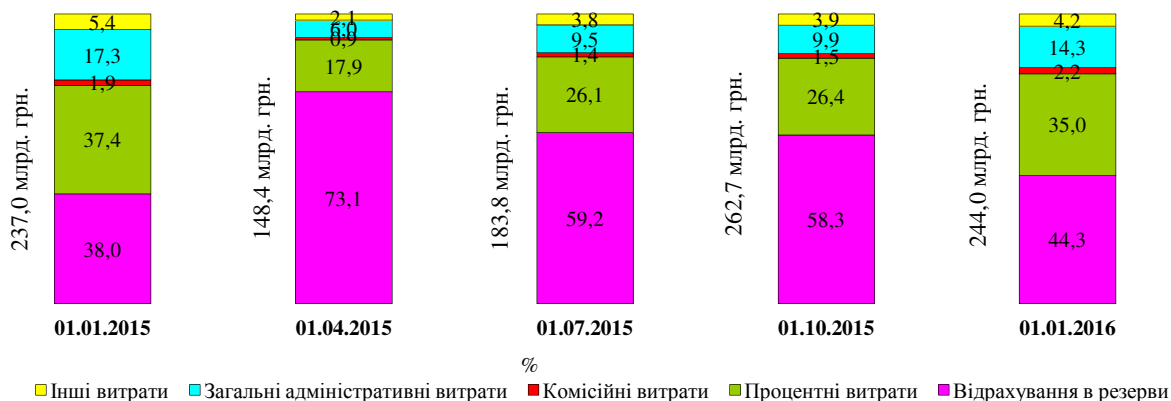

Рис.5.20. Структура витрат

Чистий процентний дохід скоротився на 13 185,1 млн грн або на 27,5% і склав 34 728,8 млн грн. Чистий комісійний дохід зменшився на 1 060,0 млн грн або на 4,8% і склав 21 054,5 млн грн.

За 2015 рік банківська система отримала збиток у розмірі 64 571,7 млн грн., що на 20 436,4 млн грн. більше попереднього року і пояснюється як погіршенням ефективності, так і значними обсягами відрахувань у резерви під активні операції. (рис.5.21).

Прибутковою є діяльність 71 учасника Фонду, а загальна сума прибутку по них склала 5 203,8 млн грн. Збитковою виявилась діяльність 47 банків, загальна сума збитків по яких склала 69 775,5 млн грн.

Разом із тим, по 10 банках прибуток відображено за рахунок від’ємних відрахувань у резерви. Таким чином, потенційно збитковість системи є ще більшою.

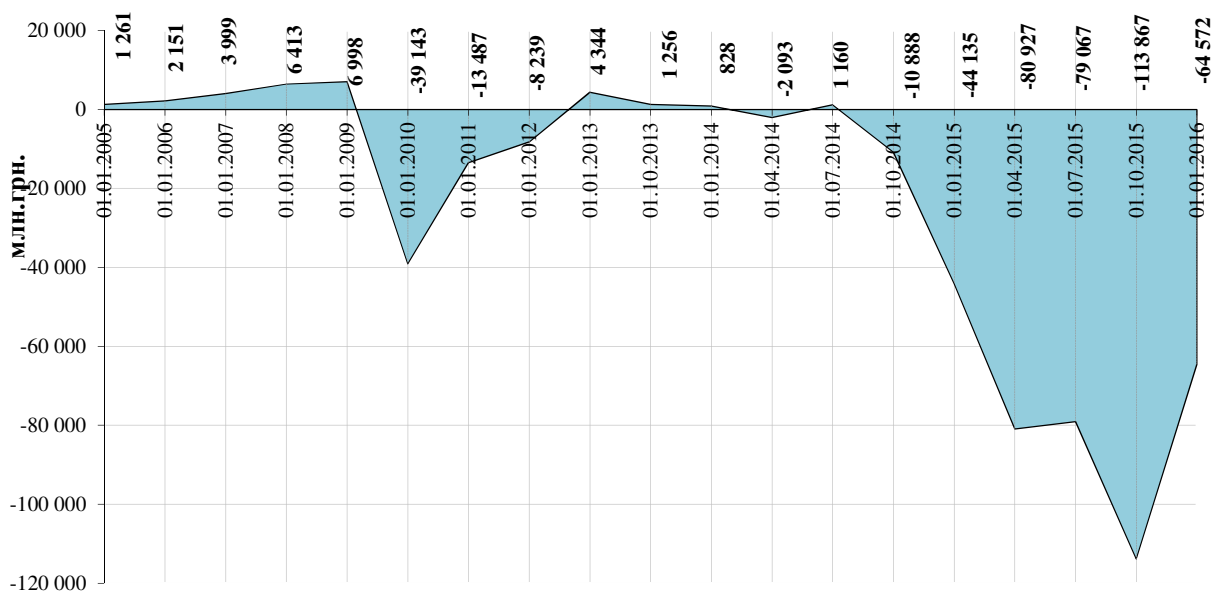

Рис. 5.21. Фінансовий результат діяльності банків, млн. грн.

Недостатня якість активів, яка призвела до збільшення обсягів відрахувань у резерви; скорочення обсягів кредитування; втрата здатності активів генерувати прибуток – все це призвело до збиткового результату за результатами діяльності банківської системи у 2015 році.

Спостерігається погіршення ефективності депозитно-кредитної діяльності. Значення чистого спереду в порівнянні з попереднім роком зменшилось з 3,5% до 2,1%. Чиста процентна маржа скоротилась з 4,06 до 2,93. Співвідношення витрати/доходи збільшилось з 122,9% до 136,0%.

Динаміка фінансового результату протягом року була нестабільною, кінцевий збиток є потенційно значно більшим.

Найважливішим завданням у 2016 році і у найближчі роки є досягнення макроекономічної стабільності, повернення довіри до банківської системи всіх учасників ринку.

VI. РЕГУЛЯТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

6.1. Здійснення контрольних функцій щодо діяльності учасників Фонду

У рамках забезпечення функціонування системи гарантування вкладів, захисту прав та інтересів вкладників, Фонд здійснює контроль за виконанням зобов'язань банків у зв'язку з їх участю в системі гарантування вкладів, у вигляді інспекційних перевірок учасників Фонду. Перевірки у 2015 році здійснювались з метою визначення належного виконання обов'язків учасників Фонду, покладених на них Законом України «Про систему гарантування вкладів» та нормативно – правовими актами Фонду відповідно до затвердженого річного плану перевірок.

У відповідності до Плану проведення інспекційних перевірок учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2015 рік, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду від 27.10.2014 (протокол №229/14), працівниками Фонду у 2015 році загалом здійснено 77 інспекційні перевірки 75 учасників Фонду, з них 62 планових та 15 позапланових.

Позапланові інспекційні перевірки банків здійснювались інспекційними групами Фонду на підставі рішень виконавчої дирекції Фонду переважно банків, віднесених до категорії проблемних.

Позапланові перевірки банків були спрямовані на отримання інформації про виконання або невиконання банками вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», у тому числі дотримання правил нарахування та сплати зборів, відповідності обліку інформації про вкладників – фізичних осіб в базі даних, збір інформації з метою оцінки реального фінансового стану банків для підготовки плану врегулювання проблемних банків.

Планові інспекційні перевірки проводились з наступних питань:

1. Достовірності наданої Фонду звітності;
2. Повноти і своєчасності розрахунків з Фондом за зборами до Фонду та нарахованою пенею;
3. Повноти і достовірності ведення бази даних про вкладників;
4. Дотримання вимог щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді;
5. Дотримання інших вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно – правових актів Фонду.

Перевірки були спрямовані на отримання інформації про виконання або невиконання банками вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», у тому числі дотримання правил нарахування та сплати зборів, надання відомостей для ведення реєстру учасників Фонду, відповідності обліку інформації про вкладників – фізичних осіб в базі даних, а також порядку інформування вкладників про систему гарантування вкладів фізичних осіб в Україні. Особлива увага в ході перевірок приділялась

достовірності розрахунків за зборами і звітам, наданими до Фонду банками та можливостям банків належним чином здійснювати формування бази даних про вкладників – фізичних осіб у учасниках Фонду відповідно до вимог.

За результатами інспекційних перевірок встановлено 110 фактів порушень вимог нормативно-правових актів Фонду в 60 банках, в т.ч. 4 банках порушення з ведення бази даних про вкладників були усунені під час проведення перевірки (рис. 5.22).

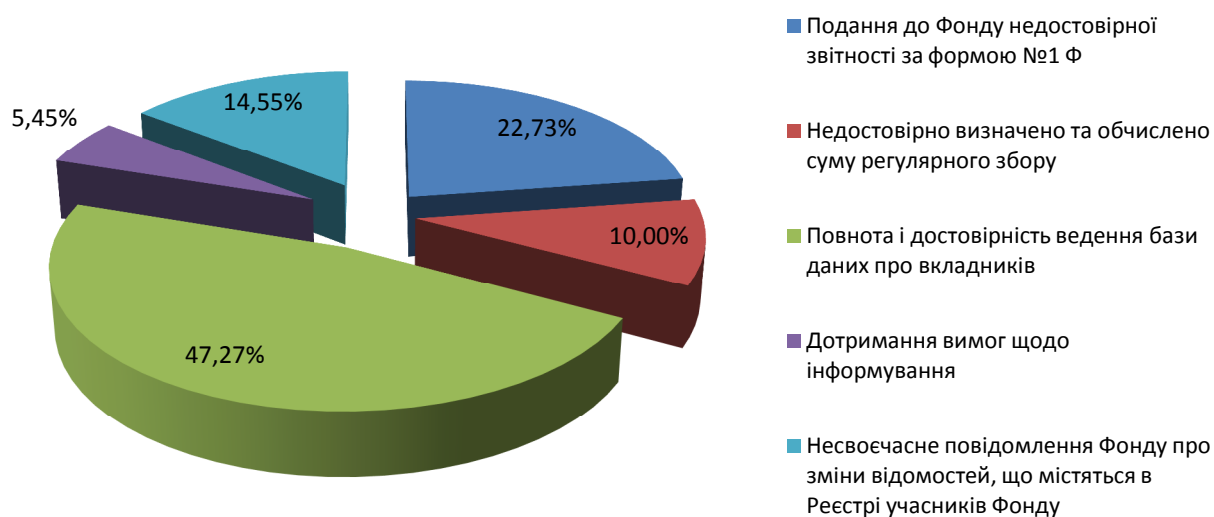

Рис. 5.22. Питома вага порушень з окремих питань, що перевіряються в загальній кількості встановлених порушень

Банки, за результатами перевірок в яких були встановлені порушення, надавали уточнені форми звітності, необхідну інформацію для ведення реєстру, інформували Фонд про вжиті заходи щодо усунення порушень, тощо. У свою чергу, Фонд надавав інформацію Національному банку України про результати проведених перевірок.

Достовірність наданої Фонду звітності

Для аналізу тенденцій розвитку ринку ресурсів, залучених від вкладників учасниками Фонду з метою захисту прав і законних інтересів вкладників банків, зміцнення довіри до банківської системи України, стимулювання залучення коштів у банківську систему України, забезпечення ефективної процедури виведення неплатоспроможних банків з ринку та ліквідації банків, встановлено вимоги до учасників Фонду стосовно надання ними форми звітності № 1Ф. Основні вимоги щодо складання та надання цієї форми встановлені Інструкцією про порядок складання звіту про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – форма звітності №1Ф, затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду 09 липня 2012 року №5, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02 серпня 2012 року за №1314/21626 із змінами і доповненнями. Результати проведених перевірок свідчать, що банками допускалися певні порушення при складанні та наданні звітності до Фонду, серед яких:

- недостовірна інформація про кількість вкладників фізичних осіб, залишки коштів яких станом на зазначені дати дорівнювали нулю;
- недостовірна інформація про кількість фізичних осіб-підприємців, залишки коштів яких станом на зазначені дати дорівнювали нулю;
- недостовірна інформація щодо кількості та сум коштів фізичних осіб та фізичних осіб-підприємців;
- недостовірна інформація про кількість та суми коштів вкладників фізичних осіб.

За підсумками проведених перевірок встановлені факти порушень учасниками Фонду достовірності (порядку складання) звітності № 1-Ф у 25 з усіх перевірених банків, питома вага даного порушення складає 22,73% від всіх виявлених порушень.

Повнота і своєчасність розрахунків з Фондом за зборами та нарахованою пенею

Починаючи з 4 кварталу 2012 року учасники Фонду почали сплачувати регулярний збір у відповідності з вимогами Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду 02 липня 2012 року №1, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 липня 2012 року за №1273/21585. Згідно абзацу третього частини першої статті 22 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» базою нарахування регулярного збору є середньоарифметична за розрахунковий період сума щоденних балансових залишків на рахунках з обліку вкладів та відсотків за ними.

База нарахування обчислюється окремо за вкладками в національній валюті та вкладками в іноземній валюті на підставі даних таблиці щоденних залишків на рахунках з обліку вкладів та відсотків за ними. Рішенням виконавчої дирекції Фонду від 29 березня 2013 року №21 «Про встановлення диференційованого збору до Фонду», затвердженим адміністративною радою Фонду 01 квітня 2013 року та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 18 квітня 2013 року за №631/23163, встановлений диференційований збір до Фонду.

Розрахунок регулярного збору у формі диференційованого збору до Фонду здійснюється учасниками Фонду, починаючи з 2 кварталу 2013 року. Розрахунок розміру диференційованого збору проводиться шляхом зважування базової річної ставки збору за ступенем ризику.

У результаті проведених у 2015 році перевірок, було встановлено, що учасники Фонду при обчисленні суми регулярного збору не в повному обсязі враховували залишки коштів фізичних осіб, які обліковувались на відповідних балансових рахунках, залишки за якими мали включатися до розрахунку регулярного збору відповідно з яких здійснюватися відрахування до Фонду та недостовірно здійснено банками розрахунок ступеня ризику, на який зважується базова річна ставка в національній та іноземній валюті.

За результатами інспекційних перевірок встановлено зниження суми регулярного збору банками до Фонду в сумі 3 482,06 тис. грн.

Загалом, порушення в частині повноти і своєчасності сплати зборів до Фонду встановлені у 11 учасників, питома вага даного порушення складає 10,00% від всіх виявлених порушень.

Результати проведених перевірок свідчать, що банки в цілому вірно розраховували базу нарахування регулярного збору, визначали ступінь ризику та в повному обсязі сплачували регулярний збір до Фонду.

Повнота і достовірність ведення бази даних про вкладників

Фондом установлені вимоги щодо формування бази даних про вкладників-фізичних осіб у учасниках Фонду. Основні вимоги викладені в Правилах формування та ведення баз даних про вкладників, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду 09 липня 2012 року № 3, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 23 серпня 2012 року за №1430/21742 із змінами і доповненнями (далі – Правила).

Проте, в даному періоді були встановлені випадки допущення банками типових порушень при формуванні та веденні бази даних, серед яких:

- відсутність всіх обов'язкових даних про вкладника та занесення недостовірних даних, а саме:

- реєстраційного номеру облікової картки платника податків;
- серії і номеру паспорта (або іншого документа, що посвідчує особу), дати видачі та органу, що його видав;

- місце проживання або місце перебування фізичної особи;

- дати укладення договору;

- номеру договору з вкладником.

- занесення інформації, що не передбачена вимогами Правил;

- дублювання інформації про одного вкладника;

- програмно-апаратний комплекс банку, який переведено в категорію проблемних не забезпечує щоденне нарахування та відображення за відповідними рахунками з обліку нарахованих витрат відсотків за вкладками фізичних осіб станом на кінець операційного дня;

- програмно-апаратний комплекс банку не забезпечував формування бази даних в частині формування в повному обсязі інформації по всіх залишках коштів вкладників-фізичних осіб із застосуванням програмно-апаратного комплексу.

Загальна кількість банків по яким виявлено вищезазначені недоліки у веденні бази даних відповідно до Правил про ведення бази склала 52 банків, питома вага даного порушення складає 47,27% від всіх виявлених порушень.

У цілому у банках, що були охоплені перевіркою, розроблений програмно-апаратний комплекс, який дозволяє накопичувати і зберігати інформацію про вкладників, забезпечувати зберігання даних в архівний файл на зовнішніх носіях, відокремлених як логічно, так і фізично.

Дотримання вимог щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді

Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», а також Положення про порядок інформування громадськості про систему гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженим рішенням виконавчої дирекції Фонду від 23 липня 2012 року за №10, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14 серпня 2012 року №1370/21682 із змінами та доповненнями, висунуто вимоги до учасників Фонду в частині обов'язкового розміщення інформації про систему гарантування вкладів фізичних осіб в Україні.

У приміщеннях банків, де вкладникам надаються банківські послуги (на інформаційних стендах та/або в операційному залі, де здійснюються операції з приймання вкладів від фізичних осіб тощо), а також на власній сторінці в мережі Інтернет учасники Фонду розміщують таку інформацію про систему гарантування вкладів фізичних осіб:

- копію свідоцтва учасника Фонду;
- реквізити Фонду (місцезнаходження, номер телефону «гарячої лінії», адресу офіційної сторінки Фонду в мережі Інтернет);
- коротку довідку про систему гарантування вкладів фізичних осіб;
- розмір гарантованої суми відшкодування за вкладами, включаючи відсотки. Зазначені дані, у відповідності з вимогами Фонду, розміщуються на власних Інтернет сторінках банків, як правило, в блоках «Про банк» або «Приватним особам».

Результати проведених перевірок свідчать, що банками допускалися деякі порушення вимог Фонду щодо інформування вкладників про участь банку у Фонді, серед яких:

- розміщений Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» без змін і доповнень;
- розміщено неактуальну коротку довідку про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

У ході проведених у 2015 році перевірок зафіксовано 6 випадків порушення банками вимог Фонду щодо інформування вкладників про систему гарантування вкладів фізичних осіб в Україні, питома вага даного порушення складає 5,45% від всіх виявлених порушень.

Дотримання інших вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно – правових актів Фонду

Учасники Фонду повинні подавати інформацію передбачену Положенням про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженим рішенням виконавчої дирекції Фонду від 12 липня 2012 року №7, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07 вересня 2012 року за №1547/21859 із змінами та доповненнями (далі – Положення).

Згідно з нормативно-правовими актами Фонду, банки у визначені строки подають до Фонду таку інформацію:

- повне найменування банку та скорочене найменування (за наявності);
- місцезнаходження банку;

- електронну адресу, адресу абонента електронної пошти Національного банку України, телефон і факс, сторінку учасника Фонду в мережі Інтернет (за наявності);

- засвідчену в нотаріальному порядку копію банківської ліцензії;

- інформацію щодо членів спостережної (наглядової) ради учасника Фонду; членів правління (ради директорів) учасника Фонду; голови правління (ради директорів) учасника Фонду або виконуючих обов'язки голови правління (ради директорів); заступників голови правління (ради директорів) або виконуючих обов'язки заступників голови правління (ради директорів); головного бухгалтера, його заступників або виконуючих обов'язки головного бухгалтера; членів ревізійної комісії;

- інформацію щодо двадцяти найбільших учасників банку;

- інформацію щодо суб'єктів господарської діяльності, у яких власник істотної участі в учаснику Фонду має участь, що перевищує 10 відсотків, тощо.

Учасник Фонду зобов'язаний протягом семи робочих днів з дати виникнення змін до відомостей, що містяться у реєстрі, повідомити про це Фонд шляхом надсилання Повідомлення в паперовому вигляді за формою, наведеною в додатку 3 до цього Положення, та додати копії документів, які підтверджують зазначені зміни.

Під час проведення перевірок у 2015 році було виявлено, що всупереч встановленим вимогам, учасниками Фонду:

- не повідомлено або не своєчасно повідомлено Фонд про зміни відомостей, що містяться в реєстрі учасників Фонду, а саме на посадах Голови Правління;

- не повідомлено або не своєчасно повідомлено Фонд про зміни відомостей, що містяться в реєстрі учасників Фонду, а саме на посадах Заступників та членів Правління;

- не повідомлено або не своєчасно повідомлено Фонд про зміни відомостей, що містяться в реєстрі учасників Фонду, а саме на посадах Голови та членів Спостережної Ради та Ревізійної комісії;

- не повідомлено або не своєчасно повідомлено Фонд про зміни інформації щодо двадцяти найбільших учасників банку.

У ході проведених у 2015 році перевірок зафіксовано 16 випадків порушення банками вимог Фонду щодо надання інформації, передбаченої Положенням про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, питома вага даного порушення складає 14,55% від всіх виявлених порушень.

Результати проведених перевірок у 2015 році свідчать, що банки в своїй діяльності дотримуються зазначених Фондом вимог (рис. 5.23).

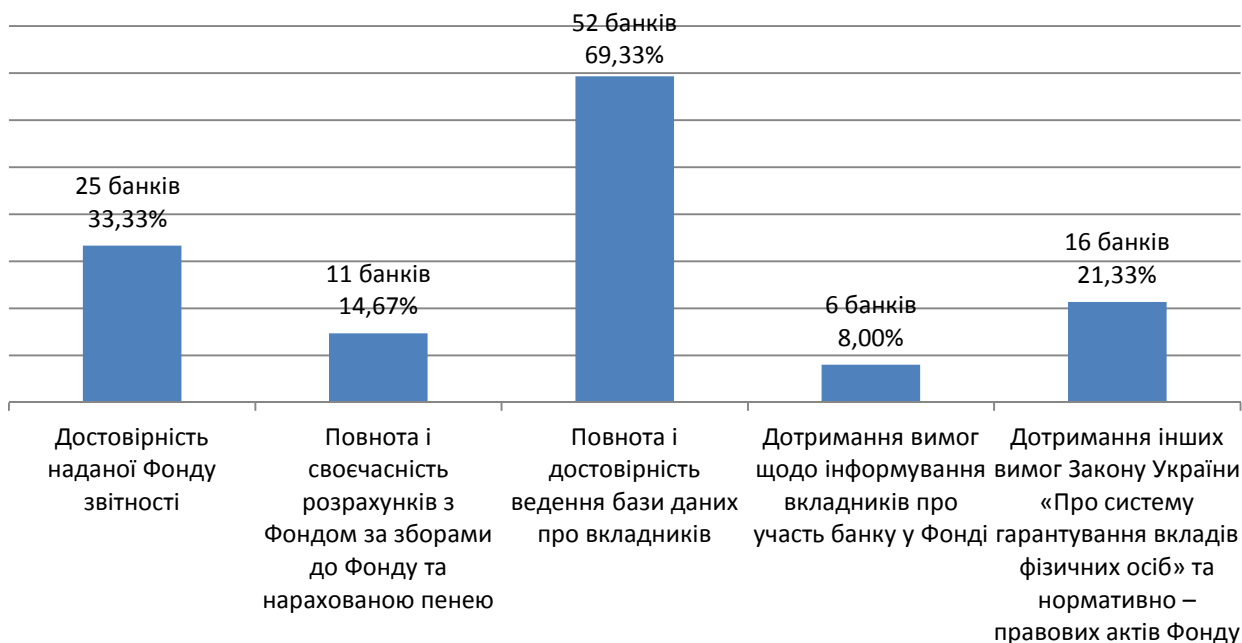

Рис.5.23. Питома вага банків-порушників у загальній кількості банків, що були перевірені у 2015 році.

Станом на 01.01.2016 відділом інспектування проведено перевірки у 75 банках. За результатами перевірок у 60 банках були встановлені порушення вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно-правових актів Фонду. Працівниками відділу інспектування за результатами інспекційних перевірок станом на 01.01.2016 з початку року складено 241 протокол про правопорушення банками законодавства у сфері гарантування вкладів фізичних осіб.

У зв'язку з високим рівнем встановлених порушень банкам надані рекомендації про необхідність посилення контролю за виконанням вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно-правових актів Фонду (розділ III Звіту про перевірку).

На виконання статті 57 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», пунктів 4, 7 Глави II додатку до Договору про співпрацю та координацію діяльності від 09 липня 2012 року, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повідомляє про виявлені порушення в результаті інспекційних перевірок учасників Фонду.

6.2. Адміністративно-господарські санкції та адміністративні штрафи

Основним завданням Фонду гарантування вкладів фізичних осіб є забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку.

На виконання основного завдання Фонд у порядку, передбаченому Законом України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб», однією з функцій Фонду є застосування до банків та їх керівника відповідно фінансових санкцій і накладення адміністративних штрафів.

Станом на 01.01.2016 року уповноваженими працівниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб було складено 54 протоколи про вчинення адміністративного правопорушення. Проведення в справах про адміністративні правопорушення здійснювалися відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення, оскільки, передбачено, що підставами для притягнення керівників банків до адміністративної відповідальності є допущення таких адміністративних правопорушень:

- порушення керівником банку порядку складання відомостей до Фонду (частина перша статті 166 19 Кодексу);
- порушення керівником банку порядку подання відомостей до Фонду (частина перша статті 166 19 Кодексу);
- невиконання керівником банку законних рішень Фонду (частина друга статті 166-19 Кодексу);
- несвоєчасне виконання керівником банку законних рішень Фонду (частина друга статті 166-19 Кодексу);
- невнесення банком збору до Фонду (частина третя статті 166-19 Кодексу);
- несвоєчасне внесення банком збору до Фонду (частина третя статті 166 19 Кодексу).

За результатами розгляду справ про адміністративні правопорушення уповноваженою посадовою особою винесено 52 рішення, які винесені з урахуванням частини другої статті 36 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Таким чином, за порушення керівником банку порядку складання або подання відомостей до Фонду уповноваженою посадовою особою накладено штрафи на суму 331 500,00 грн., а за несвоєчасне внесення банком збору до Фонду або невнесення банком збору до Фонду накладено штрафи на суму 81 600,00 грн. Отже, загальна сума штрафів отриманих до Державним бюджетом України складає 413 100,00 грн.

У разі порушення банками законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб Фонд адекватно вчиненому правопорушенню застосовує до банків адміністративно-господарські санкції у вигляді письмового застереження або штрафу чи розпорядження про усунення порушень законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб.

Фонд накладав на банки санкції за такі порушення:

- неподання банком відомостей Фонду, якщо подання таких відомостей вимагалось Законом та/або нормативно-правовими актами;
- несвоєчасне подання банком відомостей Фонду, якщо подання таких відомостей вимагалось Законом та/або нормативно-правовими актами Фонду;
- подання банком недостовірних відомостей Фонду, якщо подання таких відомостей вимагалось Законом та/або нормативно-правовими актами Фонду;
- порушення банком порядку ведення бази даних вкладників;
- невиконання банком рішень та/або нормативно-правових актів Фонду чи розпоряджень про усунення банком порушень вимог законодавства про гарантування вкладів фізичних осіб;
- несвоєчасне виконання банком рішень та/або нормативно-правових актів Фонду чи розпоряджень про усунення банком порушень вимог законодавства про гарантування вкладів фізичних осіб.

Посадовою особою, яка уповноважена розглядати справи, станом на 01.01.2016 року було прийнято 175 рішень, із яких (рис. 5.24):

- 33 - застереження про вжиття заходів щодо недопущення порушень законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб у подальшій діяльності;
- 105 - розпорядження про усунення порушень вимог законодавства у сфері гарантування вкладів фізичних осіб;
- 37 - постанови про закриття справи про правопорушення у сфері гарантування вкладів фізичних осіб.

Винесені рішення

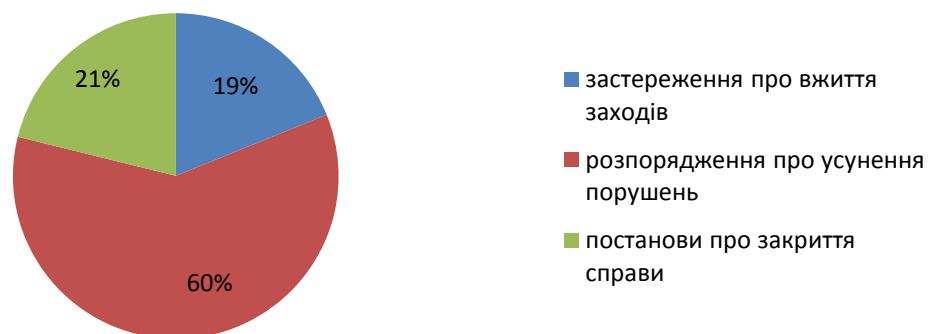

Рис. 5.24. Питома вага винесених рішень уповноваженою особою Фонду

Станом на 01.01.2016 було зафіксовані порушення наступних нормативно-правових актів Фонду (рис. 5.25.):

- 50 банками порушені норми Положення про порядок розрахунку, нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду 02.07.2012 №1, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.07.2012 за №1273/21585;

- 28 банками порушені норми Положення про порядок ведення реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду від 12.07.2012 № 7, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.09.2012 за № 1547/21859;
- 43 банками порушені норми Інструкції про порядок складання звіту про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду – форма звітності № 1Ф, затвердженої рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09.07.2012 № 5, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 02.08.2012 за № 1314/21626 та Правил надання звітності учасниками Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затверджених рішенням виконавчої дирекції Фонду від 09.07.2012 № 4, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 27.07.2012 за № 1269/21581;
- 47 банками порушені норми Правил формування та ведення баз даних про вкладників, затверджені рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб 09.07.2012 № 3, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 23.08.2012 за № 1430/21742;
- 6 банками порушені норми Положення про порядок інформування громадськості про систему гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 23.07.2012 № 10, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 14.08.2012 за № 1370/21682;
- 1 банком невиконання розпорядження про усунення порушень банком вимог законодавства про гарантування вкладів фізичних осіб.

Порушення нормативно-правових актів

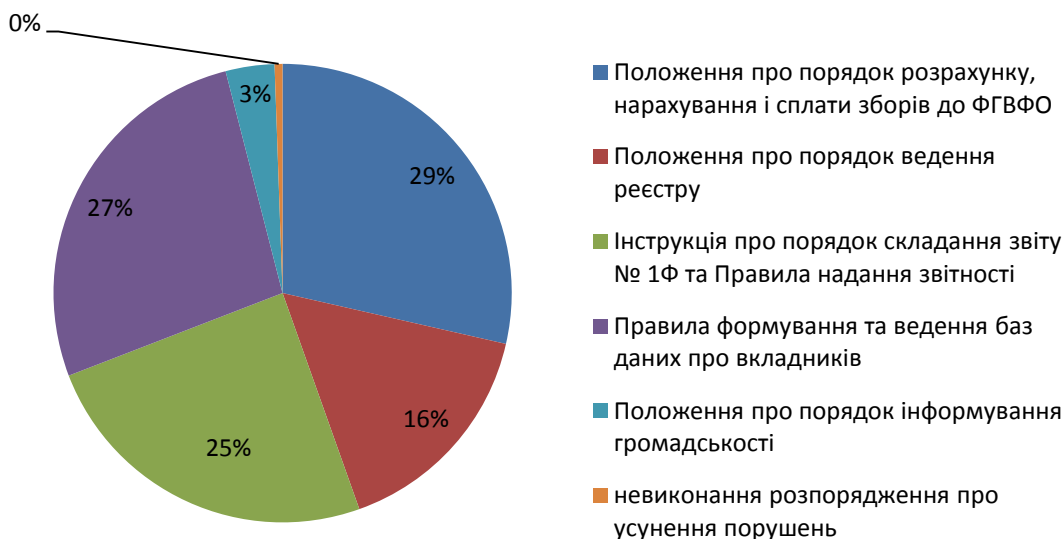

Рис. 5.25 Питома вага порушень нормативно-правових актів Фонду

VII. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ

7.1. Джерела формування фінансових ресурсів

З метою забезпечення функціонування системи гарантування вкладів фізичних осіб та виведення неплатоспроможних банків з ринку Фонд у 2015 році продовжував здійснювати акумуляцію фінансових ресурсів.

Станом на 01 січня 2016 року грошові кошти Фонду склали 8 343,5 млн грн, інвестиції в державні цінні папери - 5 740,9 млн грн.

У відповідності до статті 19 Закону формування фінансових ресурсів Фонду протягом 2015 року відбувалось з наступних джерел (табл. 7.1.):

- 1) початкові та регулярні збори з учасників Фонду;
- 2) доходи від інвестування коштів Фонду в державні цінні папери;
- 3) доходи у вигляді процентів, нарахованих за залишками коштів на розрахункових рахунках Фонду, відкритих в Національному банку України;
- 4) кредити залучені від Національного банку України;
- 5) продаж ОВДП (отримані з Державного бюджету України у якості кредиту);
- 6) кошти отримані від виконання заходів, передбачених планом врегулювання;
- 7) інші джерела, не заборонені законодавством України.

Таблиця 7.1.

Формування фінансових ресурсів Фонду у 2014 та 2015 рр, млн. грн.

Джерело формування коштів ФГВФО	2015	2014
Початковий збір	0,0	1,2
Регулярний збір	3 480,5	3 268,2
Доходи від інвестування в державні цінні папери	2 062,6	921,8
Доходи у вигляді процентів по залишкам коштів на розрахункових рахунках в НБУ	116,2	63,3
Кредити залучені від НБУ	9 950,0	10 197,5
Продаж ОВДП	51 766,8	359,3
Погашення ОВДП	184,9	2 577,8
Кошти отримані від виконання заходів, передбачених планом врегулювання, у т.ч.:	5 163,9	823,9
<i>в ліквідацію (погашення кредиторських вимог)</i>	2 389,4	151,9
<i>під час тимчасової адміністрації (повернення цільових позик)</i>	2 635,3	672,0
<i>від продажу неплатоспроможних банків, перехідних банків</i>	139,2	0,0
Інші надходження, у т.ч.:	501,3	176,0
<i>отримані гарантійні внески</i>	498,6	169,0
<i>інші надходження</i>	2,7	7,0
Всього по джерелах	73 226,2	18 389,0

У зв'язку з виникненням дефіциту ліквідності, Фонд у 2015 році з метою здійснення виплат коштів вкладникам неплатоспроможних банків залучав додаткові джерела фінансування, а саме:

- кредит від Національного банку України у сумі 9,95 млрд грн під 14 відсотків річних з датою погашення у 2016-2017 роках (погашено достроково в кінці року за рахунок продажу ОВДП, що були у заставі);
- кредитів Кабінету Міністрів України за рахунок Державного бюджету України 2015 року у формі облігацій внутрішньої державної позики у сумі 41,5 млрд грн зі строком погашення в 2025-2028 роках з доходністю 10,86 -11,97 відсотків річних, в обмін на векселі Фонду з такими ж строками та доходністю.

7.2. Використання фінансових ресурсів

Протягом звітного періоду кошти Фонду витрачались за напрямками, передбаченими статтею 20 Закону (табл. 7.2.):

- перерахування коштів для здійснення виплат гарантованої суми відшкодування вкладникам банків – 23 034,4 млн грн (35,1%);
- цільова позика для авансування виплат вкладникам банку протягом дії тимчасової адміністрації – 27 358,7 млн грн (41,6%);
- фінансова підтримка перехідного банку - 598,9 млн грн (0,9%);
- сплату відсотків векселями Фонду – 1 264,7 млн грн (1,9%);
- погашення частки кредитів НБУ – 10 446,2 млн грн (15,9%);
- сплату відсотків за користування кредитами НБУ – 2 414,2 млн грн (3,7%);
- забезпечення поточної діяльності Фонду згідно кошторису витрат на 2015 рік – 123,9 млн грн (0,2%);
- інші витрати - 459,4 млн грн (0,7%).

Таблиця 7.2.

Використання фінансових ресурсів Фонду у 2014 та 2015 рр. млн. грн.

Напрямки використання коштів ФГВФО	2015	2014
Перерахування коштів для здійснення виплат вкладникам неплатоспроможних банків	23 034,4	8 508,6
Надання цільової позики	27 358,7	6 080,2
Фінансова підтримка приймаючих, перехідних банків	598,9	722,1
Процентні витрати за векселями Фонду	1 264,7	0,0
Погашення кредитів НБУ	10 446,2	0,0
Процентні витрати за кредитами НБУ	2 414,2	463,0
Кошторисні витрати	123,9	69,4
Інші витрати, у т.ч.:	459,4	140,9
<i>повернення гарантійних внесків</i>	458,6	139,0
<i>інші витрати</i>	0,8	1,9
Всього за напрямками	65 700,4	15 984,2

Крім того, в 2015 році було інвестовано 1,5 млн грн у статутний капітал перехідного банку.

Кошторис витрат Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на 2015 рік затверджений рішенням адміністративної ради Фонду від 12 січня 2015 року №1 (зі змінами від 26 березня 2015 №5; від 01.07.2015 №11; від 21.08.2015 №17) у загальній сумі 181 216,0 тис грн.

Виконання кошторису за 2015 рік складає 123 876,9 тис грн, або 68,4% від планової суми.

Відповідно до Річного плану закупівель на 2015 рік та додатку до нього Фондом заплановано здійснення закупівель товарів, робіт та послуг на загальну суму 51,1 млн грн.

Протягом звітного періоду фактично здійснено закупівель товарів, робіт та послуг на суму 39,5 млн. грн., а саме:

– відповідно до вимог Закону України «Про здійснення державних закупівель» на 11,9 млн. грн., з них:

- товарів - 2,3 млн. грн.;
- послуг - 9,6 млн. грн.

– допорогових закупівель та закупівель, що не підпадають під дію Закону України «Про здійснення державних закупівель» на 27,5 млн. грн., з них:

- товарів - 0,8 млн. грн.;
- послуг - 26,7 млн. грн.

Економія коштів від проведених процедур закупівель на конкурсній основі склала 5,305 млн. грн. (табл. 7.3.).

Таблиця 7.3.

Економія коштів від проведених процедур закупівель на конкурсній основі у 2015 р

Назва процедури	Предмет закупівлі	Очікувана вартість, тис. грн.	Вартість укладеного договору, тис. грн.	Економія, тис. грн.
Відкриті торги	Розробка та впровадження програмного комплексу з виведення неплатоспроможних банків з ринку	8 000,0	7 680,0	320,0
Відкриті торги	Комп'ютерна техніка та приладдя	2 021,0	1 794,0	227,0
Переговорна процедура	Технічна підтримка програмного забезпечення	1 247,0	1 109,0	138,0
Відкриті торги				
Внутрішній конкурс	Консультаційні послуги щодо здійснення комплексного аналізу неплатоспроможного банку (forensic) ПАТ «КБ «Надра», ПАТ «ДЕЛЬТА БАНК»	22 000,0	17 380,0	4 620,0

7.3. Погашення кредиторських вимог Фонду гарантування

Станом на 01.01.2016 заборгованість банків у ліквідації по сплаті кредиторських вимог Фонду склала 71 360,3 млн грн. Загальна кількість банків, до яких Фонд мав зареєстровані кредиторські вимоги, склала 74 банки, з яких 55 банків були під управлінням Фонду та 19 банків – під управлінням Національного банку України.

Таблиця 7.4.

Вимоги Фонду до неплатоспроможних банків

Банки у ліквідації	На 01.01.2016		На 01.01.2015		Різниця	
	Кількість банків	Сума, млн грн	Кількість банків	Сума, млн грн	Кількість банків	Сума, млн грн
Банки під управлінням Фонду	55	67 298,4	17	15 170,3	38	52 128,1
Банки під управлінням НБУ	19	4 061,9	21	4 230,5	-2	-168,6
Всього	74	71 360,3	38	19 400,8	36	51 959,5

За звітний рік сума кредиторських вимог Фонду до банків у ліквідації збільшилася на 51 959,5 млн грн., що відбулося в основному за рахунок збільшення кількості банків у ліквідації (табл. 7.4.).

Перелік найбільших кредиторських вимог Фонду до банків у ліквідації представлено у Таблиці 7.5.

Таблиця 7.5.

Найбільші вимоги Фонду до банків у ліквідації станом на 01.01.2016

№	Найменування банку	Сума, млн грн	Питома вага
1	2	3	4
1	ПАТ «ДЕЛЬТА БАНК»	14 777,4	20,7%
2	ПАТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ»	10 271,4	14,4%
3	ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК»	6 701,0	9,4%
4	ПАТ «ІМЕКСБАНК»	4 341,3	6,1%
5	ПАТ КБ «НАДРА»	3 841,6	5,4%
6	ПАТ «БРОКБІЗНЕСБАНК»	2 292,7	3,2%
7	ПАТ «БАНК ФОРУМ»	2 079,3	2,9%
8	ПАТ «БАНК «КИЇВСЬКА РУСЬ»	2 048,9	2,9%
9	ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК»	1 997,3	2,8%
10	ПАТ КБ «ПІВДЕНКОМБАНК»	1 883,7	2,6%
11	ПАТ «БАНК «ТАВРИКА»	1 799,6	2,5%
12	ПАТ КБ «АКТИВ-БАНК»	1 311,5	1,8%
13	ПАТ «ТЕРРА БАНК»	1 303,5	1,8%
14	ПАТ «СВРОГАЗБАНК»	1 251,2	1,8%
15	ПАТ КБ «ДЕМАРК»	979,1	1,4%
16	ПАТ БАНК «МЕРКУРІЙ»	930,5	1,3%

№	Найменування банку	Сума, млн грн	Питома вага
1	2	3	4
17	ПАТ «ЗЛАТОБАНК»	779,8	1,1%
18	АКБ «Європейський»	685,0	1,0%
19	Інші (56 банків)	12 085,3	16,9%
	Всього	71 360,3	100,0%

Найбільшу суму в абсолютному виразі займає ПАТ «ДЕЛЬТА БАНК» 14 777,4 млн грн, що складає 20,7% загальної суми. На другому та третьому місцях розташувалися ПАТ «БАНК «ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ» та ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК» з сумами 10 271,4 млн грн, або 14,4% загальної суми, та 6 701,0 млн грн, або 9,4% загальної суми, відповідно. У таблиці 7.5. наведені дані 18 банків з питоною вагою вимог 1,0 % та вище. Решта 56 банків мають кредиторські вимоги Фонду на суму 12 085,3 млн грн, що становить 16,9% загальної суми.

За звітний рік було погашено кредиторських вимог Фонду на загальну суму 2 389,4 млн грн. Погашення проводили 42 банки, з яких 40 банків під управлінням Фонду та 2 банки під управлінням НБУ (табл. 7.6.).

Таблиця 7.6.
Погашення банками у ліквідації кредиторських вимог Фонду у 2015р.

Банки у ліквідації	Кількість банків	Сума, млн грн	Питома вага
Банки під управлінням Фонду	40	2 387,3	99,9%
Банки під управлінням НБУ	2	2,1	0,1%
Всього	42	2 389,4	100,0%

У звітному році банки в ліквідації під управлінням Фонду погасили 2 387,3 млн грн, що складає 99,9% від загального погашення кредиторських вимог Фонду гарантування, тоді як банки під управлінням НБУ погасили 2,1 млн грн, що складає 0,1% загального погашення.

Перелік найбільших сум погашення кредиторських вимог Фонду банками у ліквідації представлено у Таблиці 7.7.

Таблиця 7.7.
Найбільші погашення кредиторських вимог Фонду у 2015 р.

№	Найменування банку	Сума, млн грн	Питома вага
1	2	3	4
1	ПАТ "БАНК"ФОРУМ"	629,2	26,3%
2	ПАТ "ВіейБі Банк"	463,5	19,4%
3	ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	287,0	12,0%
4	ПАТ "АКТАБАНК"	213,4	8,9%
5	ПАТ «Банк «Київська Русь»	119,1	5,0%

№	Найменування банку	Сума, млн грн	Питома вага
1	2	3	4
6	ПАТ «ЗЛАТОБАНК»	60,9	2,6%
7	ПАТ "БГ БАНК"	60,8	2,5%
8	ПАТ «ЕНЕРГОБАНК»	57,9	2,4%
9	ПАТ «КБ «НАДРА»	56,5	2,4%
10	ПАТ «УКРБІЗНЕСБАНК»	49,3	2,1%
11	ПАТ "БАНК "ДЕМАРК"	32,3	1,4%
12	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	31,0	1,3%
13	АТ КБ "ЕКСПОБАНК"	28,6	1,2%
14	ПАТ АБ «СТОЛИЧНИЙ»	27,3	1,1%
15	ПАТ "АВТОКРАЗБАНК"	25,1	1,1%
16	ПАТ "БАНК КАМБЮ"	25,0	1,0%
17	ПАТ "КБ ДАНІЕЛЬ"	24,2	1,0%
18	Інші (25 банків)	196,0	8,2%
	Всього	2 389,4	100,0%

Найбільшу суму в абсолютному виразі погасив ПАТ «БАНК ФОРУМ» 629,2 млн грн, що складає 26,3% загальної суми. На другому та третьому місцях розташувалися ПАТ «ВіЕйБі Банк» та ПАТ «БРОКБІЗНЕСБАНК» з сумами 463,5 млн грн, або 19,4% загальної суми, та 287,0 млн грн, або 12,0% загальної суми, відповідно. У таблиці 7.7. наведені дані 17 банків з питомою вагою погашення 1,0 % та вище. Решта 25 банків погасили кредиторські вимоги Фонду на суму 198,4 млн грн, що становить 8,3% загальної суми.

Надходження від погашення кредиторських вимог ФГВФО помісячно протягом звітного року представлені на рис. 7.1.

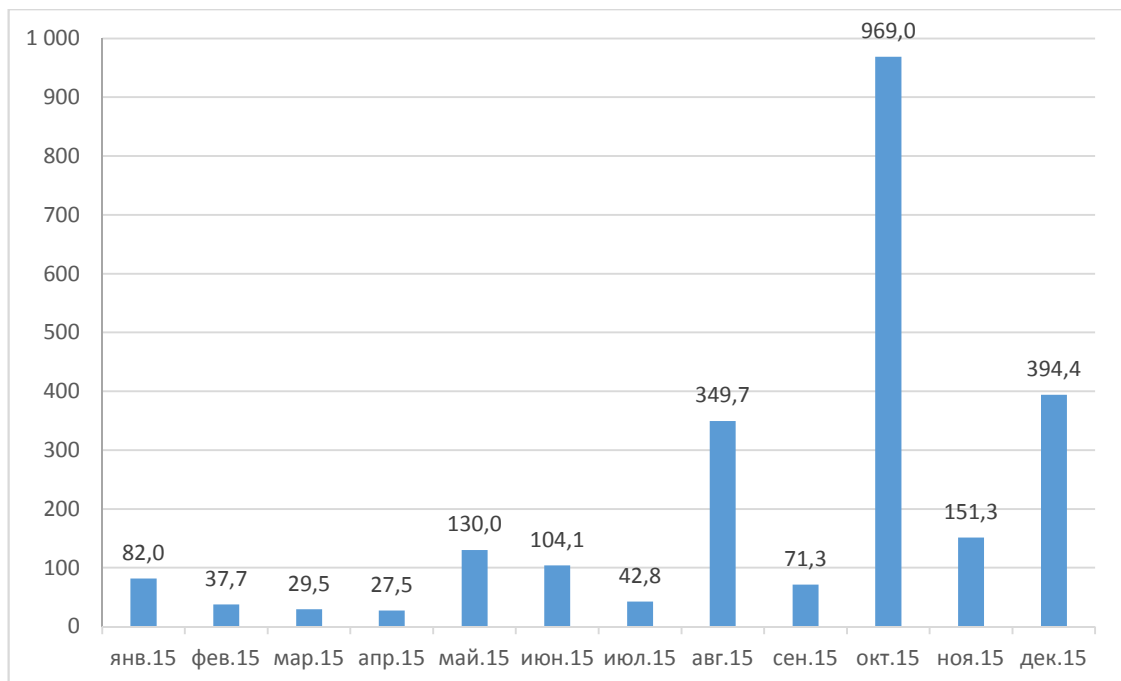

Рис.7.1. Погашення кредиторських вимог Фонду у 2015 р.

За звітний рік були списані вимоги Фонду на суму 152,5 млн грн через виключення банків з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців (табл 7.8.).

Таблиця 7.8.

Списані вимоги Фонду у 2015 р.

№	Найменування банку	Сума, млн грн
1	КБ «Українська фінансова група»	51,8
2	ТОВ «Діалогбанк»	100,7
	Всього	152,5

7.4. Оцінка фінансової стійкості Фонду

Відповідно до частини 3 статті 19 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» (далі – Закон) мінімальний обсяг коштів Фонду не може бути нижчим за 2,5 відсотка від суми гарантованих Фондом коштів вкладників у межах суми відшкодування з урахуванням суми зборів з учасників Фонду, які мають надійти протягом поточного кварталу.

За розрахунками, здійсненими відповідно до Методики оцінки фінансової стійкості Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, показник фінансової стійкості Фонду (ФСФ) станом на 01.01.2015 становив 3,37%, що було достатнім згідно вимог законодавства.

Оцінка прогнозованої фінансової стійкості Фонду до кінця 2015 року, показувала суттєве зниження фінансової стійкості Фонду до кінця року до показника -23,6%, що свідчить про потенційний дефіцит коштів, який до кінця року поглиблюється до 41,5 млрд. грн.

Стан фінансової стійкості Фонду станом на 01.01.2015 та прогноз її стану до кінця 2015 року наведена в Таблиці 7.9.

Таблиця 7.9.

Розрахунок прогнозованої ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ФОНДУ (ФСФ), млн. грн.

Інформація станом на дату	Фінансова стійкість Фонду (ФСФ=КФ/ГКФ)	Гарантовані фондом кошти відшкодування за вкладками (ГФК)	КОШТИ ФОНДУ				Дефіцит коштів
			ВСЬОГО (КФ)	у т.ч. кошти в НБУ	у т.ч. залишок кредит у НБУ	у т.ч. ОВДП не в заставі	
фактично							
01.01.15	3,37%	209 869	7 071,7	819,1	0,1	5 507,4	-
прогноз							
01.02.15	0,07%	203 900	134,6	134,6	-	-	4 962,9
01.03.15	-4,02%	197 600	- 7 947,9	- 7 947,9	-	-	12 887,9
01.04.15	-8,33%	192 300	- 16 026,2	- 16 026,2	-	-	20 833,7
01.05.15	-12,16%	188 300	- 22 900,9	- 22 900,9	-	-	27 608,4
01.06.15	-13,68%	183 300	- 25 069,4	- 25 069,4	-	-	29 651,9
01.07.15	-15,83%	178 600	- 28 265,8	- 28 265,8	-	-	32 730,8
01.08.15	-17,07%	174 100	- 29 710,3	- 29 710,3	-	-	34 062,8
01.09.15	-18,49%	169 900	- 31 417,5	- 31 417,5	-	-	35 665,0
01.10.15	-18,89%	165 600	- 31 286,9	- 31 286,9	-	-	35 426,9
01.11.15	-22,32%	161 500	- 36 044,8	- 36 044,8	-	-	40 082,3
01.12.15	-23,56%	157 500	- 37 102,9	- 37 102,9	-	-	41 040,4
01.01.16	-23,59%	159 200	- 37 548,6	- 37 548,6	-	-	41 528,6

На основі цих розрахунків виконавча дирекція прийняла наступні рішення, що були затверджені адміністративною радою Фонду, щодо фінансування у розмірі 41,5 млрд. грн., у тому числі:

- кредит за рахунок Державного бюджету України на 2015 рік у розмірі 20 млрд. грн. на строк 15 років на підставі рішення виконавчої дирекції Фонду від 14.02.2015 № 33 «Про необхідність залучення кредиту Кабінету Міністрів України за рахунок Державного бюджету України на 2015 рік», затвердженого рішенням адміністративної ради Фонду від 24.02.2015 за №3;
- внесок держави на безповоротній основі у вигляді безповоротної фінансової допомоги за рахунок Державного бюджету України 2015 року у розмірі 21,5 млрд. грн. на підставі рішення виконавчої дирекції Фонду від 14.02.2015 № 34 «Про необхідність залучення внеску держави на безповоротній основі за рахунок Державного бюджету України 2015 року», затвердженого рішенням адміністративної ради Фонду від 24.02.2015 за № 4.

Завдяки таким своєчасним діям, було отримано фінансування за рахунок Державного бюджету на 2015 рік у сумі 41,5 млрд. грн. Щоправда, Фонду не вдалося отримати кошти у вигляді безповоротної фінансової допомоги, уся сума була отримана у вигляді кредиту.

Загалом, Фонд протягом 2015 року повністю виконував свої зобов'язання перед вкладниками неплатоспроможних банків та зміг накопичити на кінець року достатній залишок коштів, який забезпечив безперебійну роботу Фонду в перші місяці 2016 року та зміцнив показник фінансової стійкості.

Динаміка стану фінансової стійкості Фонду протягом 2015 року, з урахуванням додаткового фінансування з боку Держави, наведена в Таблиці 7.10.

Таблиця 7.10.

Динаміка зміни фінансової стійкості Фонду протягом 2015 року

На дату	Фінансова стійкість Фонду	Кошти Фонду (млн. грн.)
01.01.2015	3,37%	7 071,75
01.02.2015	0,47%	958,85
01.03.2015	0,23%	500,05
01.04.2015	0,61%	1 224,60
01.05.2015	1,16%	2 328,75
01.06.2015	1,37%	2 681,12
01.07.2015	1,97%	3 823,72
01.08.2015	0,58%	1 099,03
01.09.2015	0,67%	1 253,98
01.10.2015	3,70%	7 037,68
01.11.2015	1,41%	2 653,59
01.12.2015	1,43%	2 686,90
01.01.2016	4,76%	9 137,49

7.5. Фінансові інвестиції Фонду

У зв'язку з тим, що протягом 2015 року Фонд здійснював виведення з ринку 67 неплатоспроможних банків із загальною сумою відшкодувань вкладникам гарантованої суми близько 74,5 млрд грн інвестування коштів в державні цінні папери не проводилось. Інвестиційним планом на 2015 рік інвестування не планувалось.

Для забезпечення виплат вкладникам неплатоспроможних банків Фонд протягом 2015 року отримав в якості кредитів від Кабінету Міністрів України за рахунок Державного бюджету України облігації внутрішньої державної позики (далі – ОВДП) на загальну суму 41,5 млрд грн зі строком погашення в 2025-2028 роках з доходністю 10,86-11,97 відсотків річних в обмін на векселі Фонду з такими ж строками та доходністю. Фонд монетизував ОВДП шляхом продажу на вторинному ринку, отримавши кошти для виплат вкладникам банків в розмірі 41,5 млрд грн.

Балансова вартість портфелю ОВДП Фонду на початку 2015 року становила 16 051,9 млн грн, із яких вартість ОВДП, що були надані Фонду наприкінці 2014 року в якості кредиту МФУ в обмін на векселі Фонду, складала 10 117,6 млн грн, або 63,0%. Інша частина ОВДП балансовою вартістю 5 934,3 млн грн, або 37%, знаходилась в заставі під отримані Фондом раніше кредити.

Наприкінці 2015 року Фонд продав ОВДП на суму 10 266,9 млн грн для погашення частини кредитів на відповідну суму. Балансова вартість

ОВДП, що залишились в портфелі Фонду, та є заставою під отримані Фондом кредити, станом на 01.01.2016 р. складала 5 740,9 млн грн.(рис. 7.2.)

Рис. 7.2. ОВДП в портфелі Фонду на початок та кінець 2015 року

Середньозважена дохідність портфелю цінних паперів Фонду станом на 01.01.2016 р. становила 13,7%. Структура портфелю цінних паперів Фонду (до погашення) наведена на рис.7.3.

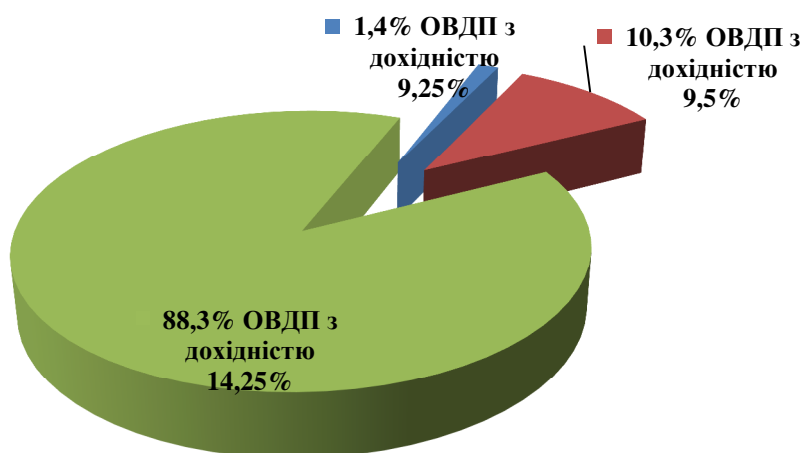

Рис.7.3. Структура портфелю цінних паперів Фонду за рівнем дохідності станом на 01.01.2016 р.

Стан виконання інвестиційного плану наведено у Таблиці 7.11.

Таблиця 7.11.

Звіт про виконання Інвестиційного плану за 2015 рік

Інвестиції Фонду	Сума інвестування згідно Інвестиційного плану, млн грн	Фактична сума інвестування, млн грн	Виконання, %
Сума інвестування всього, у тому числі:	1,5	1,5	100,0
Формування статутного капіталу всього, у тому числі:	1,5	1,5	100,0
<i>спеціалізованої установи</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>100,0</i>
<i>перехідного банку</i>	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>	<i>100,0</i>
Сума інвестування в державні цінні папери, всього <i>в тому числі по видам ОВДП (за терміном обігу, умовами випуску та погашення):</i>	0,0	0,0	100,0
<i>короткострокові державні облігації</i>	<i>x</i>	<i>0,0</i>	<i>x</i>
<i>короткострокові державні облігації, номіновані в іноземній валюті</i>	<i>x</i>	<i>0,0</i>	<i>x</i>
<i>середньострокові державні облігації</i>	<i>x</i>	<i>0,0</i>	<i>x</i>
<i>короткострокові або середньострокові державні облігації, номіновані в іноземній валюті</i>	<i>x</i>	<i>0,0</i>	<i>x</i>
<i>середньострокові державні облігації з достроковим погашенням, номіновані в іноземній валюті</i>	<i>x</i>	<i>0,0</i>	<i>x</i>
<i>довгострокові державні облігації з достроковим погашенням</i>	<i>x</i>	<i>0,0</i>	<i>x</i>
<i>довгострокові амортизаційні державні облігації</i>	<i>x</i>	<i>0,0</i>	<i>x</i>
<i>довгострокові державні облігації</i>	<i>x</i>	<i>0,0</i>	<i>x</i>
<i>середньострокові державні облігації з індексованою вартістю</i>	<i>x</i>	<i>0,0</i>	<i>x</i>
<i>довгострокові державні облігації з індексованою вартістю</i>	<i>x</i>	<i>0,0</i>	<i>x</i>

VIII. ВИВЕДЕННЯ БАНКІВ З РИНКУ

8.1. Запровадження планів врегулювання неплатоспроможності банків

Протягом 30 днів з дня початку тимчасової адміністрації виконавча дирекція Фонду затверджує план врегулювання з обов'язковим дотриманням принципу найменших витрат для Фонду.

План врегулювання складається відповідно до вимог, встановлених актами Фонду. У плані врегулювання на підставі оцінки фінансового і майнового стану банку визначаються заходи щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку в один із таких способів:

- 1) ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб у порядку, встановленому цим Законом;
- 2) ліквідація банку з відчуженням у процесі ліквідації всіх або частини його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку;
- 3) відчуження всіх або частини активів і зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією;
- 4) створення та продаж інвестору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку і подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку;
- 5) продаж неплатоспроможного банку інвестору.

Протягом 2015 року Національним банком України було віднесено до категорії неплатоспроможних 33 банки, з них у 29 банках Фондом було введено тимчасову адміністрацію та в 4 одразу розпочато ліквідацію (ПАТ БАНК «МОРСЬКИЙ», ПАТ «ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ», ПАТ «СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК» та АТ «БАНК ВЕЛЕС»).

Серед 29 банків (в які було введено тимчасову адміністрацію) у 26 випадках остаточним способом виведення банку з ринку стала «ліквідація банку з відшкодуванням з боку Фонду коштів за вкладками фізичних осіб», у т.ч. у 25 випадках цей спосіб був затверджений виконавчою дирекцією як найменш витратний для Фонду, у 1 випадку (ПАТ «УКРГАЗПРОМБАНК») – у зв'язку із невиконанням інвестором вимог статті 41 Закону щодо приведення діяльності неплатоспроможного банку у відповідність з вимогами банківського законодавства України щодо нормативів капіталу та ліквідності після придбання такого банку інвестором. Доходи Фонду від виведення з ринку останнього склали 43,0 млн. грн. у т.ч. 13,0 млн. грн. – доходи від продажу неплатоспроможного банку інвестору та 30,0 млн. грн. – неповернутий гарантійний внесок. Крім того, інвестором було відшкодовано витрати Фонду на тимчасову адміністрацію в розмірі 98 700,00 грн.

Один банк (ПАТ «АКБ «КИЇВ») було виведено у спосіб передбачений пунктом 3 частини другої статті 39 Закону - «відчуження всіх або частини

активів та зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку» з особливостями, передбаченими статтею 41-1 Закону (за участю держави) в рамках якого всі активи та зобов'язання неплатоспроможного банку ПАТ «АКБ «КИЇВ», були передані на користь ПАТ «УКРГАЗБАНК». Економія витрат Фонду від запровадження цього плану врегулювання стала близько 355,0 млн. грн.

Один неплатоспроможний банк (ПАТ «АСТРА БАНК») було виведено у спосіб пунктом 5 частини другої статті 39 Закону - «продаж неплатоспроможного банку інвестору». Доходи Фонду від запровадження цього способу склали 92,1 млн. Крім того, інвестором було відшкодовано витрати Фонду на тимчасову адміністрацію в розмірі 134 918,26 грн.

Один неплатоспроможний банк (ПАТ «ОМЕГА БАНК») було виведено у спосіб пунктом 4 частини другої статті 39 «створення та продаж інвертору перехідного банку з передачею йому активів і зобов'язань неплатоспроможного банку». Доходи Фонду від запровадження цього способу склали 30,0 млн. грн.

8.2. Здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації банків

Фонд розпочинає процедуру виведення неплатоспроможного банку з ринку не пізніше наступного робочого дня після офіційного отримання рішення Національного банку України про віднесення банку до категорії неплатоспроможних. Не пізніше наступного робочого дня після початку тимчасової адміністрації Фонд розміщує інформацію про запровадження тимчасової адміністрації в банку на своїй офіційній сторінці в мережі Інтернет і не пізніше ніж через 10 днів публікує її в газетах «Урядовий кур'єр» або «Голос України».

Виконавча дирекція Фонду не пізніше наступного робочого дня після офіційного отримання рішення Національного банку України про віднесення банку до категорії неплатоспроможних призначає з числа працівників Фонду уповноважену особу Фонду (кілька уповноважених осіб Фонду), якій Фонд делегує всі або частину своїх повноважень тимчасового адміністратора.

Станом на 01.01.2016 року в управлінні Фонду знаходиться 67 банків, з них в стадії тимчасової адміністрації знаходиться 3 банки: ПАТ «КБ «ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА», ПАТ «БАНК «СОФІЙСЬКИЙ», ПАТ «УКРІНБАНК» та 64 банки в стадії ліквідації.

Загальна балансова вартість активів зазначених банків становить більше 393,11 млрд. грн., гарантована сума вкладів, складає близько 74,20 млрд. грн. (табл. 8.1.)

Таблиця 8.1.

Банки, що знаходяться на стадії ліквідації

тис. грн.

№ з/п	Банки	Активи з урах.резервів,	Активи без урах.резервів,
1	ПАТ "ЕРДЕ БАНК"	45 377,90	237 068,30
2	ПАТ "БАНК ТАВРИКА"	291 288,50	5 808 544,50
3	ПАТ "КБ ДАНИЕЛЬ"	102 320,10	657 590,60
4	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	11 587,50	5 472 661,10
5	ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	809 946,80	18 897 815,90
6	АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	206 115,93	1 434 234,77
7	ПАТ "БАНК"ФОРУМ"	1 004 146,20	18 250 285,69
8	ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"	8 089,50	893 968,00
9	ПАТ "КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК" (Передано активи до ПУАТ "Фідобанк")	360 638,30	468 464,86
10	ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	2 763 115,18	9 792 233,53
11	ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК"	39 959,50	886 711,40
12	ПАТ "АВТОКРАЗБАНК"	28 317,62	1 779 409,52
13	ПАТ "СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК"	207 795,16	577 121,68
14	ПАТ "ФІНРОСТБАНК"	304 974,50	1 730 448,70
15	ПАТ "КБ "УФС"	78 972,67	2 442 823,03
16	АТ "ЄВРОГАЗБАНК"	528 329,16	4 717 015,07
17	АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	84 809,16	1 090 441,31
18	ПАТ "ТЕРРА БАНК"	19 864,81	4 842 410,32
19	ПАТ "КБ "АКТИВ-БАНК"	376 760,20	5 041 886,50
20	ПАТ "ПРАЙМ-БАНК"	40 846,00	243 726,00
21	ПАТ "АКТАБАНК"	611 051,86	1 367 206,74
22	ПАТ "ІНТЕРКРЕДИТБАНК"	984,60	118 115,93
23	ПАТ "ГРІН БАНК"	20 434,90	303 850,60
24	АТ КБ "ЕКСПОБАНК"	901 040,68	3 530 313,80
25	ПАТ "БАНК "ДЕМАРК"	42 059,23	1 962 403,71
26	АТ "ПОРТО-ФРАНКО"	74 863,90	1 400 300,74
27	ПАТ КБ "АКСІОМА"	7 679,20	696 662,30
28	ПАТ "МЕЛІОР БАНК"	1 481,40	79 788,27
29	ПАТ "БГ БАНК"	382 865,00	2 026 841,80
30	ПАТ "ЛЕГ БАНК"	136 596,40	801 038,27
31	ПАТ "БАНК КАМБІО"	462 840,26	1 929 397,81
32	ПАТ "ВІЕЙБІ БАНК"	3 468 413,40	25 189 028,60
33	ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	35 268,77	4 786 583,19
34	ПАТ "ПРОФІН БАНК"	115 902,18	608 301,36
35	ПАТ АБ "УКООПСІЛКА"	395 147,50	567 705,80
36	ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК"	282 883,39	3 415 135,73
37	ПАТ "ЗЛАТОБАНК"	242 546,31	10 493 602,90
38	ПАТ "ІМЕКСБАНК"	901 567,25	14 806 093,48
39	ПАТ "КРЕДИТПРОМБАНК"	881 081,08	1 357 852,52
40	ПАТ "КБ "НАДРА"	6 186 539,20	45 030 571,90
41	ПАТ "ЕНЕРГОБАНК"	1 126 995,76	2 261 693,00
42	ПАТ КБ "СТАНДАРТ"	37 559,44	891 806,08
43	ПАТ "АКБ "КИЇВ"	4 964,76	141 844,09
44	ПАТ "ОМЕГА БАНК" (Дані на 10.09.2015 р.)	3 630,60	3 831,70
45	ПАТ "БАНК "КИЇВСЬКА РУСЬ"	1 169 791,00	5 596 421,00
46	ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК"	61 975,76	3 889 991,76

47	ПАТ "БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	1 094 048,55	1 898 885,68
48	ПАТ "БАНК "МОРСЬКИЙ"	0,00	0,00
49	ПАТ "ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ"	0,00	0,00
50	ПАТ "СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	0,00	0,00
51	ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ КОМУНАЛЬНИЙ БАНК"	0,00	0,00
52	ПАТ "УКРГАЗПРОМБАНК"	538 963,08	1 077 190,00
53	ПАТ АБ "СТОЛИЧНИЙ"	13 293,70	634 986,90
54	АТ "ДЕЛЬТА БАНК"	18 223 152,50	86 433 250,40
55	ПАТ "АКБ "КАПІТАЛ"	777 677,04	1 180 016,28
56	ПАТ "РАДИКАЛ БАНК"	345 448,40	672 429,20
57	ПАТ "ІНТЕГРАЛ-БАНК"	446 691,90	1 018 207,80
58	АТ "БАНК "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	1 161 130,85	2 119 043,75
59	ПАТ "УНІКОМБАНК"	846 237,20	1 276 843,03
60	АТ "БАНК ВЕЛЕС"	-	-
61	ПАТ БАНК "КОНТРАКТ"	268 809,00	425 557,00
62	АТ "БАНК "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	16 989 255,00	42 053 975,00
63	ПАТ "ВБР"	5 157 176,40	7 988 364,40
64	ПАТ "ЮНІОН СТАНДАРД БАНК"	309 668,51	826 149,10
	Всього	71 040 970,65	366 126 142,42

Банки, що знаходяться на стадії тимчасової адміністрації

№ з/п	Банки	тис. грн.	
		Активи з урах.резервів,	Активи без урах.резервів,
1	ПАТ "КБ "ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	13 756 044,90	21 009 803,20
2	ПАТ "БАНК "СОФІЙСЬКИЙ"	613 660,00	769 548,00
3	ПАТ "УКРІНБАНК"	3 724 000,87	5 206 359,15
	Всього	18 093 705,77	26 985 710,35
67	Загальна сума	81 134 676,42	393 111 852,77

Нижче представлено розподіл активів неплатоспроможних банків за основними видами (рис. 8.1):

Розподіл активів банків в стадії тимчасової адміністрації та ліквідації.

Активи дорівнюють 393 111,85 млн. грн.

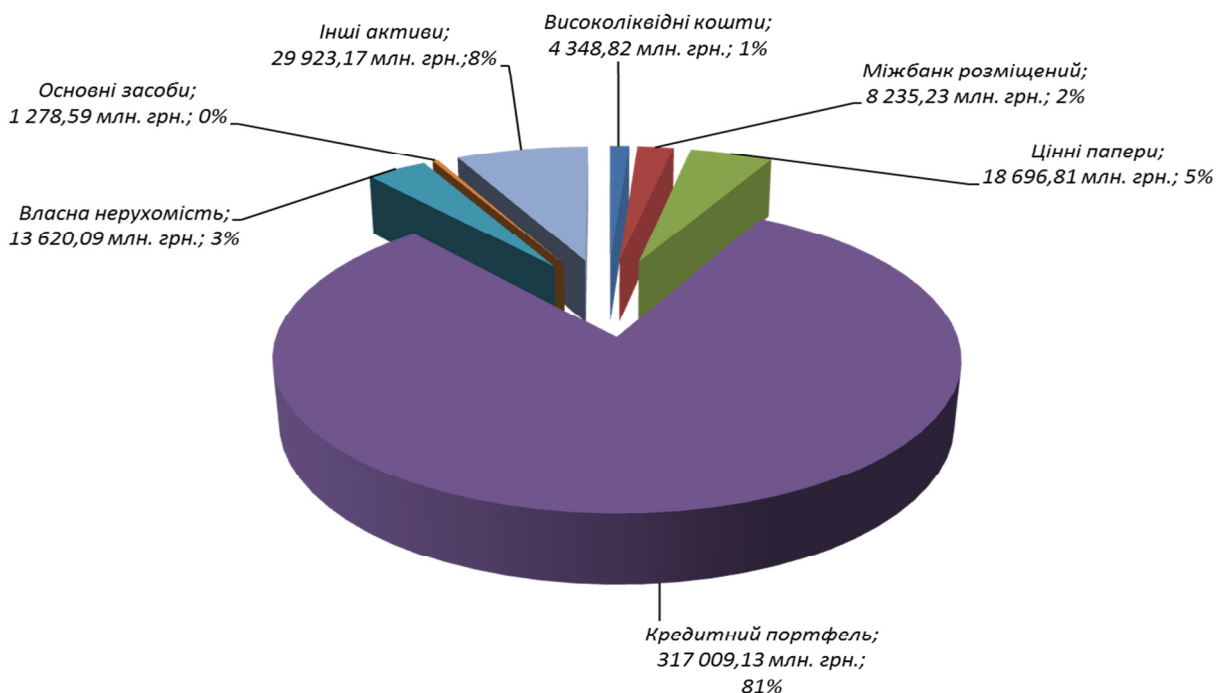

Рис. 8.1. Розподіл активів банків в стадії тимчасової адміністрації та ліквідації

Враховуючи велику кількість банків, що виводяться Фондом з ринку, необхідність централізації управління та реалізації активів (майна) банків, було запроваджено ідею створення кластерів банків – передачу в управління одній уповноваженій особі декількох банків.

Так, станом на 01.01.2016 було створено 16 кластерів, до складу яких увійшло 40 неплатоспроможних банків з різних регіонів України, а саме:

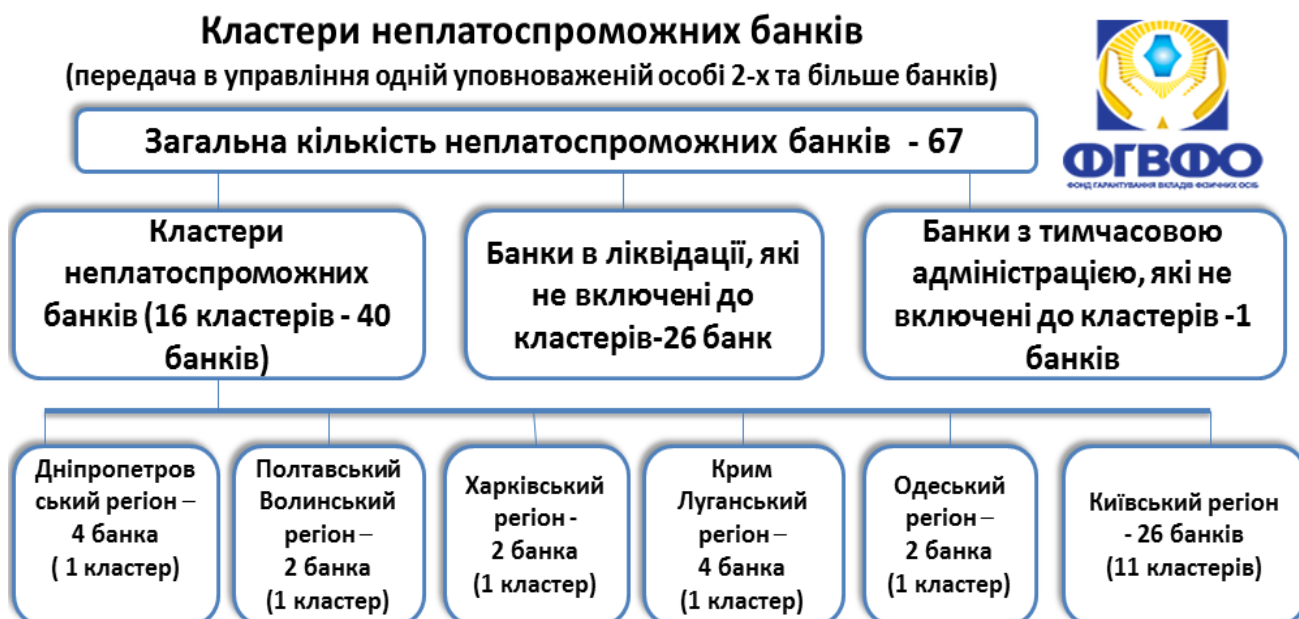

Рис. 8.2. Кластери банків

Економічний ефект створення кластерів:

1. Оптимізація витрат на здійснення процедури ліквідації.
2. Централізація управління неплатоспроможними банками, реалізації активів та координації Фондом процесів, які супроводжують процедуру виведення неплатоспроможних банків з ринку. Скорочення кількості уповноважених осіб Фонду.
3. Оптимізація структури управління, полегшення комунікацій між банками та структурами Фонду, які відповідають за процедури ліквідації.
4. Створення єдиного консолідованого підходу до реалізації активів неплатоспроможних банків.

Здійснення ліквідації банків

Фонд розпочинає процедуру ліквідації банку не пізніше наступного робочого дня після офіційного отримання рішення Національного банку України про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку, окрім випадку, коли ліквідація здійснюється за ініціативою власників банку.

Ліквідація банку має бути завершена не пізніше двох років з дня початку процедури ліквідації банку. Фонд має право прийняти рішення про продовження ліквідації банку на строк до двох років з можливістю повторного продовження на строк до одного року.

На стадії ліквідації станом на 01.01.2016 року знаходиться 64 банки з балансовою вартістю активів 366,13 млрд.грн. (табл. 8.1.)

Однією з основних задач при ліквідації банку є скорочення операційних/господарських витрат банку та витрат на утримання персоналу.

У нижченаведених таблицях 8.2 і 8.3 представлена консолідована інформація щодо закриття відділень неплатоспроможних банків та скорочення персоналу банків.

Станом на 01 січня 2016 року загальна кількість працюючих відділень неплатоспроможних банків, що виводяться Фондом з ринку, становила 828. З метою скорочення витрат неплатоспроможних банків на утримання відділень протягом 2015 року уповноваженими особами Фонду було закрито 2 478 відділень. Загалом за весь період тимчасової адміністрації та ліквідації в неплатоспроможних банках (67 банків) станом на 01.01.2016 було закрито 3126 відділень (табл. 8.2., рис. 8.3., рис. 8.4.)

Таблиця 8.2.

Динаміка змін кількості відділень неплатоспроможних банків протягом 2015 р.

В од. / Місяць	Січень 2015 р.	Лютий 2015 р.	Березень 2015 р.	Квітень 2015 р.	Травень 2015 р.	Червень 2015 р.	Липень 2015 р.	Серпень 2015 р.	Вересень 2015 р.	Жовтень 2015 р.	Листопад 2015 р.	Грудень 2015 р.
Загальна кількість відділень/філій станом на дату введення ТА	1 741	2 234	2 790	2 820	2 820	3 021	3 127	3 129	3 408	3 649	3 649	3 954

Кількість відділень / філій станом на звітну дату	761	1 129	1 356	1 083	926	947	817	684	888	734	619	828
Кількість закритих відділень / філій за період введення Тимчасової адміністрації до звітної дати	980	1 105	1 434	1 737	1 894	2 074	2 310	2 445	2 520	2 915	3 030	3 126
Кількість банків	38	43	48	49	51	53	56	55 *	61	64	64	67

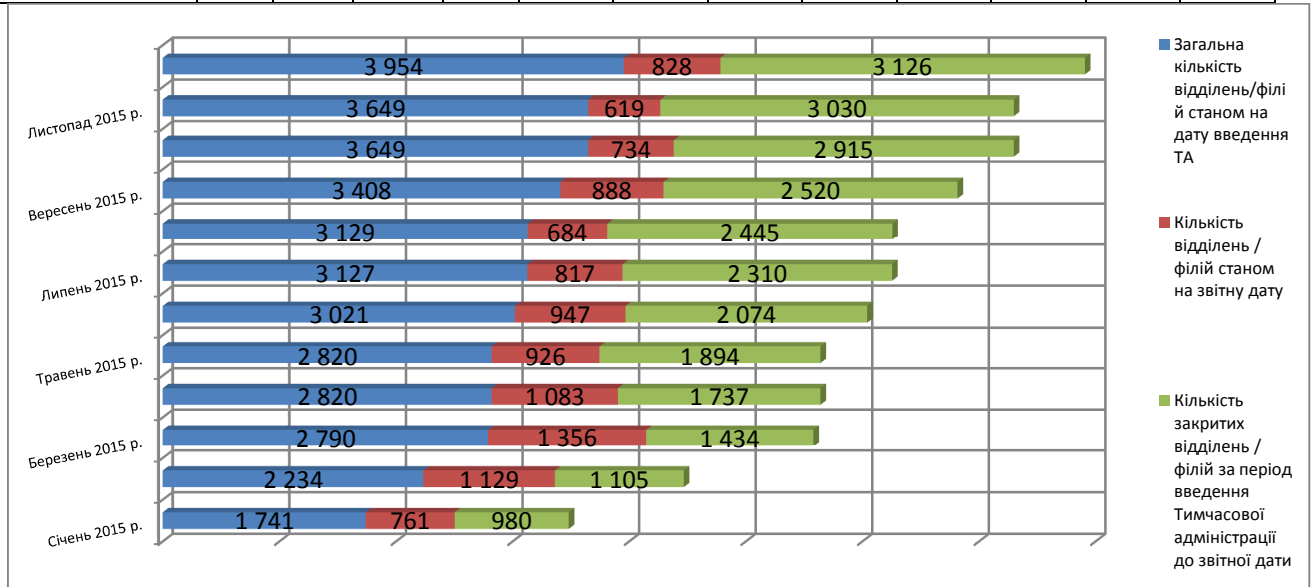

Рис. 8.3. Динаміка змін кількості відділень неплатоспроможних банків протягом 2015 р.

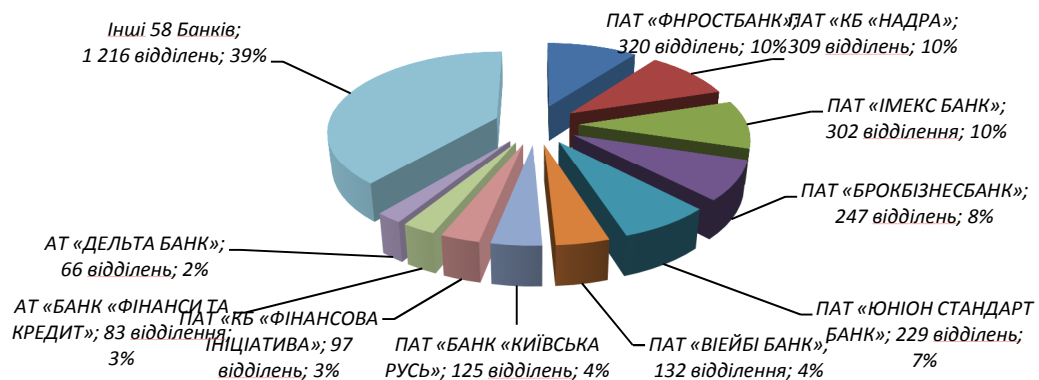

Рис. 8.4. Кількість закритих відділень / філій за період введення ТА до звітної дати (ТОП 10 Банків)

Загальна кількість чисельності штату працівників в неплатоспроможних банках, що виводяться Фондом з ринку, станом на 01.01.2016 становила 8 217 осіб (без врахування соціальних відпусток). З метою забезпечення оптимізації витрат неплатоспроможних банків на виплату заробітної плати уповноваженими особами Фонду в 2015 році скорочено 19 052 працівника (без врахування соціальних відпусток). Загалом за весь період проведення тимчасової адміністрації та ліквідації в неплатоспроможних банках (67 банків) станом на 01 січня 2016 було

скорочено 25 451 працівник, без врахування соціальних відпусток (табл. 8.3., рис. 8.5., рис. 8.6.).

Таблиця 8.3.

Динаміка змін кількості штату працівників протягом 2015 р.

Назва / Місяць	Січень 2015 р.	Лютий 2015 р.	Березень 2015 р.	Квітень 2015 р.	Травень 2015 р.	Червень 2015 р.	Липень 2015 р.	Серпень 2015 р.	Вересень 2015 р.	Жовтень 2015 р.	Листопад 2015 р.	Грудень 2015 р.
Загальна чисельність штату працівників банку станом на дату введення ТА (без врахування соціальних відпусток)	12 230	16 408	26 124	26 592	26 592	28 265	28 955	28 913	31 992	32 800	32 800	33 668
Загальна чисельність скороченого штату працівників за період введення ТА (без врахування соціальних відпусток)	5 965	6 587	12 421	16 772	17 972	19 236	21 237	21 252	22 386	23 469	24 179	25 451
Чисельність штату банку станом на звітну дату (без врахування соціальних відпусток)	6 265	9 821	13 703	9 820	8 620	9 029	7 718	7 661	9 606	9 331	8 621	8 217
Кількість банків	38	43	48	49	51	53	56	55 *	61	64	64	67

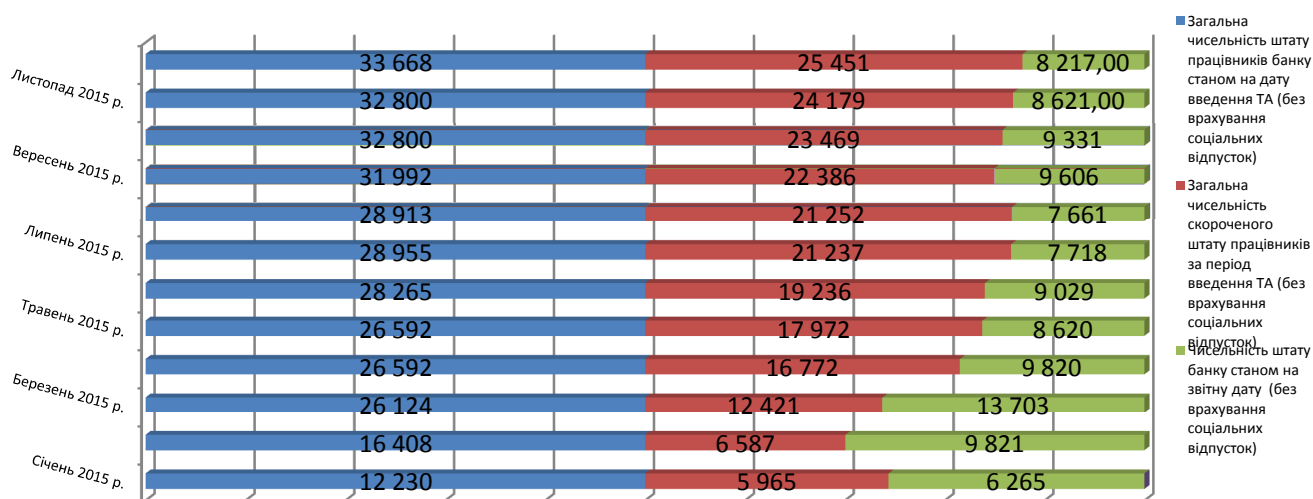

Рис. 8.5. Динаміка змін кількості штату працівників протягом 2015 р.

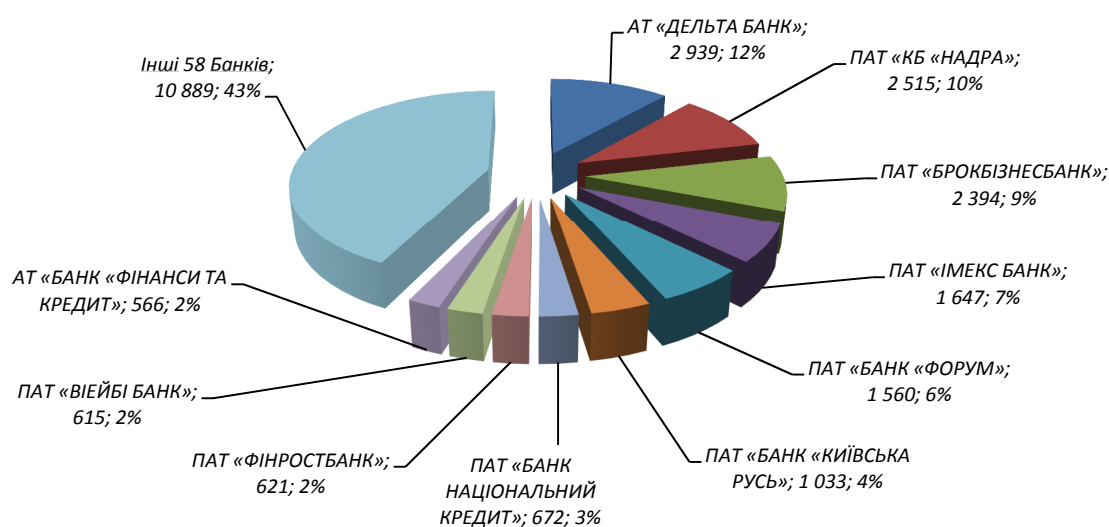

Рис. 8.6. Динаміка змін кількості штату працівників протягом 2015 р. (ТОП 10 Банків)

8.3. Продаж майна неплатоспроможних банків

Станом на 01.01.2016 року Фондом здійснюється виведення з ринку 67 неплатоспроможних банків, у тому числі 64 з яких знаходиться на стадії здійснення ліквідаційної процедури, а 3 - на стадії здійснення тимчасової адміністрації. Балансова вартість активів неплатоспроможних банків станом на 01.01.2016 складає 393 млрд грн при цьому їх оціночна вартість становить 82,04 млрд грн. На протязі 2015 року виконавчою дирекцією Фонду було затверджено ліквідаційну масу 36 банків загальною вартістю 27,7 млрд грн.

Реалізація активів банків здійснювалась протягом року 46 неплатоспроможними банками. за результатами якої продано активів за 2015 рік на суму 986,4 млн грн.

У тому числі:

Право вимоги за кредитами – 475,9 млн грн;

Основні засоби - 480,8 млн грн;

Інші - 27,09 млн грн.

Балансова вартість проданих банками активів склала 2,7 млрд грн.

У тому числі :

Право вимоги за кредитами – 2,07 млрд грн;

Основні засоби - 662,9 млн грн.

Таким чином, співвідношення проданих активів до їх балансової вартості становить – 21% по кредитах та 68,8% по основним засобам, що є значно вищим показником у порівнянні з 2013-2014 роками (на прикладі кредитів – 2,48%).

Для прискорення процесу продажу неплатоспроможними банками основних засобів, залишкова вартість яких не перевищує 10 мінімальних заробітних плат на дату продажу та зменшення витрат на їх зберігання, використовувався механізм реалізації такого майна безпосередньо фізичним та/або юридичним особам. Сума продажу такого майна у 2015 році становила – 24,7 млн.грн. (табл. 8.4.).

Таблиця 8.4.

Безпосередній продаж основних засобів за 2015 рік

№	Банк	Сумма реалізації	№	Банк	Сумма реалізації
1	ПАТ "АВТОКРАЗБАНК"	325 913,00	21	АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	699 690,47
2	ПАТ «КБ «АКСІОМА»	32 026,00	22	ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	300 852,22
3	ПАТ "АКТА БАНК"	1 251 601,68	23	ПАТ "БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	11 724,00
4	ПАТ "БГ БАНК"	351 880,40	24	ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	930 234,72
5	ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	524 100,43	25	ПАТ "ПРАЙМ - БАНК"	206 386,00
6	ПАТ " ВіЕйБі"	943 531,01	26	ПАТ "ПРОФІН БАНК"	413 934,74
7	ПАТ "КБ ДАНІЕЛЬ"	2 084 677,00	27	ПАТ "КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК"	59 525,00

8	ПАТ "БАНК ДЕМАРК"	498 922,95	28	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	1 397 543,28
9	АТ "ЄВРОГАЗБАНК"	2 429 226,05	29	ПАТ КБ "СТАНДАРТБАНК"	619 110,50
10	ПАТ "ЕКСПОБАНК"	280 723,40	30	ПАТ "СТАРОКИЙВСЬКИЙ БАНК"	340 954,03
11	ПАТ "ЕРДЕ БАНК"	1 200 382,03	31	ПАТ АБ"СТОЛИЧНИЙ"	93 970,00
12	ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК"	14 665,00	32	ПАТ "БАНК ТАВРТКА"	267 453,00
13	АТ "ЗЛАТОБАНК"	252 371,68	33	ПАТ "ТЕРРА БАНК"	868 711,85
14	АТ "ІМЕКСБАНК"	3 374 449,13	34	ПАТ АБ "Укоопспілка"	438 897,07
15	ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"	68 100,00	35	ПАТ " УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК"	541 312,15
16	ПАТ " ІНТЕРКРЕДИТБАНК"	368 826,00	36	ПАТ "УПБ"	27 331,45
17	ПАТ "БАНК КАМБІО"	196 796,80	37	ПАТ "КБ "УФС"	79 992,77
18	ПАТ "КРЕДИТПРОМБАНК"	46 162,40	38	АТ "ФІНРОСТБАНК"	551 807,69
19	ПАТ "ЛЕГБАНК"	525 994,11	39	ПАТ "БАНК"ФОРУМ"	1 752 146,40
20	ПАТ "КБ "МЕЛІОР БАНК"	374 716,59			
ВСЬОГО				24 746 643,00	

Загальна вартість активів, які пропонувались банками для продажу становила близько 24 млрд.грн. При цьому виставлено на продаж активів було – з початковою вартістю понад 25 млрд.грн. Таким чином конверсія (співвідношення суми проданих до запропонованих для продажу) реалізованих активів склала 4,11%.

З метою більш прозорого та зручного процесу продажу активів, Фондом було прийнято рішення про проведення реалізації активів лише на електронних торгах організаторів торгів, які були відібрані Фондом на конкурсній основі. Для цього Фондом було розроблено додаткові критерії з вимогами до електронних майданчиків та проведено їх перевірку на відповідність визначеним критеріям. Таким чином, протягом року продаж активів здійснювався переважно на електронних майданчиках, що дозволило поширити географію продажу та підвищити його ефективність. Проте, Фондом розпочато створення власної єдиної торгівельної системи, початок роботи якої є однією із стратегічних цілей на 2016 рік.

Для забезпечення інформування потенційних покупців про наявність активів банків та способу їх придбання, Фондом було розроблено та запроваджено в роботу Інформаційний портал Фонду, який сьогодні працює в мережі Інтернет за адресою **torgi.fg.gov.ua** та є одним із основних інструментів для здійснення маркетингових та рекламних заходів, з метою здійснення прозорого та зручного процесу реалізації майна неплатоспроможних банків. На сьогоднішній день Портал дозволяє:

- розміщувати структуровану та консолідовану інформацію про активи банків в мережі Інтернет;
- здійснювати зручний пошук та фільтрацію інформації про майно банків користувачами Порталу та перегляд її характеристик;

- переглядати у зручній формі календар найближчих торгів та детальну інформацію щодо їх проведення та результатів;
- надати запит чи скаргу до Фонду користувачами (потенційними клієнтами) щодо проведення торгів для запобігання їх непрозорості;
- рекламувати активів неплатоспроможних банків в мережі Інтернет.

Для здійснення контролю та автоматизації координації процесів з реалізації майна неплатоспроможними банками Фондом, було розроблено бізнес-процеси та запроваджено консолідовану **Систему Автоматизації Процесів (далі - Система) з реалізації майна банками** (рис. 8.7.).

Система на сьогоднішній день працює з використанням Веб-інтерфейсу, що дозволяє здійснювати контроль за реалізацією майна в он-лайн режимі з будь-якої точки світу за допомогою мережі Інтернет та має наступні функції:

- розподіл бізнес-процесів за способами продажу майна (відкриті торги, конкурс, безпосередній продаж);
- уповноважені особи мають чітке розмежування прав доступу до Системи та мають змогу віддалено використовуючи мережу Інтернет, направити до Фонду заявку на погодження торгів;
- можливість співробітниками Фонду отримувати такі заявки відразу після їх заповнення банком та погоджувати їх чи відхиляти використовуючи систему колегіального (кворум) голосування;
- можливість залишати он-лайн коментарі щодо виправлення помилок в заявках на реалізацію майна;
- відстеження всього процесу продажу реалізації майна в Системі та перегляд його статусів;
- кожна ключова дія супроводжується постановкою задач відповідальним працівникам та відстежується прогрес їх виконання;
- обробка та фіксація запитів клієнтів в системі CRM Системи, яка дозволяє отримувати звернення клієнтів, розподіляти їх за відповідальними працівниками банків та надавати зворотній зв'язок засобами електронної пошти та телефоном;
- консолідувати в он-лайн доступі всі необхідні методичні матеріали та інструкції для реалізації майна банками з доступом до них відповідальними працівниками неплатоспроможних банків.

Розроблено єдині Методичні рекомендації для затвердження пропозицій на продаж активів банку та встановлення початкової ціни продажу, з метою отримання найвищої ціни при їх реалізації.

Створено Малі комітети з управління активами (МКУА) на базі діючої організаційної структури банку, що ліквідується для підвищення ефективності прийняття банком рішень з продажу активів та додаткового контролю при організації реалізації активів.

Єдина Система Автоматизації Процесів з продажу майна неплатоспроможними банкам

Що реалізовано в (САП) на сьогодні:

1. Погодження з Фондом проведення аукціонів з продажу майна (біржа, договори, правила оголошення, лоти, маркетинг)
2. Погодження з Фондом проведення конкурсів за кредитами (біржа, правила, оголошення, лоти)
3. Погодження з Фондом здійснення безпосереднього продажу (перелік активів, лоти, ідентифікація покупців)
4. Надання до Фонду результатів продажу активів.
5. Автоматичне нагадування банкам про надання звітів з продажу
6. Прийом заявок та скарг покупців з сайту Фонду та розподіл між відповідальними працівниками банків з можливістю відслідковування Фондом зворотнього зв'язку.

Рис. 8.7. Єдина Система Автоматизації Процесів з продажу майна неплатоспроможними банкам

8.4. Задоволення вимог кредиторів банків

З дня свого призначення уповноважена особа Фонду на ліквідацію приступає до оцінки майна банку шляхом залучення суб'єктів оціночної діяльності у порядку, визначеному Положенням про порядок залучення уповноваженою особою Фонду гарантування вкладів фізичних осіб радників, аудиторів, юристів та інших осіб до роботи у процесі здійснення тимчасової адміністрації або ліквідації банку, затвердженого рішенням виконавчої дирекції Фонду №12 від 23.07.2012 р.

Така оцінка здійснюється з метою формування ліквідаційної маси банку. Кошти, одержані в результаті ліквідації та продажу майна (активів) банку, спрямовуються Фондом на задоволення вимог кредиторів у такій черговості:

1) зобов'язання, що виникли внаслідок заподіяння шкоди життю та здоров'ю громадян;

2) грошові вимоги щодо заробітної плати, що виникли із зобов'язань банку перед працівниками до прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку;

3) вимоги Фонду, що виникли у випадках, визначених Законом, у тому числі покриття витрат Фонду, передбачених пунктом 7 частини другої статті 20 цього Закону, витрат, пов'язаних із консолідованим продажем активів Фондом;

4) вимоги вкладників - фізичних осіб (у тому числі фізичних осіб - підприємців), які не є пов'язаними особами банку, у частині, що перевищує суму, виплачену Фондом;

5) вимоги Національного банку України, що виникли в результаті зниження вартості застави, наданої для забезпечення кредитів рефінансування;

6) вимоги фізичних осіб (у тому числі фізичних осіб - підприємців), які не є пов'язаними особами банку, платежі яких або платежі на ім'я яких заблоковано;

7) вимоги інших вкладників, які не є пов'язаними особами банку, юридичних осіб - клієнтів банку, які не є пов'язаними особами банку;

8) інші вимоги, крім вимог за субординованим боргом;

9) вимоги кредиторів банку (фізичних осіб, у тому числі фізичних осіб - підприємців, а також юридичних осіб), які є пов'язаними особами банку;

10) вимоги за субординованим боргом.

Вимоги до банку, незадоволені за недостатністю його майна, вважаються погашеними, що не позбавляє Фонд або уповноважену особу Фонду права звертатися з вимогами до пов'язаної з банком особи у порядку, визначеному частиною п'ятою статті 52 Закону.

Вимоги кожної наступної черги задовольняються в міру надходження коштів від продажу майна (активів) банку після повного задоволення вимог попередньої черги. У разі якщо обсяг коштів, одержаних від продажу майна (активів), недостатній для повного задоволення всіх вимог однієї черги, вимоги задовольняються пропорційно до суми вимог, що належать кожному кредитору однієї черги. У разі відмови кредитора від задоволення визнаної в установленому порядку вимоги Фонд не враховує суму грошових вимог цього кредитора.

Так, станом на 01.01.2016 року загальна балансова вартість активів банків, в яких рішенням виконавчої дирекції Фонду затверджено реєстр акцептованих вимог кредиторів, становить 221,05 млрд. грн., в той час як їх оціночна вартість – 38,68 млрд. грн., або 17,5%, що, звичайно, не достатньо для задоволення всіх вимог кредиторів банків (табл. 8.5.)

Таблиця 8.5.

(тис. грн.)

№ з/п	БАНК	Балансова вартість активів	Оціночна вартість активів
1	ПАТ "ЕРДЕ БАНК"	237 068,30	18 565,70
2	ПАТ "БАНК ТАВРИКА"	5 808 544,50	31 832,20
3	ПАТ "КБ ДАНІЕЛЬ"	657 590,60	43 674,70
4	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	5 472 661,10	24 994,50
5	ПАТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	18 897 815,90	2 959 425,30
6	АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	1 434 234,77	93 956,65
7	ПАТ "БАНК"ФОРУМ"	18 250 285,69	7 089 105,17
8	ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"	893 968,00	4 730,30
9	ПАТ "КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК"	468 464,86	11 474,90
10	ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	9 792 233,53	477 890,95
11	ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК"	886 711,40	135 196,30
12	ПАТ "АВТОКРАЗБАНК"	1 779 409,52	161 489,23
13	ПАТ "СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК"	577 121,68	113 641,00
14	ПАТ "ФІНРОСТБАНК"	1 730 448,70	112 778,30
15	ПАТ "КБ "УФС"	2 442 823,03	4 230,68
16	АТ "СВРОГАЗБАНК"	4 717 015,07	338 002,70
17	АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	1 090 441,31	125 047,14
18	ПАТ "ТЕРРА БАНК"	4 842 410,32	104 323,72
19	ПАТ "КБ "АКТИВ-БАНК"	5 041 886,50	590 939,30
20	ПАТ "ПРАЙМ-БАНК"	243 726,00	153 090,00
21	ПАТ "АКТАБАНК"	1 367 206,74	189 808,20
22	ПАТ "ІНТЕРКРЕДИТБАНК"	118 115,93	12 529,70
23	ПАТ "ГРІН БАНК"	303 850,60	50 502,23
24	АТ КБ "ЕКСПОБАНК"	3 530 313,80	1 074 595,25
25	ПАТ "БАНК "ДЕМАРК"	1 962 403,71	108 204,97
26	АТ "ПОРТО-ФРАНКО"	1 400 300,74	49 363,90
27	ПАТ КБ "АКСІОМА"	696 662,30	159 175,00
28	ПАТ "МЕЛІОР БАНК"	79 788,27	496,40
29	ПАТ "БГ БАНК"	2 026 841,80	770 925,60
30	ПАТ "ЛЕГ БАНК"	801 038,27	173 264,70
31	ПАТ "БАНК КАМБІО"	1 929 397,81	768 457,27
32	ПАТ "ВІЕЙБІ БАНК"	25 189 028,60	5 606 419,50
33	ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	4 786 583,19	62 833,42
34	ПАТ "ПРОФІН БАНК"	608 301,36	113 892,90
35	ПАТ АБ "УКООПСІЛКА"	567 705,80	26 975,40
36	ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК"	3 415 135,73	404 821,85
37	ПАТ "ЗЛАТОБАНК"	10 493 602,90	1 467 234,27
38	ПАТ "ІМЕКСБАНК"	14 806 093,48	2 043 881,15
39	ПАТ "КРЕДИТПРОМБАНК"	1 357 852,52	178 927,30
40	ПАТ "КБ "НАДРА"	45 030 571,90	7 736 134,30
41	ПАТ "ЕНЕРГОБАНК"	2 261 693,00	564 905,10
42	ПАТ КБ "СТАНДАРТ"	891 806,08	40 177,96
43	ПАТ "АКБ "КИЇВ"	141 844,09	227 302,61
44	ПАТ "ОМЕГА БАНК"	3 831,70	2 171,40
45	ПАТ "БАНК "КИЇВСЬКА РУСЬ"	5 596 421,00	1 250 100,00
46	ПАТ "УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК"	3 889 991,76	1 551 318,00
47	ПАТ "БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	1 898 885,68	1 327 209,53
48	ПАТ АБ "СТОЛИЧНИЙ"	634 986,90	124 537,30
-	Загальна сума в тис. грн.	221 055 116,46	38 680 553,95

Загальна сума затверджених виконавчою дирекцією Фонду акцептованих вимог кредиторів банків станом на 01.01.2016 становить 124 803 647,54 тис.грн. (по 48 банкам у стадії ліквідації), з них в розрізі черг (табл. 8.6.):

Таблиця 8.6.

Сума затверджених акцептованих вимог кредиторів, в розрізі черг станом на 01.01.2016

Сума затверджених акцептованих вимог кредиторів станом на 01.01.2016, тис.грн.	2 черга, тис. грн.	3 черга, тис. грн.	4 черга, тис. грн.	5 черга, тис. грн.	6 черга, тис. грн.	7 черга, тис. грн.	8 черга, тис. грн.
124 803 647,54	25 753,16	43 000 153,49	16 836 832,79	1 296 438,54	28 090,96	56 837 123,43	6 779 253,88

Погашення кредиторських вимог другої черги.

Сума акцептованих вимог кредиторів другої черги – 25 753,16 тис. грн.

Погашено 16 637,01 тис. грн., що становить 64,6%.

Повністю другу чергу погасили наступні банки: ПАТ КБ «ІНТЕРБАНК», ПАТ «ЗАХІДІНКОМБАНК», ПАТ «КБ «УФС», ПАТ «КБ «АКТИВ-БАНК», ПАТ «БАНК КАМБІО», ПАТ «МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК», ПАТ «КБ «НАДРА», ПАТ «АКБ «КИЇВ», ПАТ «БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ».

Погашення кредиторських вимог третьої черги (Фонду)

Сума акцептованих вимог кредиторів третьої черги – 43 000 153,49 тис.грн.

Погашено 2 559 461,61 тис.грн., що становить 5,95%.

Повністю третю чергу погасили наступні банки: ПАТ «ПРАЙМ-БАНК», ПАТ «ІНТЕРКРЕДИТБАНК», ПАТ «ГРІН БАНК», ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК».

Лідери серед банків по обсягу погашення третьої черги наведені на рисунку 8.8. (у відсотковому співвідношенні суми погашення кожного банку до загальної суми акцептованих вимог кредиторів третьої черги – Фонду всіх банків):

ТОП-10 банків
 Погашення третьої черги кредиторів, тис.грн.

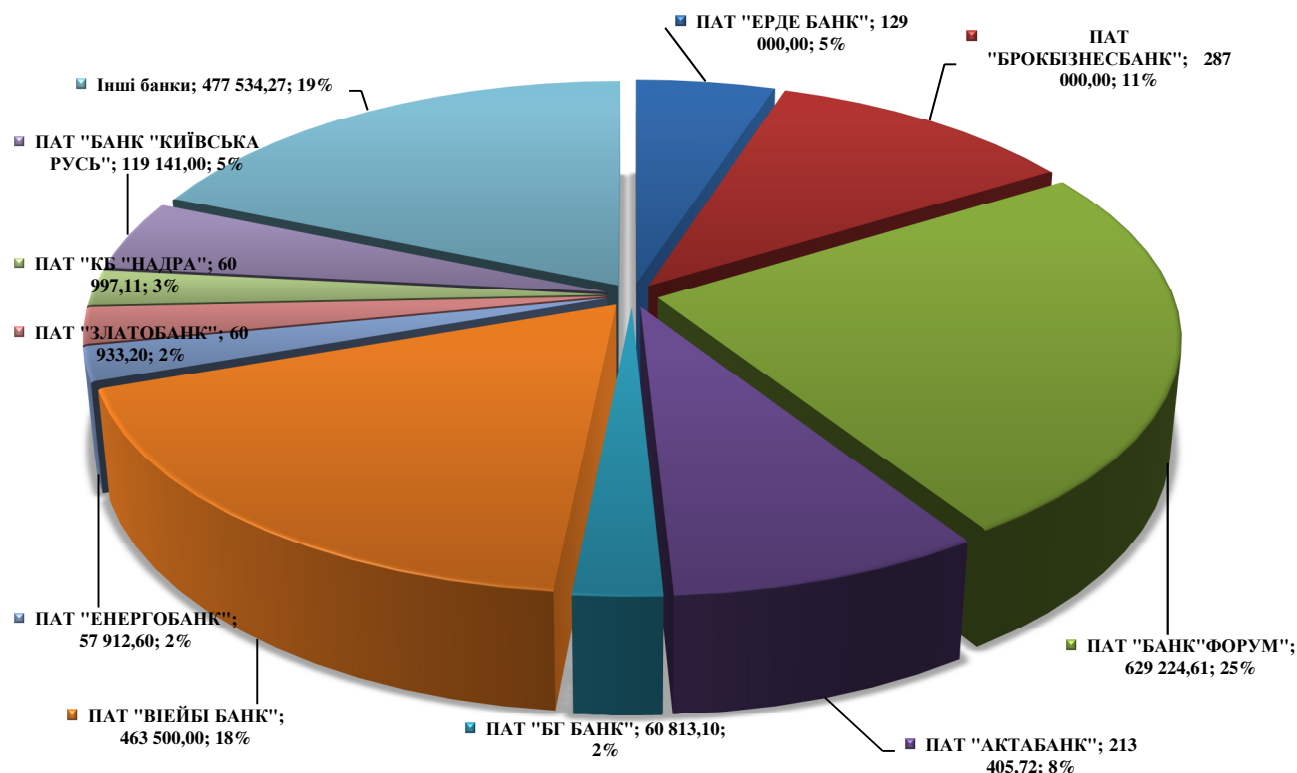

Рис. 8.8. Погашення кредиторських вимог 3 черги

Погашення кредиторських вимог четвертої черги.

Сума акцептованих вимог кредиторів четвертої черги – 16 836 832,79 тис. грн.

По четвертій черзі погашено 144 226, 25 тис. грн., що становить 0,86%. Повністю четверту чергу погасив ПАТ «ГРІН БАНК».

Погашення кредиторських вимог п'ятої черги.

Сума акцептованих вимог кредиторів п'ятої черги – 1 296 438,54 тис. грн.

Загалом п'яту чергу погашено на 182 623, 40 тис.грн., банком «ФОРУМ» (позачергове задоволення вимог кредиторів – кредитор Національний банк України), що становить 14,09%.

Погашення кредиторських вимог шостої черги.

Сума акцептованих вимог кредиторів шостої черги – 28 090,96 тис.грн.

Шосту чергу погашено на 10,50 тис.грн., що становить 0,04%, з них ПАТ «ГРІН БАНК» – 6,50 тис.грн (100% акцептованих вимог по шостій черзі), ПАТ «ПРАЙМ–БАНК» – 4,0 тис.грн. (50,63% акцептованих вимог по шостій черзі).

Погашення кредиторських вимог сьомої черги.

Сума акцептованих вимог кредиторів сьомої черги – 56 837 123,43 тис.грн., в тому числі залишок заборгованості перед НБУ станом на 01.01.2016 – 42 192 052,66 тис.грн.

Сьому чергу погашено на 934 333,39 тис.грн. (1,64%), з них

– позачергове задоволення вимог кредиторів (НБУ) – 726 842,58 тис. грн.:

ПАТ «КБ «ДАНИЕЛЬ» – 2 530,15 тис.грн.

ПАТ «БРОКБІЗНЕСБАНК» – 198 520,1 тис.грн.

ПАТ «АВТОКРАЗБАНК» – 8440,54 тис.грн.

ПАТ «БАНК «ДЕМАРК» – 26 519,4 тис.грн.

АТ «ПОРТО–ФРАНКО» – 1 880,94 тис.грн.

ПАТ «БГ БАНК» – 50 484,5 тис.грн.

ПАТ «БАНК КАМБІО» – 178 220,22 тис.грн.

ПАТ «ВІЕЙБІ БАНК» – 46 107,93 тис.грн.

ПАТ «УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК» – 184 368,5 тис.грн.

ПАТ «ЗЛАТОБАНК» – 12 676,59 тис.грн.

ПАТ «БАНК «КИЇВСЬКА РУСЬ» – 17 093,71 тис.грн.

– позачергове задоволення вимог забезпечених кредиторів (треті особи):

АТ БАНК «МЕРКУРІЙ» – 11 553,42 тис.грн. та ПАТ «АВТОКРАЗБАНК» – 2 596,26 тис.грн.

ПАТ «АКБ «КИЇВ» погашено сьому чергу на 100% (31,48 тис.грн.), ПАТ «ГРІН БАНК» – 88% (90 450,1 тис.грн.), ПАТ «ПРАЙМ–БАНК» – 58,7% (101 090,9 тис.грн.), ПАТ «БАНК «ДЕМАРК» – 45,14% (26519,4 тис.грн.), ПАТ «БАНК КАМБІО» – 25,6% (178 220,23 тис.грн.)

Погашення кредиторських вимог восьмої черги.

Сума акцептованих вимог кредиторів восьмої черги – 6 779 253,88 тис.грн.

Станом на 01.01.2016 задоволення вимог кредиторів по восьмій черзі не відбувалось.

Погашення кредиторських вимог станом на 01.01.2016 наведено в таблиці.

Погашення кредиторських вимог в розрізі черг, станом на 01.01.2016

Рис. 8.9. Погашення кредиторських вимог в розрізі черг, станом на 01.01.2016

Окремо зазначимо інформацію щодо погашення заборгованості неплатоспроможних банків за кредитами НБУ.

Станом на 01 січня 2016 року заборгованість неплатоспроможних банків за кредитами НБУ обліковувалась в 23 неплатоспроможних банках, що виводяться Фондом з ринку, в сумі 52 650 416,95 тис.грн., в тому числі (табл. 8.7.):

- за кредитами – 47 402 594,83 тис.грн.,
- за відсотками 4 872 192,95 тис.грн.,
- інша заборгованість (штрафи, пені тощо) 375 629,17 тис.грн.

Таблиця 8.7.

Інформація за кредитами рефінансування НБУ

Кількість банків, що отримали кредити НБУ	Залишок боргу перед НБУ, млн. грн.	Погашено НБУ (млн. грн)	Вартість застави за договорами застави, млн. грн.	Оціночна вартість активів, табл. табл.	Частина оціночної вартості, яка знаходиться у забезпеченні за кредитами НБУ, млн. грн.
		Всього			
26	52 650,42	1 064,01	145 562,05	75 899,74	34 878,20

Станом на 01.01.2016 року залишок боргу за кредитами НБУ, де в заставі наявні майнові права за кредитами клієнтів складає 26 877 856,26 тис.грн., що становить 51% від загальної заборгованості банків за кредитами НБУ (табл. 8.8.).

Таблиця 8.8.

Інформація за кредитами рефінансування НБУ

Дата	Кількість неплатоспроможних банків, що отримали рефінансування НБУ	Загальна заборгованість цих банків, в тис. грн.	В тому числі			Залишок боргу, де в заставі наявні майнові права від загальної заборгованості банків за кредитами НБУ		Загальна вартість застави за кредитами, отриманими від НБУ, в тис. грн.
			за кредитами, в тис. грн.	за відсотками, в тис. грн.	інша заборгованість (штрафи, пені, тощо), в тис. грн.	в тис. грн.	в %	
01.01.2015	17	9 629 627,55	9 356 809,36	272 818,19	-	4 659 218,42	47,5%	25 634 853,60
01.01.2016	23	52 650 416,95	47 402 594,83	4 872 192,95	375 629,17	26 877 856,26	51,0%	145 562 046,85

За період з дати введення тимчасової адміністрації в неплатоспроможні банки станом на 01 січня 2016 року банкам погашена заборгованість за кредитами НБУ на загальну суму 1 064,01 млн грн.

8.5. Виявлення та оскарження сумнівних операції, притягнення до відповідальності винних осіб

Фонд на постійній основі супроводжує виявлення і повідомлення правоохоронних органів про протиправні діяння, які мають ознаки злочину та спричинили неплатоспроможність банків, а також звернення з вимогами до власників істотної участі, контролерів та керівників банку про задоволення за рахунок їх майна частини вимог кредиторів у випадках, встановлених законодавством.

Станом на 31.12.2015 уповноваженими особами Фонду до МВС, Прокуратури, СБУ та ДФС подано 2494 заяви про вчинення кримінальних правопорушень на загальну суму 179,913 млрд. грн., з них: 303 заяви на суму 148,201 млрд. грн. щодо протиправних діянь власників та керівників банків; 201 заяву на суму 10,179 млрд. грн. проти інших службовців банку; 1595 заяв на суму 13,938 млрд. грн. щодо протиправних дій клієнтів банків та 395 заяв на суму 7,594 млрд. грн. щодо інших суб'єктів. При цьому в 2013 році подано 26 заяв, про вчинення кримінальних правопорушень, в 2014 – 398, в 2015 – 2070.

Станом на 31.12.2015 з 2195 заяв, направлених до МВС, 771 заява внесена в Єдиний державний реєстр досудових розслідувань (далі – ЄРДР); 291 – відмовлено у внесенні в ЄРДР; 258 – внесено в Журнал єдиного обліку (далі- ЖЄО); та по 875 заявах відповідь не надійшла.

До органів прокуратури спрямовано 225 заяв, з яких: 97 – внесені в ЄРДР, 24 – відмовлено у внесенні в ЄРДР; 5– внесено в ЖЄО; 99 – відповідь не надійшла.

Органи Служби безпеки України здійснюють розслідування за 17 заявами, з них 7 – внесені в ЄРДР, 1 – відмовлено у внесенні в ЄРДР; 1 – внесено в ЖСО; 8 – відповідь не надійшла.

Державна фіскальна служба здійснює розслідування за 57 заявами, з них 50 – внесені в ЄРДР, 1 – внесено в ЖСО; 5 – відповідь не надійшла.

У 2015 році за 10 заявами підозрюваним оголошено про підозру (злочини на суму 26,090 млрд. грн.); за 105 заявами закрито провадження; матеріали за 6 заявами – спрямовані до суду; в одному випадку судом винесено виправдувальний вирок (справа щодо коштів ПАТ «КБ «Таврика» в Meinlbank).

З метою поліпшення керованості зазначеними процесами, підвищення рівня координації дій Фонду з правоохоронними та контролюючими органами за ініціативою Фонду вжито ряд заходів.

Так, на виконання положень Меморандуму про співробітництво у сфері запобігання та протидії правопорушенням в системі гарантування вкладів фізичних осіб від 28.09.2012, Міністром внутрішніх справ України та директором-розпорядником Фонду 03.03.2015 проведено міжвідомчу нараду, на якій розглянуто питання «Про стан виявлення уповноваженими особами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб кримінальних правопорушень, вчинених попереднім керівництвом та власниками банків, що стало однією з причин їх неплатоспроможності, та проблемні питання, які при цьому виникають», рішенням якої створено спільну робочу групу.

З цією ж метою 31.08.2015 між Фондом і Національним антикорупційним бюро підписано Меморандум про співпрацю у сфері запобігання та протидії корупції в сфері гарантування вкладів фізичних осіб.

У вересні – жовтні 2015 року проведено низку робочих зустрічей керівників та працівників Фонду та Державної служби фінансового моніторингу України на яких розглядалися питання щодо виконання уповноваженими особами Фонду вимог Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

Крім того, Прем'єр-міністром України ініційовано розгляд питання щодо взаємодії Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Національного банку України, правоохоронних органів та органів прокуратури у питанні притягнення до відповідальності осіб, винних у розкраданні коштів банків, а також координації дій щодо повернення виведених злочинним шляхом банківських активів.

03.11.2015 під час засідання адміністративної ради Фонду під головуванням Прем'єр-міністра України, Голови Національного банку України та за участю керівників і їх заступників, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Національної поліції України, Державної фіскальної служби, служби Державного фінансового моніторингу розглянуто питання «Щодо взаємодії Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Національного банку України, правоохоронних органів та органів

прокуратури у питанні притягнення до відповідальності осіб, винних у розкраданні коштів банків, а також координації дій щодо повернення виведених злочинним шляхом банківських активів».

За результатами розгляду Прем'єр-міністром України надано доручення від 05.11.2015 № 45133/0/1-15 Міністерству фінансів України, Національній поліції України, Державній фіскальній службі, Державній службі фінансового моніторингу разом із Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, Національним банком України, Службою безпеки України та Генеральною прокуратурою в тижневий строк щодо створення об'єднаної постійно діючої робочої групи з виявлення та розслідування правопорушень у банківській сфері, повернення вкладникам і державі коштів, що виведені з банків злочинним шляхом та сформування переліку пріоритетних справ, які потребують особливого контролю та викликали найбільший суспільний резонанс, з метою їх першочергового розслідування.

ІХ. ЗАХИСТ ВКЛАДНИКІВ

9.1. Виплати вкладникам за рахунок цільової позики

З метою забезпечення виконання зобов'язань банку, передбачених пунктом 1 частини шостої статті 36 Закону, а саме виплати коштів за вкладками вкладників за договорами, строк яких закінчився, та за договорами банківського рахунку вкладників (зазначені виплати здійснюються в межах суми відшкодування, що гарантується Фондом), Фонд має право надати банку цільову позику.

Фонд протягом 2015 року для здійснення виплат гарантованої суми відшкодування вкладникам в період тимчасової адміністрації надав неплатоспроможним банкам цільові позики на загальну суму 27 358,7 млн грн. (рис.9.1)

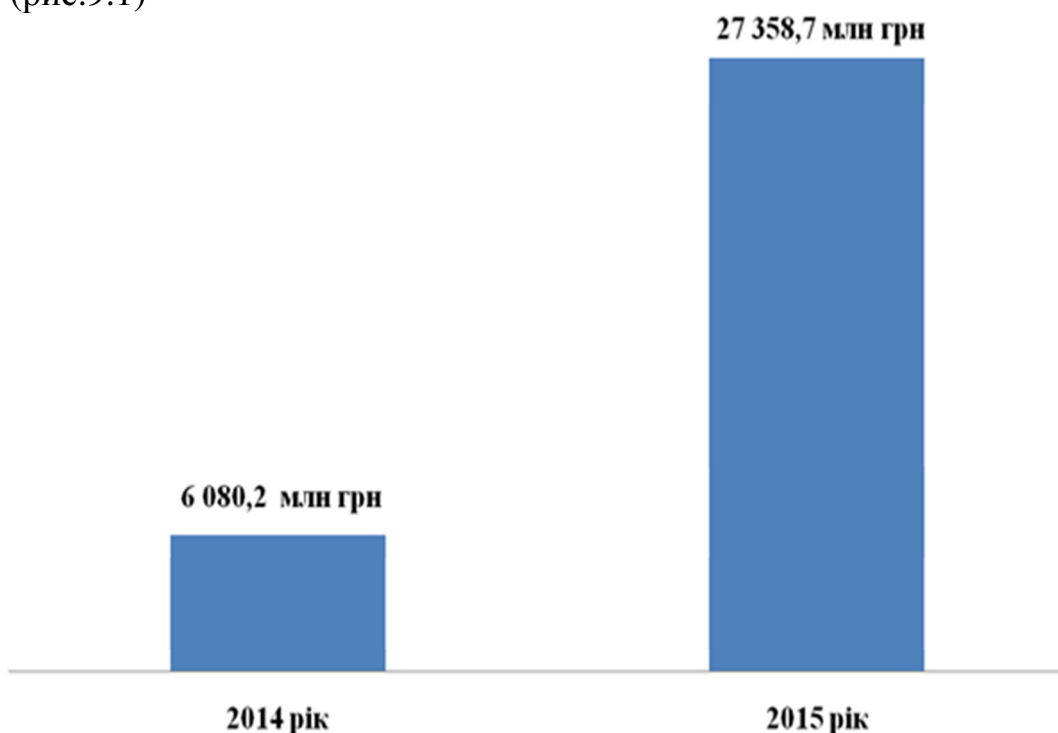

Рис.9.1 Сума наданих Фондом цільових позик для здійснення виплат вкладникам банків в період тимчасової адміністрації, млн грн

У 2015 році за користування цільовою позиною Фонду банками було нараховано 563,0 млн грн або 14 відсотків річних від суми договорів цільової позики, що відповідає розміру відсоткової ставки, яку сплачує Фонд за користування кредитними ресурсами Міністерства фінансів України та Національного банку України.

Загальна сума виплат гарантованої суми відшкодування вкладникам неплатоспроможних банків за рахунок цільової позики Фонду у 2015 році становила 26,6 млрд грн, у період з 2014 по 2015 рік – 32,2 млрд грн (табл. 9.1)

Таблиця 9.1

Виплати за рахунок цільової позики Фонду вкладникам банків в період тимчасової адміністрації, млн грн

№з/п	Неплатоспроможні банки	Виплачено за рахунок цільової позики Фонду вкладникам банків в період тимчасової адміністрації, млн грн		
		2014 рік	2015 рік	разом за 2014 - 2015 роки
1	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	198,1	-	198,1
2	АТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	548,9	-	548,9
3	ПАТ "КБ "ДАНИЕЛЬ"	268,3	-	268,3
4	АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	409,4	-	409,4
5	ПАТ "БАНК "ФОРУМ"	513,8	-	513,8
6	ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"	22,0	-	22,0
7	ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК"	72,0	-	72,0
8	ПАТ "СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК"	17,1	-	17,1
9	ПАТ "АКБ Банк"	142,2	-	142,2
10	ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	333,2	-	333,2
11	ПАТ "ФІНРОСТБАНК"	237,8	-	237,8
12	АТ "СВРОГАЗБАНК"	533,7	-	533,7
13	АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	217,7	-	217,7
14	ПАТ "ТЕРРА БАНК"	678,3	-	678,3
15	ПАТ "КБ "АКТИВ БАНК"	590,6	-	590,6
16	ПАТ "АКТАБАНК"	200,0	125,0	325,0
17	АТ "КБ "ЕКСПОБАНК"	-	106,7	106,7
18	ПАТ "Банк "Демарк"	290,0	4,9	285,1
19	АТ "ПОРТО-ФРАНКО"	260,0	42,0	302,0
20	ПАТ "КБ "АКСІОМА"	10,0	15,0	25,0
21	ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	-	1 345,0	1 345,0
22	ПАТ "ВіЕйБі"	-	3 659,4	3 659,4
23	АБ "УКООПСІЛКА"	-	30,9	30,9
24	АТ "ІМЕКСБАНК"	-	2 025,6	2 025,6
25	ПАТ "КБ"НАДРА"	-	2 020,0	2 020,0
26	ПАТ "ЕНЕРГОБАНК"	-	302,2	302,2
27	ПАТ "ЗЛАТОБАНК"	-	358,6	358,6
28	ПАТ "КБ "СТАНДАРТ"	-	319,0	319,0
29	АТ "ДЕЛЬТА БАНК"	-	8 470,3	8 470,3
30	ПАТ "КРЕДИТПРОМБАНК"	-	0,4	0,4
31	ПАТ "Банк "Київська Русь"	-	785,7	785,7
32	ПАТ "УПБ"	-	238,2	238,2
33	ПАТ "КБ "ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	-	2 719,2	2 719,2
34	ПАТ АБ "СТОЛИЧНИЙ"	-	30,4	30,4
35	ПАТ "ІНТЕГРАЛ-БАНК"	-	27,0	27,0
36	ПАТ "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	-	3 946,9	3 946,9
37	ПАТ "НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	-	63,9	63,9
38	ПАТ "ЮСБ БАНК"	-	18,7	18,7
Всього		5 543,1	26 644,9	32 188,0

За звітний рік відбувалося погашення банками у тимчасовій адміністрації цільових позик Фонду та відсотків за ними загальною сумою 1 921,8 млн грн (табл. 9.2).

Таблиця 9.2.

Погашення банками у тимчасовій адміністрації
цільових позик ФГВФО за звітний рік

№	Найменування банку	Сума, млн грн	Питома вага
1	АТ "ДЕЛЬТА БАНК"	1 600,0	83,3%
2	ПАТ "ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	230,0	12,0%
3	ПАТ "Банк "Київська Русь"	55,0	2,9%
4	ПАТ "ЮСБ БАНК"	19,0	1,0%
5	ПАТ "ВіЕйБі"	11,0	0,6%
6	ПАТ "КБ "АКСІОМА"	4,5	0,2%
7	ПАТ "АКТАБАНК"	2,3	0,1%
	Всього	1 921,8	100,0%

Найбільшу суму погасив АТ "ДЕЛЬТА БАНК" 1 600,0 млн грн, або 83,3% від загальної суми.

9.2. Виплати вкладникам у банках, що ліквідуються

У разі прийняття рішення Національного банку України про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку Фонд призначає уповноважену особу Фонду та розпочинає процедуру ліквідації банку.

Виплата відшкодування коштів у 2015 р. розпочиналися Фондом не пізніше семи днів з дня отримання рішення про відкликання Національним банком України банківської ліцензії та ліквідацію банку, та здійснювалася з урахуванням сум, сплачених вкладнику протягом дії тимчасової адміністрації у банку.

Вкладники 14 банків, процедура ліквідації яких розпочалась після внесення змін до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 16.07.2015, мали можливість отримати відшкодування вже через три робочих дні після отримання Фондом рішення про ліквідацію банку.

Виплата відшкодувань вкладникам ліквідованих банків здійснювалася Фондом у 2015 році через банки-агенти, визначені у відповідності до вимог Положення про порядок визначення банків – агентів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, затвердженого рішенням виконавчої дирекції № 6 від 12 липня 2012 року, на підставі укладених договорів.

Строк виплати банком-агентом відшкодувань вкладникам становить тридцять робочих днів з дня отримання від Фонд коштів.

Виплата сум відшкодування вкладникам, які з будь-яких причин не одержали кошти протягом тридцяти робочих днів з дня отримання банком-агентом коштів Фонду, здійснюється шляхом переказу відшкодувань за результатами розгляду індивідуальних звернень вкладників до Фонду.

У 2015 р. Фонд здійснював виплату відшкодувань вкладникам банків, які були ліквідовані у попередні роки та протягом 2015 р.

Зокрема, вкладникам 4 банків, ліквідованих у 2011-2012 рр. відповідно до Закону України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб», станом на 1 січня 2015 р. було виплачено 451 271,6 тис. грн. У 2015 р. вкладникам цих банків було виплачено 509,4 тис. грн.

На виконання вимог Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» та у зв'язку з відкликанням у 2013-2014 рр. Національним банком України банківської ліцензії на право здійснювати банківську діяльність у 2015 р. здійснювалися виплати вкладникам 20 банків: АТ "ЕРДЕ БАНК", АТ "БАНК "ТАВРИКА", ПАТ "Комерційний банк "Даніель", ПАТ "РЕАЛ БАНК", АТ "БРОКБІЗНЕСБАНК", АТ БАНК "МЕРКУРІЙ", ПАТ "БАНК ФОРУМ", ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК", ПАТ "Західкомбанк", ПАТ "АКБ Банк", ПАТ "КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК", ПАТ "Старокиївський банк", ПАТ "КБ "ПІВДЕНКОМБАНК", АТ "ФІНРОСТБАНК", ПАТ "КБ "УФС", АТ "ЄВРОГАЗБАНК", АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА", ПАТ "Терра Банк", ПАТ "КБ "Актив-Банк", ПАТ "ПРАЙМ-БАНК".

Крім того, у зв'язку з відкликанням у 2015 р. Національним банком України банківської ліцензії на право здійснювати банківську діяльність 37 банків Фонд також здійснював виплати вкладникам, а саме: ПАТ "АКТАБАНК", ПАТ "ІнтерКредитБанк", ПАТ "Грін Банк", АТ "КБ "Експобанк", Банк "Демарк", АБ "ПОРТО-ФРАНКО", ПАТ "КБ "АКСІОМА", ПАТ "МЕЛІОР БАНК", ПАТ "БГ БАНК", ПАТ "Легбанк", ПАТ "Банк Камбіо", ПАТ "ВіЕйБі Банк", ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК", ПАТ "ПРОФІН БАНК", ПАТ "УКРБІЗНЕСБАНК", АБ "УКООПСПЛКА", ПАТ "ЗЛАТОБАНК", АТ "ІМЕКСБАНК", ПАТ "Кредитпромбанк", ПАТ "КБ "НАДРА", ПАТ "ЕНЕРГОБАНК", ПАТ КБ "СТАНДАРТ", ПАТ "Банк "Київська Русь", ПАТ "УПБ", ПАТ "БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ", ПАТ АБ "СТОЛИЧНИЙ", АТ "Дельта Банк", ПАТ "УКРГАЗПРОМБАНК", ПАТ "АКБ "КАПІТАЛ", ПАТ "РАДИКАЛ БАНК", ПАТ "Інтеграл-Банк", АТ "Банк "Національні інвестиції", ПАТ "УНІКОМБАНК", ПАТ Банк "Контракт", АТ "Банк "Фінанси та Кредит", ПАТ "ЮСБ БАНК", ПАТ "ВБР".

Загальна сума, яка була виплачена за рахунок коштів Фонду протягом 2015 року, становила 22 740 460,89 тис. грн. (Табл. 9.2.)

Таблиця 9.2.

Розрахунки з вкладниками по виплаті відшкодувань у 2015 році (тис. грн.)

N з/п	Перелік ліквідованих банків	Дата початку ліквідаційної процедури	Залишок коштів, не отриманий вкладниками станом на 01.01.2015	Нарахована сума відшкодувань у 2015 році	Фактично отримано коштів у 2015 році	Закриття рахунків у зв'язку із завершенням виплат	Залишок коштів, не отриманий вкладниками станом на 01.01.2016
							7=4+5-6
1	2	3	4	5	6	7	8
1	ПАТ «КБ «СОЦКОМ БАНК»	21.10.2011	3936,91	199,61	199,61	3936,91	
2	ПАТ «Банк Столиця»	31.01.2012	993,02	0,00	0,00	993,02	
3	ПАТ «ІННОВАЦІЙНО-ПРОМИСЛОВИЙ БАНК»	02.03.2012	2474,74	0,00	0,00	2474,74	
4	ПАТ «АКБ «БАЗИС»	28.08.2012	7193,13	0,00	309,75	6883,38	
5	АТ «ЕРДЕ БАНК»	09.01.2013	2274,67	0,00	51,74		2 222,92
6	АТ «БАНК «ТАВРИКА»	20.03.2013	6792,01	0,00	334,84		6 457,17
7	ПАТ "Комерційний банк "Даніель"	16.04.2014	10021,71	16,16	2 246,73		7 791,15
8	ПАТ "РЕАЛ БАНК"	21.05.2014	20626,46	0,00	1 365,52		19 260,93
9	АТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	11.06.2014	129238,42	208,86	31 707,35		97 739,93
10	АТ БАНК "МЕРКУРІЙ"	12.06.2014	9113,01	0,00	2 406,62		6 706,39
11	ПАТ "БАНК ФОРУМ"	16.06.2014	101775,45	1 255,10	25 603,35		77 427,20
12	ПАТ КБ "ІНТЕРБАНК"	23.07.2014	4881,32	0,00	1 608,28		3 273,04

13	ПАТ "Західінкомбанк"	23.07.2014	19100,66	8,34	7 172,21		11 936,79
14	ПАТ "АКБ Банк"	29.08.2014	12849,85	0,00	4 116,86		8 732,99
15	ПАТ "КБ "ПРОМЕКОНОМБАНК"	08.09.2014	0,00	9 882,12	8 693,52		1 188,59
16	ПАТ "Старокиївський банк"	18.09.2014	3608,04	3 474,69	4 596,29		2 486,44
17	ПАТ КБ "ПІВДЕНКОМБАНК"	26.09.2014	55978,14	11 591,34	29 388,12		38 181,36
18	АТ "ФІНРОСТБАНК"	16.10.2014	27040,57	0,00	6 509,59		20 530,98
19	ПАТ "КБ "УФС"	13.11.2014	21442,14	34 514,28	38 181,54		17 774,89
20	АТ "ЄВРОГАЗБАНК"	18.11.2014	32227,48	29 791,98	41 893,76		20 125,71
21	ПАТ "КБ "Актив-Банк"	24.12.2014	654659,18	1 260,57	636 483,38		19 436,38
22	АТ "БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА"	05.12.2014	0,00	1 196,99	983,49		213,50
23	ПАТ "Терра Банк"	24.12.2014	0,00	12 446,12	11 567,73		878,39
24	ПАТ "ПРАЙМ-БАНК"	03.10.2014	0,00	1 514,91	1 079,45		435,46
25	ПАТ "АКТАБАНК"	16.01.2015	0,00	212 773,17	198 458,87		14 314,30
26	ПАТ "ІнтерКредитБанк"	17.01.2015	0,00	251,14	77,73		173,41
27	ПАТ "Грін Банк"	23.01.2015	0,00	978,92	925,57		53,36
28	АТ "КБ "Експобанк"	26.01.2015	0,00	166 695,25	162 310,68		4 384,58
29	Банк "Демарк"	30.01.2015	0,00	714 768,61	705 166,87		9 601,74
30	АБ "ПОРТО-ФРАНКО"	30.01.2015	0,00	138 649,67	130 030,04		8 619,63
31	ПАТ "КБ "АКСІОМА"	30.01.2015	0,00	82 131,93	81 217,88		914,05
32	ПАТ "МЕЛІОР БАНК"	11.02.2015	0,00	33 685,75	33 664,76		20,99
33	ПАТ "БГ БАНК"	27.02.2015	0,00	276 693,93	266 177,92		10 516,01
34	ПАТ "Легбанк"	27.02.2015	0,00	114 201,22	110 324,45		3 876,77
35	ПАТ "Банк Камбіо"	02.03.2015	0,00	77 610,26	71 061,10		6 549,16
36	ПАТ "ВіЕйБі Банк"	20.03.2015	0,00	3 436 166,31	2 861 691,07		574 475,24
37	ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК"	20.03.2015	0,00	636 735,35	574 883,63		61 851,72
38	ПАТ "ПРОФІН БАНК"	20.04.2015	0,00	38 595,70	36 082,64		2 513,06
39	АБ "УКООПСПІЛКА"	23.04.2015	0,00	19 962,47	18 786,48		1 175,99
40	ПАТ "УКРБІЗНЕСБАНК"	24.04.2015	0,00	49 031,51	17 678,90		31 352,60
41	ПАТ "ЗЛАТОБАНК"	13.05.2015	0,00	474 262,06	440 556,92		33 705,14
42	АТ "ІМЕКСБАНК"	27.05.2015	0,00	2 267 645,62	2 071 311,87		196 333,75

43	ПАТ "Кредитпромбанк"	03.06.2015	0,00	15 197,83	2 008,92		13 188,92
44	ПАТ "КБ"НАДРА"	05.06.2015	0,00	1 832 717,03	1 477 020,62		355 696,41
45	ПАТ "ЕНЕРГОБАНК"	12.06.2015	0,00	208 347,67	161 500,74		46 846,93
46	ПАТ КБ "СТАНДАРТ"	19.06.2015	0,00	169 314,48	126 615,03		42 699,45
47	ПАТ "Банк "Київська Русь"	17.07.2015	0,00	1 414 272,49	1 319 808,96		94 463,53
48	ПАТ "УПБ"	31.08.2015	0,00	403 194,35	373 640,69		29 553,67
49	ПАТ "БАНК НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	31.08.2015	0,00	294 280,98	264 559,27		29 721,72
50	ПАТ "УКРГАЗПРОМБАНК"	15.09.2015	0,00	222 309,34	206 509,11		15 800,23
51	ПАТ АБ "СТОЛИЧНИЙ"	21.09.2015	0,00	39 793,52	35 552,87		4 240,65
52	АТ "Дельта Банк"	05.10.2015	0,00	7 571 568,92	6 887 597,16		683 971,76
53	ПАТ "АКБ "КАПІТАЛ"	30.10.2015	0,00	267 871,67	224 951,28		42 920,38
54	ПАТ "РАДИКАЛ БАНК"	10.11.2015	0,00	134 452,40	113 595,24		20 857,15
55	ПАТ "Інтеграл-Банк"	27.11.2015	0,00	30 089,13	26 661,76		3 427,37
56	АТ "Банк "Національні інвестиції"	03.12.2015	0,00	328 542,92	283 055,45		45 487,48
57	ПАТ "УНІКОМБАНК"	04.12.2015	0,00	30 424,17	28 911,32		1 512,84
58	ПАТ Банк "Контракт"	11.12.2015	0,00	46 315,11	35 611,60		10 703,51
59	АТ "Банк "Фінанси та Кредит"	18.12.2015	0,00	6 495 767,47	2 526 066,41		3 969 701,05
60	ПАТ "ВБР"	23.12.2015	0,00	21 787,78	2 839,35		18 948,43
61	ПАТ "ЮСБ БАНК"	28.12.2015	0,00	53 808,29	7 048,00		46 760,29
	Разом:		1 126 226,91	28 428 255,51	22 740 460,89	14 288,05	6 799 733,48